

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA ISLAM

Osman Nûri Topbaş

 ERKAM
PUBLICATIONS

© Erkam Publications - 2019 / 1440 H

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA ISLAM

Osman Nûri Topbaş

Original Title: Kâinat, İnsan ve Kur'ân'da
Tefekkür

Author: Osman Nûri Topbaş

Translator: Prof. Dr. M. Jandayan-Labial

Redactor: Dr. Mehmet Rıza Derindağ

Graphics: Rasim Şakiroğlu

ISBN: 978-605-302-627-3

Address: İkitelli Organize Sanayi
Bölgesi Mah. Atatürk Bulvarı,
Haseyad 1. Kısım No: 60/3-C
Başakşehir, İstanbul, Turkey

Tel: (+90-212) 671-0700 pbx

Fax: (+90-212) 671-0748

E-mail: info@islamicpublishing.org

Web site: www.islamicpublishing.org

Printed by: Erkam Printhouse

Language: Filipino

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA ISLAM

OSMAN NÛRÎ TOPBAŞ

PAUNANG SALITA

***“Walang pagsamba
tulad ng pagmumuni-muni.”***

(Hadith, Bayhaki, Shuab, IV, 157)

Isang walang hanggang papuri at pasasalamat sa ating Panginoon, ang walang hanggang Kabutihang-loob at Lubhang Mapagbigay, na nagbukas para sa atin ng isang landas na makilala Siya, sa pamamagitan ng pagbigay sa atin ng kakayahang makapagnilay-nilay at maging sensitibo sa espirituwal (tahassus) ukol sa Kanya.¹

Isang walang hanggang pagpupugay sa aming Minamahal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- pati na ang kanyang pamilya at mga Kasamahan, na pinagnilayan ang sanlibutan, sangkatauhan at Banal na Qur'an sa pinakamalalim, pinakamaganda at may pakiramdam na paraan at nagturo sa kanyang *ummah* na basahin ang lahat ng ito sa mata ng puso.

1. *Ang Tahassus ay ang pagiging banayad at sensitibo at para ang puso ay makakatanggap.*

Kabilang sa lahat ng nilikha, ang mga tao lamang at sa isang tiyak na lawak ang jinn, ang binigyan ng kakayahan ng Makapangyarihang Diyos na makuha ang kanilang bahagi ng karunungan mula sa kailaliman ng Quran, ang sansinukob at sangkatauhan, at kumuha mula sa kanilang mga kalaliman ng mga perlas ng katotohanan upang ibuhos ang isang gabay na liwanag sa landas ng buhay. Ang tanging paraan upang gawin ito, gayunpaman, ay namamalagi sa pagmumuni-muni at espirituwal na pagnanasa.

Ang pagmumuni-muni at pag-iinspeksiyon sa espirituwal ay hindi mapasisinungalingan ng mga kondisyon para sa pagkamit ng katotohanan at pag-aangat ng mga puso sa nais na antas. Sa bawat ibinigay na pagkakataon mula sa unang *ayah* hanggang sa huli nito, ang Banal na Qur'an, na natatanging mapa ng daan patungo sa patnubay at kaligayahan, ay nag-aanyaya sa atin na pagnilayan at nag-utos sa atin na pag-isipan ang karunungan na siyang pinagbabatayan sa paglikha ng tao, ang kahanga-hangang kaayusan ng sanlibutan, ang pagpapahiwatig ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya; upang makilala ang mga Banal na mga yugto ng kapangyarihan, mga pagpapakita ng Banal na Kamahalan at ang ganap na kapangyarihan ng Makapangyarihan sa lahat na nakamamangha sa buong sanlibutan.

Sa bawa't binigay na pagkakataon sa Banal na Qur'an, ang Makapangyarihan ay nagpapadala ng isang salita ng babala sa mga Mananampalataya, na

may mga ekspresyon na tulad ng, “Hindi ba kayo nag-iisip?”, “Hindi ba sila kailanman nag-iisip?” O “Hindi ba nila naiintindihan?”²

Nauugnay ang mga tanong:

“Hindi ba nila napansin ang kamelyo?”³ Kung saan ang Makapangyarihan sa lahat ay naghikayat na tumingin sa kanang nilikha;

“Hindi ba nila napansin ang mga ulap, ang ulan, ang mga bundok at kung paano ang kagubatan ay lumayo sa taglamig upang mabuhay muli sa tagsibol?”⁴ Na naglalagay ng diin sa ekolohikal na mga pangyayari;

-
2. Tingnan, al-Anam, 50; al-Baqara, 219, 266; Muhammad, 24; an-Nisa, 82; Yâsin, 68 ...
 3. *al-Bari* at *al-Musawwir*; dalawa sa mga katangian ng Allah, k - luwalhatian sa Kanya, ay nagpahayag kung paano nilikha ng Maka-pangyarihan sa lahat ang lahat ng mga tao sa iba’t ibang mga hugis at mga anyo at nagbigay sa kanila ng mga kakayahan na wasto sa kanilang mga kapaligiran at mga tungkulin na dapat nilang isa-gawa. Ang mga perpektong halimbawa nito sa buong kaharian ng hayop ay mga kamelyo. Obligado na mabuhay sa malupit na klima ng disyerto, kung saan ang pagkain at tubig ay mahirap makuha, ang isang kamelyo ay maaaring magreserba ng isang malaking nakalaan ng tubig sa mga buntong para sa mga linggo at makakapagpapakain kahit sa mga tinik, maaaring panatilihin ang sariwang pagkain nito sa isang pinalawig na panahon ng oras. Bukod dito ay nababangat laban sa mga bagyo ng disyerto at ang init ng init ng apoy. Walang alinlangan, ito ay isa lamang pagpapakita ng Kapangyarihan ng Banal at Gawa ng Sining sa hindi mabilang ng iba.
 4. Tingnan, sa Qaf, 6; Yunus, 101; al-Ghashiyah, 17-20; an-Nur, 43; al-Hajj, 63; ar-Ra’d, 3; al-Anbiyâ, 31; an-Nahl, 65; ar-Rûm, 50 ...

“Hindi ba nila napansin ang kapalaran ng mga lumipas na mga bansa?”⁵ na nagsalungguhit sa makasaysayang mga pangyayari. Inaanyayahan tayo ng Makapangyarihan sa lahat na pag-isipan ang mga Banal na Batas na epektibo sa buong sansinukob at maunawaan ang *adatullah*, mga pamantayan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na mga kondisyon para sa pagpapakita ng mga batas na ito.

Muli, sinabi ng Makapangyarihan sa lahat na kailangan ng sangkatauhan na obserbahan ang sansinukob na may Npananaw at mapagmatyag na pagtingin, hindi sa isang panandaliang anyo na walang laman at walang pag-iisip. Ang pagbanggit ng mga kaloob na ipinagkaloob sa sangkatauhan sa Qur'an ay pinalawig ng Makapangyarihan sa lahat na tumutukoy sa mga nasabing tao bilang “may-ari ng kabaitan at pagmumuni-muni”.⁶

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay patuloy na humihimok sa atin na pag-isipan ang ating sarili at kalikasan, na may isang matatag na utos upang pag-isipan ang mga hibla ng Banal na Kapangyarihan at Kabantugan, tatlo ay halos 150 magkahiwalay na mga okasyon sa Banal na Qur'an, ang paggamit ng mga konsepto tulad ng pangangatwiran (التَّعَقُّلُ), pag-iisip (التَّدَبُّرُ), pag-alaala (التَّذَكُّرُ), at pagninilay (التَّفَكُّرُ).

5. Muhammad, 10 ...

6. Tingnan, Al-i Imran, 13; an-Nur, 44; al-Hashr, 2...

Ang sona na kung saan ang mga konseptong ito ay umaabot sa kanilang mga tugatog sa pagsasanay upang maging isang paraan sa espirituwal na pagsasanay ay *tasawwuf*. Ang *Tasawwuf* ay ang pangalang ibinigay sa landas ng kapanahunan at pagiging perpekto na naglalayong patnubayan ang isa sa pag-abot sa tuktok ng katotohanan, sa antas ng kakayahan ng isang tao, at bilang karagdagan, ang mga pagpapalang ipinagkaloob ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Samakatuwid, ang karunungan tulad ng ipinahayag sa salitang “Siya na nakakaalam sa kanyang sarili ay nakakaalam sa kanyang Panginoon” ay bumubuo sa isa sa mga pinakamahalagang prinsipyo na nauugnay sa mga Sufi sa paggabay sa espirituwal na pagiging perpekto.

Para sa isang tao na pinagpala ng isang bukas na puso, walang partikulo sa sansinukob na hindi nagbibigay ng sulyap sa kanyang Tagapaglikha at sa Kanyang artistikong kapangyarihan. Mula sa pinakamaliit na bahagi ng uniberso hanggang sa arko ng paglikha, ang bawat solong bagay ay kumakatawan bilang isang saksi sa Banal na kamahalan.

Ang paglikha ay nagtataglay ng isang paraan ng pagpapahayag na kilala bilang *lisan’ul-hal*, isang walang tunog na pagsasalita ng kanilang mga estado sa pamamagitan ng paraan ng mga ito, kung saan ang bawat umiiral na bagay ay aktibo sa paghahayag. Para sa mga taong nakaunawa nang maayos kung ano ang inihayag, ang Makapangyarihan ay nagiging *qibla*

ng kanilang mga puso, tulad ng *Kabah* ang *qibla* ng kanilang mga katawan.

Sa ipinahayag ng Banal na Qur'an :

“Yaong mga naaalaala ang Allah na nakatayo at nakaupo at nakahiga sa kanilang panig at nag-iisip sa paglikha ng langit at lupa: Ang aming Panginoon! Hindi mo nilikha ito sa walang kabuluhan! Kaluwalhatian sa iyo; iligtas mo kami mula sa kaparusahan ng apoy.”

(Al-i Imran, 191)

Ang isa na magagawang mag-isip ng mga pagpapakita ng Banal na Kapangyarihan at Kaluwalhatian na ipinahayag sa sansinukob ay unang kilalanin ang kanyang sariling kahinaan, at pagkatapos ay sa pamamagitan ng ganap na pagsuko at pagsunod, ang kanyang bawat paghinga ay magiging likas na katangian ng *dhikr*. Ang puso, sa gayong paraan, ay napupuno ng liwanag ng *taqwa*, kung saan ang pagmumuni-muni ay nakakamit ang pinaka-ganap na pagsasama nito.

Sa Banal na Paningin, ang halaga ng isang tao ay hindi sa pamamagitan ng kanyang panlabas na hitsura o sa pamamagitan ng kanyang pinansiyal na katayuan sa buhay ngunit sa halip sa pamamagitan ng kaganapan ng gulang ng kanyang puso, ang kanyang malalim na espiritu at ang kanyang mga espirituwal na katangian at kakayahan. Ito ay para sa dahilang ang Banal na Qur'an ay nagliligtas sa pagmumuni-muni ng mga mananampalataya mula sa

pagiging matitigas sa makitid na kalagayan ng bagay at kaakuhan, sa pamamagitan ng pagsuporta nito sa pakiramdam ng *iman*, pagkatapos ay ginagabayan ito sa walang hangganang mga kagiliran ng espirituwal na kaharian. At saka pa lamang ang pagmumuni-muni ng isang mananampalataya, na nakakaunawa sa mga Banal na pagpapakita na naitatag sa sansinukob, ay makakamit ang espirituwal na sukat. Ang isang malalim at komprehensibong pagninilay ng uri na umaabot sa taluktok sa pamamagitan ng pakiramdam ng puso, ay ang pinakamagandang susi na maibigay ng *iman* (*pananampalataya*).

Ang isa na sa kabilang banda ay hindi maaaring makapaganap sa kanyang espirituwalidad ay nasa gitna ng mababang pagpapakita ng isang makasariling buhay, at nagsasayang ng likas na kakayahan para sa pagmumuni-muni sa alimpuyo ng panandalian na mga hangarin. Alipin ng mga kagustuhan ng kanyang sarili, ang isang uri ng tamad na puso ay sumasagasa patungo sa mga panandaliang nagpapakita, sa halip ng patungo sa totoo at mabuti. Hindi niya iniisip na ang sapot, ang pangwakas na piraso ng pananamit na patungo sa libingan, ay siyang babalot sa kanya, at ang kamatayan ay darating upang tatakan ang pagtatapos na selyo nito sa lahat ng dumaraan na mga pagnanasa, mga pandaraya at mga kislap ng kasiyahan at panlilinlang sa mundo.

Habang ang isang pagmumuni-muni na pinalakas sa lalim ng espirituwal na pakiramdam ay laging

nagbibigay sa tao ng kapayapaan at pagkakaisa, ang pagpipigil sa sarili sa loob ng tigang na mga hangganan ng katwiran ay syang gumagatong sa apoy ng kasakiman at pagkamakasarili. Pinapahina nito ang puso, ipinapadala ito sa mga hukay ng kamangmangan.

Tulad ng mga bakas ng daliri na anyo ng pagkakakilanlan na nakikilala ang isang tao mula sa iba, ang kalidad ng pagmumuni-muni ng isang mananampalataya at ang kanyang espirituwal na pag-iisip ay katumbas ng kanyang espirituwal na pagkakakilanlan. Ang isang Muslim, na kung gayon ay nais na makamit ang isang malalim na espiritu bilang karapat-dapat sa karangalan ng sangkatauhan at sumusunod sa dahilan ng pag-iral, ay obligadong pumasok sa larangan ng pagmumuni-muni na inilatag ng Banal na Qur'an . Sa pamamagitan lamang ng isang pagmumuni-muni ng naturang kalibre ay makukuha niya ang pagtuon sa mga gawa ng pagsamba, isang pinong puso at pagiging angkop sa mga pakikipag-ugnayan sa lipunan.

Sa kabila ng kahalagahan na inilagay ng Islam sa pagmumuni-muni at espirituwal na pag-iingat, dahil sa kawalan ng kaalaman, inuna ng mga tao ang mga gawain sa mundo kaysa sa mga bagay na tunay na mahalaga, kaya ang mga tao, sa kabuuan, ay humantong sa isang buhay na malayo sa dalawa. Bilang kinahinatnan, malamang na lubusang nakalimutan ang

kamatayan at ang katotohanan na ang mundo ay isang lugar lamang ng pagsubok.

Ang mga mananampalataya,sa kabilang banda, na namumuno sa kanilang buhay na sumusunod sa diwa ng taqwa at nakikibahagi sa pagninilay at espirituwal na pag-iisip-at sila ay laging nasa minorya –ay lumalampas sa kanilang mga sarili at nagkamit ng kapanahunan kung saan nila kinikilala ang kanilang kalagayan at naunawaan ang kanilang mga pagkukulang at kabutihan, na magkasama.

Sa kabila ng panlabas na buhay kung saan patuloy silang nakikibahagi, ang mga taong ito ay nakamit ang walang hanggang kasiglahan na nagkamit para sa kanilang sarili ng isang malalim na panloob na kaharian. Dahil sa pagpapalawak ng kanilang mga puso, naabot nila ang isang kahanga-hangang anyo ng pag-unawa na lumampas sa mga kagiliran ng pisikal na mundo, na napapaloob sa hangganan na nakikita nila na magkaroon ng isang perpektong pananampalataya, isang Banal na Pagpapala na ibinigay lamang sa dulo ng landas na ito.

Ang isang mananampalataya na matagumpay sa pag-aasikaso sa pagkataong ito ay hindi na nakikita ang panandaliang buhay na ito bilang pagpapala kung saan siya ay umaasa. Ang mga araw ng pamumuhay, sa mga mata ng gayong isang Muslim, ay katulad ng isang maluwag na tali na patuloy na lumilipad mula

sa isang ulak na maaaring matatapos sa anumang oras, na walang nakakaalam kung kailan.

Pagkatapos masabi yon, ang pag-aari na buhay ay may napakalaking kahalagahan, sapagkat ito ang tanging paraan upang magkaroon ng buhay na walang-hanggan. Ang isang mananampalataya na tunay na nakakaunawa kung ano ang ibig sabihin nito ay nakakaalam na ang katapusan ay bubuo bilang isang trahedya ng pagsisisi maliban kung siya ay, tulad ng ayon sa Banal na Qur'an, "tuwid ayon sa iniutos".⁷ Upang maiwasang mapahamak sa naturang pagsisisi, hindi siya dapat nakakalimot sa mga sumusunod na mga salita ng pag-iingat na ipinadala ng Makapangyarihang Diyos, kung saan patuloy niyang ipinapaalala ang sarili:

"At gugulin ang mga ibinigay sa iyo bago mamatay ang isa sa iyo, upang sabihin Niya: Panginoon ko! Bakit hindi mo ako pinalaya sa isang malapit na termino, upang ako ay nakapagbigay ng limos at nakagawa ng mabubuting gawain? At ang Allah ay hindi nagpapahinga sa isang kaluluwa na dumating na ang takdang panahon nito, at ang Allah ay Nakakaalam ng iyong ginagawa." (Al-Munafiqun, 10-11)

Sa maikling salita, ang Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay nagnanais para sa isang mananampalataya na makilala ang Banal na Kaluwalhatian at ang mga

misteryo at mga karunungan na nasa ilalim ng mahusay na kaayusang ito. Nais niya para sa naniniwala ang isang buhay ng taqwa, isang ligtas na kanlungan para sa magigiing biktima ng pagmamataas na dala ng mga makamundong mga ari-arian, at sa gayon ay maging isang lingkod na karapat-dapat sa kanyang lugar sa Paraiso.

Sa ganitong mapagpakumbabang gawain, tatangkain nating magtuon ng pansin sa kahalagahan ng pagninilay at pangdama, isang pangunahing pamana ng Pinagpalang Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan-, ang kanilang mga benepisyong at tamang paraan ng pagsasakatuparan.

Nais kong pasalamatan si Prof. Dr. M. Jandayan-Labial at Dr. Mehmet Rıza Derindağ para sa pagsisikap na ginawa nila sa panahon ng paghahanda ng aklat na ito at taimtim kong hinahangad ang kanilang mga pagsisikap na maging itinuturing na walang hanggan na kawanggawa sa paningin ng Makapangyarihan.

Nawa ang pagkaisahin ng ating Panginoon ang lahat ng ating mga damdamin at mga kaisipan sa Kanyang kalooban. Nawa'y ibigay nya sa ating lahat na matagumpay tayong makalagpas sa buhay na ito sa pamamagitan ng pagtataas sa atin sa taluktok ng Kanyang kaalaman at pagmamahal! Amin! ...

**Osman Nûri Topbaş
June 2010
Üsküdar**

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA ISLAM

Ang Mga Hangganan ng Katuwiran

Ang walang hanggang pagpugay sa aming Minamahal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- pati na ang kanyang pamilya at mga Kasamahan, na nag-isip sa sansinukob, sangkatauhan at Banal na Qur'an sa pinakamalalim, pinakamaganda at pinaka may damdaming paraan at nagturo sa kanyang *ummah* na basahin ang lahat ng ito sa mata ng puso.

Ang Islam ay naglalagay ng malaking kahalagahan sa katwiran ng sobra;kaya ito ay nag-uukol sa katwiran bilang isa sa dalawang mga pangunahing mga kailangan bilang isang nananagot para sa mga aksyon.⁸ Sa bawat pagkakataon, pinapayo nito kung paano gamitin ang katwiran sa isang angkop na

8. Ang isa sa mga kinakailangan ng pagkakaroon ng pananagutan sa paningin ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay upang maabot ang pagbibinata, samantalang ang isa ay dapat maging matino, na magkaroon ng makatuwiran na kakayahan ay nakabuo ng sapat upang makilala ang tama mula sa mali. Alinsunod sa pamantayan

paraan. Ngunit sinasabi din nito na ang kakayahan na mapalago ang pag-unawa sa pamamagitan ng katwiran ay may hangganan kaya ang Allah, ang kaluwalhatian ay sa Kanya, ay hindi ipinagkaloob sa sinumang nilikha na walang hangganan ang kapangyarihan.

Katulad ng kung paano ang pananaw at pagdinig ay limitado sa kanilang pagganap, gayon din ang kapangyarihan ng makatuwiran na pang-unawa. Tulad ng pagkakaroon ng hindi mabilang na mga nilalang dahil sila ay hindi nasasaklaw ng paningin, at ng may isang hukbo ng mga tunog na hindi maririnig dahil lumampas sila sa kakayahan ng pandinig, meron ding isang katakut-takot na dami ng mga katotohanan na, natitira sa labas ng kakayahan ng katwiran, lumalampas sa mga pagtatangka ng pang-unawa ng katwiran. Ang katwiran samakatuwid ay hindi sapat upang mahawakan ang katotohanan sa kabuuan nito.

Habang ipinangako nila ang kaligayahan, ang mga pilosopong may ugaling makatuwiran, na itinuturing na dahilan ng bukal ng walang hanggang mga kapangyarihan, ay humantong lamang sa paghila nila sa mga taong kanilang nahikayat sa isang estado ng pagkabalisa.⁹

na ito, ang mga bata at ang mga baliw ay hindi itinuturing ng Islam na mananagot sa kanilang mga aksyon.

9. Ang isang insidente na iniulat na naganap sa Ancient Greece ay tumutukoy sa pagpapakita ng mga pagkukulang ng dahilan. Alin-sunod dito, isang kabataang lalaki ang humiling ng isang kilalang pilosopo upang sanayin siya sa mga legal na usapin. Tulad ng na-

pagkasunduan, ang kalahati ng sahod ng pilosopo ay dapat bayaran nang maaga, habang ang iba pang kalahati matapos ang kabataan ay nagtagumpay sa kanyang unang kaso ng korte. Ang pagtagumpay sa kanyang unang kaso ng korte ay parang nagpapakita na siya ay nakatanggap ng isang perpektong legal na pagsasanay, na nangangahulugang ang kanyang guro ay karapat-dapat na karapat-dapat sa pangalawang in-stallment. Gayunman, sa pagtatapos ng kanyang legal na pagsasanay, hiniling ng binatilyo na ibibigay ng kanyang guro ang kanyang mga karapatan sa ikalawang pag-install, na nagpapahiwatig na ang kabayaran na natanggap niya nang maaga ay sapat na. Dahil sa pagtatalo na ito, ang unang kaso ng korte ay naganap sa pagitan ng kabataang lalaki at ng kanyang guro. Kaya nagsimula ang pagdinig. Ang binata, na tinutugunan ang panel ng mga hukom, ay nagsabi:

“Kung manalo o mawawalan ako ng ganitong kaso, hindi ko dapat bayaran ang ikalawang yugto ng hindi isinasaalang-alang.”

“Bakit iyon?” Ang tanong ng mataas na hukom, kung saan tumugon ang mga kabataan:

“Kung manalo ako, hindi ako magbabayad dahil sa iyong desisyon. Kung nawala ako, hindi ako mananagot sa pagbabayad ayon sa aming naunang pagsang-ayon sa naghahabol.”

Bilang tugon, ang kanyang guro, ang pilosopo, ay nagsalita na may katulad na tono.

“Kung manalo o mawawalan ako”, sinabi niya, “Dapat kong gawin ang ikalawang yugto ng aking pagbabayad.”

“Bakit?” Tanong ng mataas na hukom, minsan pa.

“Kung manalo ako, tatanggap ako ng bayad dahil sa iyong desisyon. Kung nawala ako, tatanggapin ko ito ayon sa aming naunang kasunduan sa kabataan.”

Maliwanag, ang parehong mga kaso ay maayos at lohikal, na nagpapakita na ang kadahilanang iyon at lohika ay maaaring, minsan at muli, ay nabilanggo sa pagitan ng mga dingding na kanilang itinatayo at nagiging maiwan sa isang landas ng patay na dulo. Para sa kadahilanan, na napakasamang nagbabagsak kahit na nagsisikap na makahanap ng solusyon para sa maraming tao, hindi imposible na maunawaan ang mga walang hanggang mga Banal na katotohanan sa lahat ng kanilang mga kasalanan. Ang pagpapalaya ng dahilan mula sa mga patay na dulo na ito ay nakasalalay sa

Ang Allah, kaluwalhatian ay nasa Kanya, na siyang nakakaalam sa mga kamalian at pagkukulang ng Kanyang mga lingkod ng walang hanggan kaysa sa mga tagapaglingkod na maaaring umaasa na makilala ang kanilang sarili, ay nagpadala sa buong kasaysayan ng sangkatauhan-ayon sa tradisyon-higit sa 124,000 na mga propeta, na lahat ay pinapailalim sa Banal na Paghahayag, at pinalakas ang mga ito sa mga banal na kasulatan, mga aklat at ang pinaka-makapangyarihang tulong upang gabayan ang sangkatauhan sa katotohanan at upang matulungan silang maituwid ang mga kamalian na hindi nila maaaring pagtagumpayan.

Ito ay samakatuwid mahalaga para sa katwiran upang sumailalim sa pagsasanay sa ilalim ng *wahy*, Banal na Paghahayag. Ang katwirana na hindi nagawa sa pamamagitan ng paggabay ng Banal na paghahayag ay tulad ng isang ligaw, mailap na kabayo na hindi lamang sumunod sa kanyang sakay sa kanyang pag-asa na maabot ang kanyang patutunguhan, kundi nagtatapon sa kanya sa gilid ng isang talampas para mamatay. Gaya ng ang paraan upang sanayin ang isang kabayo ay pigilin at sanayin ito, kinakailangang sumailalim ang katwiran sa espirituwal na pagsasanay ng *wahy* at paglilinaw nito, ang *Sunnah* ng Banal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -,

pagdating sa ilalim ng pagsasanay ng Apocalipsis at pagkilala sa pangangailangan na sumuko sa espirituwal sa mga katotohanan na lumalampas sa mga limitasyon ng pang-unawa.

at sa gayon ay itakdang tama ang katwiran. Hanggang ito ay magawa, ang katwiran ay tulad ng isang sandata; ito ay maaaring gamitin para sa mabuti, ngunit ito din ay magagamit ng makapipinsala, para sa mas masahol pa ...

Ang Papel ng Puso

Sa Islam, ang *imam*, na pananampalataya, ay magaganap sa pamamagitan ng pagsang-ayon ng puso at pagpapahayag ng dila. Ang ibig sabihin nito ay ang tunay na saklaw na kung saan ang pananampalataya ay naging maliwanag ay hindi katwiran, kundi ang puso, ang sentro ng espirituwal na pandama at damdamin. Ang puntong ito ay napakahalaga, dahil ang *Iman (pananampalataya)* ay isang napakalaking pakiramdam, samantalang ang katwiran, sa kabaligtaran, ay binubuo ng pagbibigay ng paraan upang mapagtagumpayan ang ilang mga paunang mga yugto ng pag-unawa upang maabot ang pakiramdam ng pananampalataya.

Ang totoong pananampalataya ay hindi natatamo hangga't ang Banal na katotohanan na tinanggap ng kattiran ay may pagsang-ayon ng puso. Ang isang pananampalataya na hindi nakabaon sa puso ay hindi nagbabago sa mga gawa at nagbibigay ng direksyon sa mga pag-uugali. Ang isang pananampalataya na tulad nito ay hindi nagkakahalaga sa paningin ng Makapangyarihang Diyos, na hinatulan ang mga

nakaraang iskolar ng mga tao sa Israel dahil sa hindi paggamit ng kanilang pinag-aralan at natutunan sa mga Banal na mga katotohanan dahil sa hindi natutunan ang mga katotohanang iyon sa kanilang mga puso, inihambing ang mga ito sa mga asno na nabigatan sa dami ng mga libro.¹⁰

Ang pagkilala sa mga Banal na katotohanan, samakatuwid, ay hindi nangangahulugan ng pagtatago sa mga ito sa isip. Ang pagkilala ay pagintindi, sa pamamagitan ng pagninilay at pagdama, ang misteryo ng napakalaking kaayusan sa sansinukob at sa buhay at kumikilos nang naaayon. At ang tanging puso na napaliwanagan ng liwanag ng *Iman* (*pananampalataya*) ay maaaring mamuhay alinsunod nito.

Ang matatamo ng katwiran sa pagninilay sa tao, sa sansinukob at sa Banal na Qur'an, na epektibong nagsasalamin sa mga katotohanan ng dalawa, ay maihahambing sa mga sariwang mineral na nakuha mula sa lupa. Ang pagpoproseso ng mga mineral na ito sa mga bagay na may halaga, sa kabilang banda, ay bahagi at parsela ng puso.

Ang puso ay sentro ng espirituwal na pandama, ng pakiramdam. Ang tungkulin ng puso, na ipinahiwatig din ng mga salitang salagimsim at inspirasyon, ay upang mapag-isa ang mga katibayan na ipinakita ng katwiran at sa gayon ay magbibigay-daan sa

perpektong pag-unawa sa katotohanan, isang proseso na maihahambing sa pagdadala ng mga piraso ng isang sirang plorera at pagbubunyag ng tunay na hugis at modelo nito.

Kaya malinaw na ang pinaka-perpektong paraan upang maabot ang totoo at ang mabuti ay nangangailangan na ang katwiran ay nasanay sa ilalim ng paghahayag at isang puso na may isang kapanahunan ng *iman* upang pumasok at gumawa ng mga pagbabago para sa kakulangan nito.

Ang halaga ng pagmumuni-muni, ay nakasalalay sa kung paano ito pinagtibay kasabay ang espirituwal na pandama. Sa madaling salita, ito ay nakasalalay sa isang maayos at balanseng pagsisikap ng kapwa puso at katwiran. Ang isang balanse na mabigat na nakadako sa katwiran ay maaaring lumikha ng isang tao na isang mabuting tao sa mundo, isang taong naghahanap-sa-sarili. Ngunit upang maging isang pino'ng Muslim, mahalaga para sa puso, ang sentro ng pakiramdam at pandamdin, na makatanggap ng espirituwal na pagsasanay at kumilos bilang isang gabay sa katwiran; dahil ang puso ay nagbibigay ng direksyon sa pag-iisip, habang ang pag-iisip ay nagbibigay ng direksyon sa paghahangad. Ito ay mabisang nangangahulugan na ang mga gawa ng layunin ay ang mga pangunahing pampasigla sa puso; kaya, ang mga ito ay walang anuman kundi mga pakiramdam na nakapaloob dito. Samakatuwid, ang pagpapahusay sa puso alinsunod sa mga utos ng Diyos

ay higit na mahalaga kaysa sa pagtatakda ng ibang mga bahagi ng katawan sa tamang balanse.

Ang isang uri ng maling pagmumuni-muni, batay sa mga pagnanasa na likas na makasarili, na mahina sa mga espirituwal na karamdaman tulad ng pagmamalaki at pagmamalasakit at walang gabay ng puso, ay lumihis mula sa likas na landas nito, na nakaliligaw sa tao sa mga kasamaan at kalapastanganan.

Ayon kay Mawlana Rumi:

“Kung ang pag-ibig ni Satan ay kasing lawak ng kanyang katwiran, hindi sana siya naging si Satanas na siya ngayon.”

Kaya malinaw na kapag katwiran lamang, ito ay walang halaga. Upang makuha ang mga timon ng katwiran at bigyan ito ng isang walang patid na direksyon, mahalaga na espirituwal na pinuhin ang mga pakiramdam na nakaukit sa puso.

Sa makatuwid, ang tunay na pagmumuni-muni ay nagsisimula sa punto kung saan ang isang may inspirasyon na paghahayag ay katagpo ang isang espirituwal na nagiging ganap na puso. Ang aming paggamit ng konsepto ng ‘pagninilay-nilay’ sa buong aklat na ito ay dapat na mahigpit na dadalhin sa kanyang pinaka-perpektong anyo: pagmumuni-muni na sinanay sa ilalim ng mga Banal na katotohanan at pinagtibay sa diwa ng puso.

Ang pagmumuni-muni (التَّفَكُّرُ) ay nangangahulugan ng pagkakaroon ng isang aralin mula sa anumang bagay o karanasan at pagtuon dito, upang magkaroon ng malalim na pag-unawa.

Ang masusing pag-iisip (التَّأَمُّلُ) ay nangangahulugang tumigil at mag-isip at magpatuloy sa pagsisiyasat sa pamamagitan ng pagpapatuloy sa pagmumuni-muni. Ito ay nagpapahiwatig ng isang proseso ng pinong pag-iisip na isinasagawa sa sansinukob at sa nakapaligid na mga pangyayari, na may layuning kunin ang isang aralin at sa gayon ay maabot ang pangunahing bahagi ng ibinigay na bagay.

Ang aligata (التَّدَبُّرُ) ay sumasalmin sa nakabinbing mga kahihinatnan ng isang kaganapan.

Ang Kahalagahan ng Pagmumuni-muni

Parehong ang Aklat ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at ang ahadith ng Banal na Propeta-sa kanya ang mga pagpapala at kapayapaan- ay maring nag-uutos at naghihikayat ng pagsisiyasat, pagmumuni-muni at pagpulot ng mga aralin mula sa kapaligiran ng isang tao. Sa loob lamang ng dalawang *ayat* mula sa daan-daang iba pa na nabanggit sa Banal na Qur'an sa bagay na ito, sinabi ng Makapangyarihan sa lahat:

“Hindi ba nila napag-isip-isp: Hindi nilikha ng Allah ang kalangitan at lupa at kung ano ang nasa

pagitan nilang dalawa na hindi ayon sa katotohanan, at (para) sa isang itinakdang termino? At siguradong, ang karamihan ng mga tao ay tumatangging Makita ang kanilang Panginoon.” (Ar-Rum, 8)

“Ipahayag: Pinapayuhan ko kayo tungkol sa isang bagay, na tumayo para Si Allahng dalawahan at isahan, pagkatapos ay pag-isipan: walang kabaliwan sa iyong kasama; siya ay isang tagapagbabala lamang sa iyo bago ang isang matinding parusa.” (as-Saba’, 46)

Sa itaas, ang mga tao ay hinikayat na maglingkod sa Makapangyarihang Diyos, bilang isang indibiduwal o bilang komunidad, at mag-mumuni-muni at tumuon sa katotohanan.¹¹ Ang mga gumagawa nito ay pinangakoan ng kaligtasan kahit na ito lang ang tanging utos na sinunod nila.

Ang Propeta ng Allah ay nasa isang Palagiang Kalagayan ng Pagmumuni-muni

Mahal ng Banal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ang katahimikan at

-
11. Ang mga pananaw na hinahawakan ng lipunan o ang karamihan ay maaaring magkaroon ng impluwensya sa personal na opinyon, Ang tulong mula sa impluwensyang ito at paghahanap ng landas sa katotohanan ay nasa paghiling ng patnubay ng mga dalubhasa sa landas na iyon at paggugol ng panahon nang nag-iisa sa puso upang ipasok ang domain ng pagmumuni-muni. Ang bawat tao ay dapat kaya boses ang kanyang sariling opinyon at critically masuri ang katumpakan ng pangkalahatang opinyon.

pagmumuni-muni . Sa mga panahon bago pa man ang kanyang pagka-propeta, nagkaroon siya ng mas matinding pagnanais sa pag-urong. Siya ay mananatili para ng maraming araw sa Kweba ng Hira, na humigit-kumulang limang kilometro ang layo mula sa Mecca. Ang kanyang pagsamba sa mga panahon ng pag-urong ay binubuo ng pagmumuni-muni, pagtingin sa Kabah at pagsasalamain sa mga kayamanan ng langit at lupa sa mga yapak ng kanyang dakilang ninuno na si Ibrahim -nasa kanya ang kapayapaan-.¹² Sa ganitong paraan, inihanda siya ng Makapangyarihan sa lahat para sa kanyang sagradong misyon.

Ang pagmumuni-muni a sansinukob, sa Lumikha nito at sa mga nilikha nito na kung saan ang Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay nagsawsaw ng kanyang sarili noong mga panahong iyon, ay hindi huminto hanggang sa natitirang araw sa kanyang buhay.

Hind ibn Abi Hala -Kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagpapaliwanag:

“Ang Sugo ng Allah ay nasa isang tuloy-tuloy na estado ng kalungkutan at pag-iisip. Ang kaginhawaan para sa kanya ay hindi nauugnay. Siya ay hindi kailanman nagsalita ng walang kabuluhan. Ang kanyang katahimikan ay mas mahaba kaysa sa kanyang pananalita. Siya ay laging nagsisimula at

12. Ayni, Umdatul-Qari, Beirut, I, 61; XXIV, 128

nagtatapos ng ang kanyang pahayag sa pamamagitan ng pagbanggit ng pangalan ng Allah ..." (Ibn Sa'd, I, 422-423)

Upang hikayatin ang mga Muslim na magsimula sa pagmumuni-muni, Ang Propeta ng Allah – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsabing:

“Ang aking Panginoon ay nag-utos sa aking katahimikan upang maging isang pagmumuni-muni.” (Ibrahim Canan, Hadis Ansiklopedisi, XVI, 252/5838) “Walang pagsamba na tulad ng pagmumuni-muni.” (Bayhakî, Shuab, IV, 157; Ali al-Muttaqî, XVI, 121) “Maging tulad ng mga manlalakbay sa mundong ito! Kumupkop ng mga Masjid bilang mga tahanan! Sanayin ang iyong mga puso sa pagiging sensitibo!

Magniyay-nilay at umiyak ng marami! Huwag ninyong hayaang baguhin kayo ng mga pagnanasa ng kaakuhan!” (Ebû Nuaym, Hilye, I, 358)

Ang Banal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay muling nagsasalaysay mula sa sampung dahon ng Paghahayag na ibinigay kay Ibrahim -sa kanya ang kapayapaan-:

“Ang isang matalinong tao ay nararapat na magkaroon ng ilang oras: Ang isang bahagi ng mga oras na iyon ay dapat na ilaan para sa pagdarasal at paghanap sa Panginoon, isa pang bahagi para sa pagninilay-nilay sa dakilang sining at kapangyarihan ng Makapangyarihan, ang isa pang bahagi ay upang

pag-isipan kung ano ang nagawa sa nakaraan at pagpapalano kung ano ang gagawin sa hinaharap at iba pa para sa pagkamit ng pamumuhay sa paraang pinapayagan.” (Ebû Nuaym, Hilye, I, 167; Ibn-i Esîr, el-Kâmil, I, 124)

Si Luqman-ang kapayapaan ay nasa kanya-ay dating nahilig sa pagninilay-nilay sa isang liblib na lugar, isang bagay na madalas niyang ginawa. Nang tanungin, “Nananatili ka sa iyong sarili sa halos lahat ng oras. Hindi ba magiging mas mabuti kung nakikibahagi ka sa mga tao at nakipag-usap sa kanila?” Si Luqman-pang kapayapaan ay nasa kanya-ay ang nagbigay ng sumusunod na tugon:

“Ang pagpapanatiling nag-iisa para sa matagal na panahon ay mas angkop para sa pagmumuni-muni. At ang pagpapanatiling nagmumuni-muni sa mahabang panahon ay isang gabay na hahantong sa isang tao sa Paraiso.”¹³

Si Abu’d-Darda -Kaluguran nawa sya ng Allah-ay nagsabi dati:

“Ang isang oras ng pagninilay ay higit sa apatnapung gabi ng labis na pagsamba.” (Deylemî, II, 70-71, no: 2397, 2400)

13. Imam Ghazzali, Ihya-u Ulumi’d-Din, Beirut 1990, Daru’l-Khayr, VI, 45. Ang lugar sa loob ng isang makasaysayang Masjid sa Tar-sus kung saan si Luqman- sa kanya ang kapayapaan- ay nagpahin-ga sa itiqaf upang magmumuni-muni ay binisita pa rin ngayon.

Si Said ibn Musayyab, isang kilalang iskolar ng Tabiun na henerasyon, ay minsang tinanong kung aling gawaing pagsamba ang may higit na kabutihan.

“Pagmumuni-muni ng paglikha ng Allah,” sumagot siya, “at lumalagong pananaw sa Kanyang relihiyon.” (Bursevî, Rûhu’l-Bayân, [an-Nûr, 44])

Ginamit ni Bishr ibn Khafiy upang bigyang diin ang kahalagahan ng pagmumuni-muni sa mga sumusunod na salita:

“Kung ang mga tao ay maayos na nagmumuni-muni ng kamahalan ng Allah, hindi sana sila makapaghimagsik laban sa kanya at gumawa ng mga kasalanan.” (Ibn Kathir, I, 448, [Âl-i Imrân, 190])

Tulad ng ipinaliwanag sa unahan, ang pagmumuni-muni na humantong sa isa sa pag-unawa sa kamahalan ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay isang gawain ng katwiran. Ngunit ang puso ang tumapos sa gawaing ito sa isang perpektong resulta. Yamang ang puso ay ang pinakamarangal na bahagi ng katawan, natural lamang para sa mga gawa nito na mas mataas kaysa sa mga gawa ng ibang mga bahagi. Ang puso, pagkatapos ng lahat, ay ang presinto ng Banal na Paningin.

Ito ay nananatiling isang hindi matutulan na katotohanan na ang isang pagmumuni-muni na ginawa ng isang katwiran na sinanay sa ilalim ng paghahayag ay ang unang kislap ng mga sinag na nagpapaliwanag

sa puso. Ito ang una at tanging paraan sa landas na hahantong sa kabaitan at karunungan. Muli, ang isang pagmumuni-muni ng naturang kalibre ay isang paraan upang linisin ang puso mula sa lahat maliban sa Makapangyarihan (masiwallah) at sa gayon ay makamit ang Banal na Pag-ibig.

Ang pinaka-kapaki-pakinabang sa lahat ng pagmumuni-muni ay ang pag-isipan ang Banal na kamahalan, Kaluwalhatian at Kataas-taasang Kapangyarian, kung saan ang isa ay nagsisimula upang isipin ang mga paraan ng pagtatakda ng kanyang buhay ng tama at iniwan ang lahat ng mga bagay na nakapipinsala sa kanya o sa kanyang walang hanggang kaligayahan.

Ang pagmumuni-muni sa mga pagpapala, mga utos, mga pagbabawal, mga pangalan at katangian ng Allah, ang kaluwalhatian ay nasa Kanya, ay nagpapalago ng pag-ibig at karunungan sa puso at nagsisimulang magtaas ng esperituwal na antas. Ang ideya ng Kabilang Buhay, ang karangalan at kawalang-hanggan nito kumpara sa yugto ng pagsubok sa buhay ng mundo ay nagdaragdag ng pagnanais para sa kabilang buhay at nagbibigay-daan sa isang tao upang mapahalagahan ang mundo hangga't ito ay may kahalagahan. Napagtanto ng isa na ang buhay sa mundo ay isang karera mula sa sinapupunan ng ina hanggang sa libingan. Ang pagtangkilik sa katotohanan na ang buhay ay isang mahalagang pag-aari para sa pagkamit ng kaligayahan ng kawalang-hanggan,

ay nagbibigay-daan sa tao upang madagdagan ang kanyang kataimtiman at pagsisikap upang gawing mas makabuluhan ang buhay. Tinatrato niya ang oras na mayroon siya sa kanyang mga kamay tulad ng kayamanan, sinisiguradong magawa ang karamihan sa mga ito sa pamamagitan ng mabuti at kapaki-pakinabang na mga gawain.

Maganda ang pagkasabi ni Abu'l-Hasan Harakani nito:

“Sa lahat ng oras, kinakailangan para sa hindi bababa sa isang paa ng isang mananampalataya na abala sa pag-alaala sa Makapangyarihan. Dapat alalahanin ng isang Muslim ang Allah sa pamamagitan ng puso o ng dila, o makita ang isang bagay na gusto ng Makapangyarihan sa lahat sa kanya, o gumawa ng mga gawain ng pagkabukas-palad gamit ang kamay, o bisitahin ang mga tao sa kanyang gamit mga paa, o ilagay ang kanyang isip sa paglilingkod sa mga kapwa Muslim, o mag-alay ng panalangin na may matibay na pananampalataya, o pagnilay-nilay upang makamit ang karunungan, o gumawa ng taimtim na gawa, o bigyan ng babala ang mga tao ng mga paghihirap ng Araw ng Paghuhukom.

Ang gayong tao ay tiyak na papasok sa Paraiso sa sandaling itinaas niya ang kanyang ulo mula sa

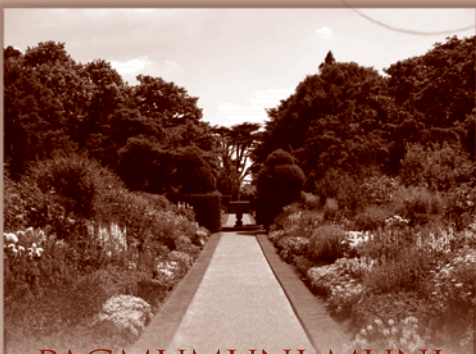

libingan, na iniuya ang kanyang saranggola mula sa likuran niya; na ako ang kanyang tagapanagot! “¹⁴

14. Abu'l-Hasan Harakânî, *Seyr ü Sülûk Risâlesi*, inihanda ni Sadık Yalsızuçanlar, p. 107, Sufî Kitap, İstanbul, 2006.

PAGMUMUNI-MUNI SA SANSINUKOB

Tunay na kamangha-mangha na ang tao ay nahahaling ng makita ang marangya at pinalamutian na palasyo. Ang tanawin ay hindi kailanman nawala sa kanyang isip, habang patuloy niyang ipinakalat ang balita ng kagandahan nito sa iba sa buong buhay niya. Gayunpaman, sa kabila ng patuloy na pagtanaw sa dakilang obra maestra ng sining na ang sansinukob, siya ay umurong pabalik mula sa lubusang pagsasalamin nito at nahiyang banggitin ito. Hindi niya pinasin ito at siya ay nagpatutloy na parang ito ay isang bagay na pangkaraniwan. Hindi niya nalalaman na ang palasyo na hinahangaan niya ay isang maliit na butil ng Mundo, na siyang isa sa pinakamaliit na parte ng napakalaking sansinukob ...

PAGMUMUNI-MUNI SA SANSINUKOB

Mula sa pinakamaliit na tipik hanggang sa pinakamalaking planeta, ang lahat ng bagay sa sansinukob ay isang Banal na obra maestra ng sining. Sa may hindi mabilang na mga palatandaan ng karunungan na iniharap sa pagpapahalaga ng isip ng tao, ang sansinukob ay isang pagpapakita ng Banal na kamahalan.

Para sa isang nag-iisip, ang sansinukob ay nagbibigay ng isang may pahiwatig na paglalahad ng malikhaing ayos at pagkakaisa. Ang di-mabilang na *ayat* sa Banal na Qur'an ay nagpapahayag nito. Ang ilan lamang sa mga ito ay:

“Hindi ba nila natanaw ang langit sa ibabaw kung paano namin ginawa ito at pinalamutian na walang mga puwang? At ang mga lupain, ginawa Niya itong malinaw at nilagay ang mga bundok at Aming pinatubo dito ang lahat ng magagandang uri. Upang magbigay ng paningin at bilang isang paalala

sa bawat lingkod na madalas na bumabaling (kay Allah)” (Kaf, 6-8)

“Hindi ba ninyo nakikita na ang Allah ay nagpapadala ng tubig mula sa ulap, at pagkatapos ay pinagsasama ito sa lupa sa mga bukal, at pagkatapos ay nagdadala dito ng mga damo ng iba’t ibang kulay, pagkatapos ay nalalamanan ito upang makita ninyo itong nagiging dilaw, pagkatapos ay ginagawa Niya ito na durog at pinaghiwa-hiwalay? Tunay na may isang paalaala sa ganito para sa mga taong may pag-unawa.” (Az-Zumar, 21)

Ang tubig na nananatili sa ibabaw ng lupa ay naglilingkod sa mga tao; ito ay ginamit, ginagamit para sa paglilinis at iba pang mga pangangailangan. Sa gayon, ito ay madaling kapitan ng dumi paminsan-minsan. Ngunit sa pamamagitan ng isang kahanga-hanga na pabilog na proseso, patuloy na pinaiinis ng Makapangyarihang upang maglingkod itong muli sa pangangailangan ng tao.

Si Mawlana Rumi ay nag-uudyok sa atin upang pagnilayan ang paglalakbay ng tubig ng pagbabagong-anyo, sa pagsabi nyang:

“Kapag nawala na ang kadalisayan nito, narumihan at madilim, ang tubig ay nabalisa at natigilan, katulad sa atin na narumihan sa lupa ... Nagsimulang umiyak mula sa kalaliman nito at nagsumamo sa Makapangyarihan. Pagkatapos nito, ginawang usok ng Makapangyarihan ang tubig at

itinaas ito sa kalangitan. Pinapatnubayan ito sa iba't ibang mga landas, pinaiinis Niya ito mula sa itaas hanggang sa ibaba. Pagkatapos ay ibinubuhos Niya ito sa Lupa, kung minsan ay parang ulan, kung minsan ay tulad ng niyebe, at kung minsan, bilang graniso. Sa huli, binigyang Niya ito sa malawak na karagatan.”

Sa isang nakapanghihimok na estilo ng pagsasalaysay ng isang likas na kababalaghan na nakikita natin sa panahon ng bawat kapanahunan ng taon, idinagdag ni Rumi ang mga sumusunod:

“Lumapit ka sa Makapangyarihan at linisin ang iyong puso mula sa lahat ng dumi, tulad ng tubig! Maging sa gayon ay isang ulan; ibuhos ang kasaganaan at awa!”

Ang magkaugnay na paglalakbay sa sansinukob ay nakatakda mula pa noong nilikha nito, ang napakagaling na pagkakasunud-sunod nito na may malalim na karunungan at misteryo, sa anumang kaso, higit sa sapat na dahilan upang isaalang-alang ng isa na ito ay ang lahat ng gawain ng Isang, Walang Hanggang Puwersa .

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA MGA KALANGITAN

Ang isang patunay ng kapangyarihan at kamahalan ng Makapangyarihan ay nakasalalay sa Banal na Soberanya na ipinapakita sa lupa, sa kalangitan at

sa mga bituin. Ang hindi pagmumuni-muni sa mga kamangha-manghang kalangitan ay nagtatakwil sa pag-unawa ng tao mula sa isang kahanga-hangang pagpapakita ng karunungan.

Kung ikukumpara sa mga kalangitan, ang Mundo ay tulad ng isang tulony tubig sa isang karagatan, o mas maliit pa. May halos walang *su-rah* sa Banal na Qur'an kung saan ang kaluwalhatian ng kalangitan ay hindi binabanggit. Mayroon ngang maraming mga panunumpa na ginawa sa pangalan ng kalangitan:

“Sa langit, na may hawak na mga mansyon ng mga bituin” (al-Buruj, 1)

“Ngunit hindi! Sumusumpa ako sa pagbagsak ng mga bituin. At siguradong ito ay isang napakalaking sumpa kung alam mo lamang ...” (al-Waqiah, 75-76)¹⁵

Ang kalawakan ng sansinukob, ang hiwalay na mga galaw ng mga bagay nito at ang distansya na naghihiwalay sa kanila ay ibinigay sa napakalaking mga numero na lumalampas sa pinakamalalim na imahinasyon at ang pinaka matalas na pang-unawa. Ang mga siyentipiko ay nakadarama nito sa kanilang pag-amin:

“Ang sansinukob ay nakasisindak, kagulat-gulat at mas malaki kaysa maaari nating isipin, sapagkat ang mga bagay sa kalawakan ay pinapalayo ang

15. Tingnan din, ad-Dhâriyât, 7; an-Najm, 1; sa-Takwîr, 15; at-Tariq, 1; as-Shams, 1-2, 5.

kanilang mga sarili mula sa isa't-isa sa nakakatakot na bilis.”¹⁶

Tinatantiya ng mga siyentipiko ang radyos ng sansinukob bilang 14 trilyong taon na liwanag. Ang bilis ng liwanag, tulad ng nakilala, ay humigit-kumulang 300,000 kilometro (186,411 mph) kada oras.

Ang mga Kalawakan

Mayroong ilang daang bilyong kalawakan sa sansinukob na nakikita ng mga pinaka-modernong teleskopyo. Ang mga iyon ay gumagawa ng isang napakalawak na komunidad ng mga malapad na katawan na ang bawat isa ay kumopkop ng malapit sa isang bilyong bituin, kabilang ang kanilang likas na materyales at mga natitira.¹⁷ Ang Milky Way, na tahanan ng solar system, ay isang kalawakan lamang sa mga ito.

Ang mga komunidad ng daan-daan o isang libong kalawakan ay tinatawag na kumpol. Ang mga komunidad na binubuo ng mga kalawakan ay tinatawag na pinaka-malaking kumpol ng kalawakan.¹⁸

16. Yungsu al-Hajj, *Mawsûatu'l-I'cazi'l-Ilmi*, p. 413.

17. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren / EvreninYapıtaşlarıGök - dalar, (Na-access, 06.12.2005).

18. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren / GökbilimSözlüğü, (Na-access, 06.12.2005).

Ang ating kalawakan na Milky Way at ang ilang 30 pang kalawakan na malapit sa atin ay bumubuo sa lokal na kalawakan ng kumpol. Ang kumpol Virgo, isang malapit na kumpol na nakatayo sa isang distansya ng humigit-kumulang na 65 milyong taong liwanag, sa loob ng isang tinatayang 2000 na kalawakan. Ang isang solong pinakamalaking kumpol, nararapat na malaman, ay namamalagi sa gitna ng sampung mga kumpol ng kalawakan, ipinagmamalaki ang isang bilog na sukat na 100 milyong taong liwanag.¹⁹

Ang isa pang aspeto na nagpapakita ng Banal na Karikitan sa buong ispasiyo ay ang banggaan ng mga kalawakan. Ang mga kalawakan ay nagbabanggaan nang madalas. Kung ang kanilang mga daang-tala ay tumawid sa mga landas o kung nakakuha sila ng sapat na kalapit ang kanilang panlahat na grabidad ay umaakit sa kanila na mas malapit sa isa't isa. Kahit gaano karaming bilyun-bilyong mga bituin ang nasa kalawakan, dahil sa napakalaking distansya na naghihiwalay sa kanila, ang mga bituin ay dumaan sa isa't isa sa panahon ng banggaan nang hindi nakikipag-ugnayan. Gayunpaman, ang epekto ng banggaan ay nagiging sanhi ng mga gas at alikabok, mula sa kung aling mga bituin ginawa ito, upang magsanib sa ilang mga lugar, na nagpapasigla sa pagbuo ng mga bituin. Ang naobserbahan, dahil sa kadahilanang iyon, ay

19. <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren / EvreninYapıtaşları / G -
kadalar / GökadaKümeleri, (Naaccess, 06.12.2005).

isang pagtaas sa pagbuo ng mga bagong bituin sa mga kalawakan ang dumaranas ng banggaan. Ayon sa mga pagtatantiya, ang isang banggaan ng isang katulad na uri ay naaaninag sa pagitan ng Milky Way at ang kanyang kapit-bahay na si Andromeda.²⁰ Ang dalawang kalawakan ay papalapit sa isa't isa sa bilis ng halos 500,000 km (310,685 mph) kada oras. Alalahanin na ang mga ito ay hiwalay sa isang distansya na 2.2 milyong taong liwanag, kaya ang isang banggaan ay malapit na sa paligid ng 3 bilyong taon.²⁰

Mayroong humigit-kumulang 200 bilyong bituin sa Milky Way, isa lamang sa mga ito ang Araw. Ang Milky Way ay may pangkabilogang sukat na 100,000 taong liwanag. Ang pagdadalang-tala ay nagaganap sa isang tulin ng 630 km bawat segundo (391 mps), nagpapatuloy ito sa bilis na 900,000 kph (559234 mph) patungo sa Star Vega.

Ang Kumpol Hercules binubuo ng 100 na maliit na kalawakan at namamalagi sa layo na 650 milyong taong liwanag mula sa Mundo.

Ang Sistemang Pang-araw

Sa nakahiga sa gitna ng Milky Way, ang Solar System ay may kabilogang sukat na 12 bilyong km

20. <http://www.newsandevents.utoronto.ca/bin/000414b.asp>; <http://www.biltek.tubitak.gov.tr/haberler/gokbilim/2000-05-3.pdf>

(7,566,454,306 milya). Ang araw, na matatagpuan sa layo na 30,000 taong liwanag mula sa sentro ng Milky Way, ay pinaniniwalaan na nasa paligid ng 4.5 hanggang 5 bilyon na taong gulang.

Ang Araw ay nagbabagong-anyo sa 564 milyong toneladang haydrodyen sa 560 milyong toneladang helyum sa bawat segundo. Sa proseso, 4 na milyong tonelada ng gas ang lumalabas bilang sinag ng enerhiya. Kung ang pag-uusapan an gang nawalang masa, ang Araw ay nawawalan ng 4 milyong tonelada ng masa bawat segundo at 240 milyong tonelada bawat minuto. Ipagpalagay lang na ang araw ay tuloy-tuloy na gumagamit ng enerhiya sa bilis na ito para sa nakalipas na 3 bilyong taon, nangangahulugan ito na hanggang ngayon, ito ay nawalan ng 400 bilyong . milyong masa. Gayunpaman, kahit na isang napakalaking halaga ito, ito ay katumbas lamang sa halos 1/5000 ng kasalukuyang masa ng Araw.

Ang temperatura sa ibabaw ng Araw ay 6000 digri C° (10,832 F). Ang init ng kalagitnaan nito, sa kabilang dako, ay umabot sa 20 milyong digri C°. Habang ang temperatura ng Araw ay patuloy na tumataas, gayon din ang kabilogang sukat nito. Ito samakatuwid ay itinuturing na isang posibilidad na ang kailanmang-lumalagong Araw ay maaaring isang araw sumabog at oras ito ng maaring maging katapusan ng mga planeta na pinakamalapit dito, ang Mercury, ang Venus, ang Mundo at ang Mars.

Eksaktong 324,529 beses na mas malaki kaysa sa Mundo, ang Araw ay may masa na 2×10^{27} tonelada, na isang bilyong beses sa isang bilyong beses sa isang bilyon, na pinarami ng dalawang beses, at isang napakalaki na radyos na 700,000 km, o 434.969 milya.²¹

Ang Banal na Qur'an ay nagpapaalala:

“Pinagpala ang gumawa ng mga konstelasyon sa langit at ginawa roon ang isang lampara at isang kumikinang na buwan.” (Al-Furqan, 61)

Ang mga Kalangitan ay Patuloy na Lumalawak

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsasaad na palaging pinapalawak Niya ang walang mintis na nilalang na kalangitan. Ipinahayag ng *ayah*:

“At ang langit, itinaas Niya ito nang may kapangyarihan, at tiyak na Kami ang mga gumagawa ng mga bagay na sapat.” (Ad-Dhariyat, 47)

21. Tingnan sa, http://www.physics.metu.edu.tr/~ecevit/bilinen_e-ren_gercekleri.ppt, (Na-access: 21. 06. 2007); <http://gokyuzu.org> (Naaccess: 21.06.2007); <http://www.ozaltin.8k.com/NN/2.htm>. (Na-access: 16.10.2004); Yûsuf al-Hajj, Mawsûatu'l-I'cazi'l-Ilmi,, p. 413-417; Akram Ahmed İdrîs, al-Falakwa't-TıbbAmamaAzameti'l-Qur'ân, 19-112; Prof. Dr. OsmanÇakmak, BirÇekirdektiKâinat, p. 66.

Noong 1929, natuklasan ng mga siyentipiko na ang nebula²² ay patuloy na naglakbay nang malayo mula sa ating kalawakan, ang isang paghahanap na ginamit sa dakong huli bilang batayan para sa teorya na ang espasyo ay dumaranas ng patuloy na pagpapalawak.²³ Ayon sa teorya na ito, walang alinlangang isa sa mga pinakamahalagang punto sa pag-iisip sa pananaliksik sa espasyo ng ika-20 siglo, ang mga kalawakan ay lalong lumilipat mula sa isa't isa sa katapat ng naipon na layo.²⁴

Nang malapat na ang teorya na ito sa mga bagay sa espasyo noong 1950, ang mga siyentipiko ay nagpatuloy upang makalkula ang bilis kung saan ang mga kalawakan ay naglalakbay mula sa bawat isa. Habang ang isang kalawakan na 10 milyong taong liwanag ang layo mula sa ating sarili ay gumagalaw sa bilis na 250 km bawat segundo, ang bilis ng paglayo ng isang kalawakan na 10 bilyong taong liwanag ang layo ay 250,000 km bawat segundo.²⁵

Na ang sansinukob, ang kadakilaan nito na nabanggit dito, ay patuloy na lumalaki sa sukat na hindi nananatiling pareho, ay nagpapakita ng imposibleng

22. Ang mga Nebula ay ang napakalaking mga puting lugar, bukod sa mga bituin, na natagpuan sa espasyo, na ibinigay ang pangalan dahil ang kanilang pagkakahawig sa mga maputi na ulap.

23. Celâl Kırcı, *Kur'ân-ı Kerim'de Fen Bilimleri*, p. 165; isang-Najjâr, as-Samâ, p. 82-93; Faruk Yılmaz, *Kâinâtın Yaratılışı*, p. 64-67, 255-258.

24. Şakir Kocabaş, *Kur'ân'da Yaratılış*, İstanbul 2004, p. 19.

25. Prof. Dr. Osman Çakmak, *Bir Çekirdekte Kâinat*, p. 28.

lubos na maiintindihan ang Kaluwalhatian ng Makapangyarihan.

Ang maayos na pagpapahayag sa damdamin ng pagkamangha na nagtatakip sa isa sa pagninilay sa mga hindi mabilang na mga pagpapakita ng Banal na Kamahalan:

*Dakila ka Panginoon, dakila, pinaka-dakila,
Ang iyong kadakilaan ay isang hibla!*

(Ali Haydar Bey)

Patuloy na pinalawak ang napakalawak na sansinukob na ito, ang Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay mag-rolyo ulit, tulad ng isang eskriba na nagrorolyo ng isang piraso ng papel.²⁶ Muli, kapag dumating na ang oras, ibabaguhin Niya ang Mundo sa ibang uri ng lupa, at ang kalangitan sa kalangitan ng isa pang uri.²⁷ Nagdudulot ito ng paglikha ng isang bagong sansinukob, na nagsasaad ng simula ng isang bagong buhay.²⁸

Ang Pitong Langit

Sa Banal na Qur'an, ang Makapangyarihan ay nagbanggit din ng pitong langit o mga antas ng kalangitan. Ang pagpapalagay kung ano ang nabanggit

26. al-Anbiya, 104.

27. Ibrâhîm, 48.

28. Tingnan sa, an-Najjâr, as-Samâ, p. 82, 105-106, 187-194; <http://www.biltek.tubitak.gov.tr>, Evren / EvreninKaderi / Kapalı Evren.

hanggang sa ngayon ay tumutukoy sa unang antas, kung papaano ang pangangatwiran at pang-unawa ng tao ay inaasahang makukuha ang mga misteryo ng iba?

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

“Sino ang lumikha ng pitong langit sa itaas ng bawat isa ; wala kang nakikitang kawalan ng kabutihan sa paglikha ng Mahusay na ng Allah; pagkatapos ay tumingin muli, may nakita ka bang anumang gulo? Pagkatapos ay tumingin ka ng pabalik-balik; ang iyong pagtingin ay babalik sa iyo na nalilito habang ito ay pagod. At tiyak na pinalamutian natin ang mababang langit na ito na may mga ilawan at ginawa Natin ang mga misayl na ito para sa mga diyablo, at Ating inihanda para sa kanila ang parusa ng pagsunog.” (Al-Mulk, 3-5)

Ngayon, iangat ang iyong ulo at ibaling ang iyong paningin sa kalangitan! Pag-isipan ang hindi mabilang na mga bagay sa kalawakan, na hindi pumapalta kahit na sa isang ikalawang segundo sa kanilang daangtala sa gitna ng kagalang-galang na pagkakasunud-sunod na ito, ang bawat isa ay puno ng isang misteryo at karunungan sa kanyang kilos.

Kung ang Mundo ay hindi umiikot sa axis nito, ang isang bahagi nito ay patuloy na magiging maliwanag, habang ang kabilang panig ay mapapahamak sa panghabang-buhay na kadiliman. Walang paraan ng

paghihiwalay ng mga oras ng trabaho mula sa mga oras ng pahinga.

Mayroon ding likas na karunungan sa katunayan na ito ay tumatagal ng 24 oras para sa Mundo upang umikot isang beses sa paligid ng aksis nito. Kung ito ay tumagal ng mas mahaba, ang Mundo ay naging isang bagay na tulad ng Mercury, kung saan ang pagkakaiba sa pagitan ng araw-araw at gabi-gabi na init ay lumampas sa 1000 °C (1,832 F). Ang labis na init ay sana nakakapaso sa Lupa sa mga mahabang araw na iyon, na mag-iiwan lamang sobrang lamig pagdating ng gabi, na nagyeyelo sa lahat ng bagay.

Tandaan kung paano ang Makapangyarihan ay nagbigay ng kumot sa araw ng gabi at nagbigay sa dati ng isang panahon sa trabaho, habang ang huli ng isang panahon sa pamamahinga. Isipin ang mga palatandaan ng Banal na Kakayahan at Awa sa kanilang walang humpay na paghagad ng bawat isa!

Muli, kung ang Mundo ay hindi umiikot sa paligid ng Araw sa isang kiling ng 23 digri at 27 minuto, hindi sana nagkaroon ng apat na panahon na mahalaga para sa buhay. Bukod dito, kung ang Mundo ay hindi nabigyan ng pagkiling na ito, ang tubig na naglalaho mula sa mga karagatan ay maaaring dumaluyong sa hilaga at timog, na magiging nakakatakot na malaking bato na yelo and mga kontinente.

Kung ang buwan, halimbawa, ay 50,000 na milya ang layo mula sa kung saan ito ngayon, ang

pagtaas ng tubig ay napakalaki na ang mga kontinente ay magunaw nang doble araw-araw. Kahit na ang makapangyarihang mga bundok ay magkakaroon ng bagbag upang lubusin ang paglipol, sa halos pagkislap ng isang mata.²⁹

Kaya nga, huwag kang manatili na namangha sa kalangitan dahil lamang sa kalawakan nito at sa mga bituin na ipinagmamalaki nito. Sa halip, magpatuloy ka sa pagmuni-muni sa Lumikha nito at kung paano Niya ginawa at inayos ang lahat! Paano ba pinagsasama ng Makapangyarihan ang lahat ng mga napakalaking mga bituin nang walang nakikitang haligi o talasok?

Isipin lang ang Araw at ang Buwan; May panahon ba sila ng pagkasira? Mayroon bang isang panahon na sila ay ipinadala upang ayusin? Habang naglalakbay sa kanilang itinalagang daangtala ang mga anumang hindi mabilang na mga bagay sa espasyo, may pagkakataon bang sila ay lumabas sa kanilang Banal na kurso at nagkaroon ng aksidente?

Ang Pagtigil sa pagmumuni-muni ay isang malaking kasalanan

Tunay na kamangha-mangha na ang tao ay nahahaling ng makita ang marangya at pinalamutian

29. Tingnan, İlim-Ahlâk-îman, na inihanda ni, M. Rahmi Balaban, D - yanet Publishing, Ankara, p. 187.

na palasyo. Ang tanawin ay hindi kailanman nawala sa kanyang isip, habang patuloy niyang ipinakalat ang balita ng kagandahan nito sa iba sa buong buhay niya. Gayunpaman, sa kabila ng patuloy na pagtanaw sa dakilang obra maestra ng sining na ang sansinukob, siya ay umurong pabalik mula sa lubusang pagsasalamin nito at nahiyang banggitin ito. Hindi niya pinansin ito at siya ay nagpatuloy na parang ito ay isang bagay na pangkaraniwan. Hindi niya nalalaman na ang palasyo na hinahangaan niya ay isang maliit na butil ng Mundo, na siyang isa sa pinakamaliit na parte ng napakalaking sansinukob ...

Ang isang taong hindi nakaalala sa pagmumuni-muni sa Banal na Kapangyarihan ay kahawig ng isang langgam sa mga talinghaga sa ibaba:

Ang isang langgam ay nagtayo ng isang pugad sa palasyo ng isang hari, na napapalibutan ng matataas na pader, na itinayo sa isang matatag na pundasyon, pinalamutian ng pinaka-sikat na kasangkapan at namutiktik ng mga tagapaglingkod. Nang makasalubong nya ang mga kaibigan habang lumalabas siya mula sa kanyang pugad, ang langgam ay nagsasabi sa kanila tungkol sa walang anuman kundi ang pugad nito, ang mga mumo na nakalap at kung paano ito tinipon para sa kinabukasan. Ang langgam ay lubos at halos walang pag-asang mag-isip tungkol sa kahanga-hangang palasyo kung saan ito ay naglalakad at ang kapangyarihan, karilagan at kapangyarihan ng hari. Ang kamangmangan nito ay

mas pinagsama sa katotohanan na ganap na hindi nya alintana ang mga nakatira roon.

Ang isang ignoranteng tao ay walang pakialam sa mga banal na obra maestra ng sining ng Makapangyarihan, sa mga anghel at sa mabubuting tao na nabubuhay sa Kanyang kapangyarihan.

Walang paraan na ang isang langgam ay maaaring magkaroon ng kamalayan sa isang palasyo at sa mga kagandahanna ipinagmamalaki nito. Ngunit sa pamamagitan ng pagmumuni-muni at imahinasyon, mga kawani na tao ay maaaring maglakbay sa maraming mga kaharian. Sa isang mapagpakumbaba na pagbabalik para sa hindi mabilang na mga biyaya na ipinagkaloob sa kanya ng Makapangyarihan, maaaring matukoy ng isang tao ang kanyang kawalan at kahinaan, at magpatirapa sa pasasalamat. Tanging ang isang ‘tao’ lang ay maaaring makagawa nito; o sa ibang salita, tanging yaong mga gumagawa nito ay maaaring magdala ng karangalan ng pagiging makatao. Sa katunayan, ang sangkatauhan ay may natural na predisposisyon at kakayahan para sa pagmumuni-muni. Ang unti-unti na pag-aaksaya sa potensyal na ito sa pamamagitan ng hindi paggamit nito ay pagtataksil sa tiwala ng Diyos at nagpapaalam sa isa sa mga takdang katangian ng karamihan sa mga tao.

Ang dakilang Mawlana Rumi ay nagbibigay ng sumusunod na parabula upang ilarawan ang mga

gumagala na nagpapakita ng mga walang hanggang misteryo at karunungan sa Mundo na may hindi ginagamit na puso at tumugon sa nakasisilaw na Banal na mga mensahe na lumalabas mula sa paglikha na napakakonti ay isang walang saysay na pahiwatig .

“Isang baka, ang isang araw ay dumating sa Baghdad at naglalakad sa paligid ng bayan mula sa isang dulo hanggang sa kabilang dulo. Ngunit sa gitna ng lahat ng mga magagandang pasyalan, panlasa at mga obra maestra, tanging ang ilang mga pakwan at mga ng balat ng pakwan ibinagsak sa gilid ng kalsada ang nakuha ng kanyang pansin. Sa bagay, ang pagtanaw ng isang baka o isang asno ay nakapako lamang sa dayami na nakakalat sa isang kalsada, o sa mga damo na lumalaki mula sa mga paligid nito.” (Mathnawi, v.4, couplet: 2377-2329)

Sinasabi na may isang tao noong kapanahunan ni Musa-sumakanya nawa ang kapayapaan-na patuloy na sumamba sa loob ng tatlumpung taon; kaya ang mga ulap ay nagsimulang magbigay ng lilim sa kanya sa panahon ng kanyang mga pagsamba, dahil sa kanyang pagiging madasalin. Ngunit dumating ang isang araw na hindi lumitaw ang ulap, na nag-iwan sa tao na manalangin sa ilalim ng araw . Pumunta siya sa kanyang ina upang malaman kung alam niya ang dahilan.

“Baka nagkasala ka”, siya ay nagkomento.

“Hindi”, sumagot siya. “Hindi ako naniniwala na nagkasala ako!”

“Hindi mo ba tinitingnan ang kalangitan, ang mga bulaklak? Tinalikuran mo ba ang pagmumuni –muni sa kaluwalhatian ng Allah sa kabila ng pagkakita mo sa kanila?” Tanong niya.

“Oo”, ang tao ay nagpahayag. “Nabigo akong magmasid sa mga nakikita kong kagandahan sa paligid ko.”

“Naghahanap ka ba ng isang mas malaki pang kasalanan kaysa iyon?” Sabi ng kanyang ina.

“Kailangan mong magsisi agad!”

Ang isang mananampalataya na may tamang pag-iisip ay dapat na hindi makalimot sa tungkulin na pagmumuni-muni.

Kapag mas nalalaman ng isang tao ang tungkol sa kadakilaan ng sining ng Makapangyarihan, mas higit na pinagmumuni-munihan nya ito, mas malaki ang kanyang karunungan sa Kaluwalhatian ng Pinakamamahal na Makapangyarihan at magiging mas malapit sya sa Katotohanan .

Si Ali –kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagsabi, “Ang pagpapalawak ng kaalaman sa Qur’an na may ilang kaalaman sa astronomiya ay nagbibigay-daan sa isang tao na lumago sa pananampalataya at katiyakan”, pagkatapos ay sinipi niya ang sumusunod na ayah:

“Tunay na sa pagkakaiba-iba ng gabi at ng araw, at kung ano ang nilikha ng Allah sa langit at sa lupa, may mga palatandaan para sa isang tao na nagbabantay (laban sa kasamaan).” (Yunus, 6)

Ang bawat isang nilikha ng Makapangyarihan, ay naglilingkod sa isang tiyak na layunin sa loob ng Banal na kaayusan. Hanggang ngayon, ang sangkatauhan ay nakakakilala sa ilan lamang sa mga layuning ito. Ang karunungan na hindi nakikita at hindi pa naiintindihan ay mas higit pa sa bilang kumpara sa mga naisip na at naintindihan.

Kung alam namin kung ano ang tunog, ito ay dahil mayroon kaming pandining na parte ng katawan tulad ng mga tainga. Kung alam natin ang kulay, ito ay salamat lahat sa ating mga mata. Sino ang nakakaalam ng maraming mga Banal na mga patunay sa walang katapusang kaharian na kung saan tayo ay walang pasubali walang bakas ng kaalaman, dahil lamang tayo ay pinagkaitan ng pandining na parte ng katawan upang pakiramdam ang mga ito.³⁰

30. Ang uniberso, ayon sa mga iskolar na Muslim, ay binubuo ng mga sangkap at aksidente. Ang mga sangkap ay materyal na mga entidad. Ang mga aksidente, sa kabilang banda, ay ang mga katangiang nakikita ng isang materyal na nilalang. Halimbawa, ang kulay at amoy ay mga aksidente na napapansin lamang sa pamamagitan ng pagkakaroon ng materyal na pagkatao. Tulad ng nabanggit sa itaas, ang kulay ay hindi nakita kung walang bagay na tulad ng paningin, at amoy kung walang para sa pang-amoy. Tulad ng pagsisimula ng isang buhay ng isang natatanging katangian sa Kabilang Buhay, ipagpalagay na nagsisimula na nating makita ang mga aksidente

Dahil sa isang limitadong kapangyarihan ng katwiran, paano maunawaan ng ganap ng tao ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, kung hindi nga niya lubos na maunawaan ang mga nilalang at ang kanilang mga tiyak na katangian? Ang mga iskolar na Muslim, na nasilayan ng konti ang kaluwalhatian ng Makapangyarihang Diyos at ang mga pagpapahayag ng Kanyang mga katangian, ay napilitang tanggapin, sa pagkamangha at pagsikat:

“Upang maunawaan Siya, dapat intindihin na Hindi siya maaaring maunawaan.”

Ito ay dahil nilikha ang mga nilalang na walang paglalarawan o paghahayag ng mahahalagang katotohanan ng Makapangyarihan. Lahat ng nilikha ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay binubuo ng mga kumbinasyon ng mga katangian ng Banal. Ang katotohanang walang nilikha na isang espasyo na maaaring magtiis sa isang mahahalagang pagpapahayag ng Makapangyarihang Diyos ay napatunayan sa pamamagitan ng Banal na tugon na “Hindi mo ako makakakita”³¹ na ibinigay kay Musa -sa kanya ang kapayapaan- sa kanyang matibay na kahilingang masilayan ang Makapangyarihang Diyos, bilang isang resulta kung saan siya ay nahimatay pagkatapos. Ito ay

ng isang ganap na likas na katangian na tulad ng nalalaman na isinasaalang-alang ang maraming iba pang mga aksidente na umiiral, dito sa Daigdig, na walang hanggan sa ating pang-unawa.

31. al-Arâf, 143.

para sa kadahilanang iyon na, sa halip na nakikita ang katotohanan na Makapangyarihan sa lahat, ang tao ay limitado ng isang kakulangan upang maunawaan ang katotohanan ng Kanyang mga katangian.

Ang yumaong Necip Fâzıl ay eleganteng naglalarawan dito :

Ang mga atomo na nagsasaya, pinalamutian, maligaya,

At isang ilaw sa paligid, isang ilaw sa paligid,

Ang isang arkitektura na napuluputan, ang sarili napuluputan,

Kilalanin kita O Panginoon, ang Sikat na Hindi Nakikiilala!

ANG KAPALIGIRAN

Ang hangin na bumabalot sa mundo ay nagtataglay ng maraming mga lihim at may mga pumailalim na maraming mga karunungan. Ang mga ulap na biglang lumilitaw sa kalangitan, ang hangin na umaagaas sa himpapawid, kung minsan ay magaan kung minsan ay isang pagputok, mga kidlat na naglalabas ng napakalaking tunog, ang pag-ulan, ang pagbagsak ng niyebe; ang bawat isa ay isang kamangha-manghang paghahayag na nangyayari kasabay ng isang kahanga-hangang hakbang.

Ang Banal na Qur'an ay nagpatawag sa tao upang magmumuni-muni sa gayong mga pagpapahayag na

laganap sa pagitan ng Lupa at kalangitan at upang makita ang mga katibayan na nagpapatunay sa Kapangyarihan ng Makapangyarihan, na nagsasabi:

“Tiyak na sa paglikha ng kalangitan at lupa at pagpapalitan ng gabi at ng araw, at ang mga barko na naglayag sa dagat na may pakinabang sa mga tao, at ang tubig na ipinadala ng Allah mula sa ulap, ay nagbibigay ng buhay kasama nito sa lupa pagkatapos ng kamatayan nito at kumalat sa lahat ng ito (mga uri ng mga hayop), at ang pagpapalit ng mga hangin at ang mga ulap na naging masunurin sa pagitan ng langit at ng lupa, may mga palatandaan para sa isang taong nakakaunawa.” (al- Baqara, 164)

Ang kapaligiran, na mahabaging nakapaligid sa ating Mundo, ay isa sa mga pinakamagandang utos ng Makapangyarihan sa lahat na tumutukoy sa Kanyang walang hanggang awa para sa mga tao. Ito ay binubuo ng 77% nitrohen, 21% oksiheno at 1% ng isang kumbinasyon ng carbon dioxide, argon at iba pang mga gas. Kaya madaling nasusunog ang oksiheno na tinatantya na ang bawat pagtaas ng isang daang oksiheno na lampas sa 21% na sinasabi, ay maaaring magdagdag sa posibilidad ng isang sunog sa pamamagitan ng pagsindi ng 70%. Ang isang proporsyon ng oksiheno na labis sa 25%, sa kabilang banda, ay higit pa sa sapat upang maging abo ang karamihan ng mga gulay na kinakain natin .

Sa isa pang tala, sa kabila ng patuloy na paggamit ng oksiheno at carbon dioxide, ang kanilang mga proporsyon sa hangin ay pinananatili. Kung ang mga tao at lupa lamang na naninirahan sa lupa, ang gumagamit ng lahat ng oksiheno sa hangin na nagiging carbon dioxide, sa matulin na panahon, ang mga ito ay nalalason sa pamamagitan ng paglanghap ng carbon dioxide, na kung saan ay nadagdagan sa isang kabaligtaran na proporsyon sa nagpapababa ng oksihenon. Ngunit ang Kapangyarihan na lumikha ng sansinukob ay lumikha rin ng mga halaman. At sa pamamagitan ng pagbibigay nito ng kakayahang i-proseso ang carbon dioxide at gawing oksiheno, binigyan Niya ang sansinukob ng isang kahanga-hanga na balanse at isang buhay na hindi kailanman huminto.

Ang pang-ibabaw na bahagi ng Mundo ay naitakda na may tulad na takdang sukat na kung ito ay mas makapal pa, ito ay maaaring makakuha ng lahat ng carbon dioxide at oksiheno, na hahantong sa katapusan ng lahat ng mga halaman.³²

Ang oksiheno ay isang mahalagang pangangailangan para sa tungkuling biochemical na patuloy na ginaganap ng ating mga katawan sa bawat saglit. Tayo ay walang humpay na humihinga ng hangin sa pamamagitan ng ating mga baga at pagkatapos ay

32. Tingnan sa, İlim-Ahlâk-ıman, inihanda ng: M. Rahmi Balaban, p. 187.

huminga nang malakas ng parehong hangin. Na ang isang angkop na kakapalan ng oksiheno sa kapaligiran ay kinakailangan upang mapaunlakan ang prosesong ito ng paglanghap-paghinga na nagpapakita na ang pagkakataon ay hindi maaaring maglaro ng isang kamay sa pagpapanatili ng maselang proporsyon na ito. Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na lumikha ng ating mga katawan sa isang paraan na nangangailangan ng patuloy na pangangailangan para sa oksiheno, ay biniyayaan tayo ng ating pinakamahalagang pangangailangan. Hindi lamang Niya ginawa ang oksiheno na madaling makuha, inilagay din Niya ito sa hangin sa pinakamainam na proporsyon. Ang bawat simpleng paghinga na ginagawa natin ay sa katunayan ay isang komplikado at makabuluhang ehersisyo at isang napakalaking Banal na regalo.

Sa pagsakay natin sa isang bago at magarang eroplano, naririnig natin ang isang patalastas bago ang paglipad, pinapayo sa atin na “Magsuot ng mga maskara ng oksiheno na awtomatikong ilalagak sa panahon ng isang pagbaba sa presyon sa mataas na altitude.”

Ngunit sa pang-araw-araw na buhay, walang isa sa atin ang nagdadala ng kaunting pag-aalala na, ang dami ng oxygen sa hangin ay tataas, sabihin nating, 25% o baba sa 18% bukas at sabik na magmadaling bumili ng maskarang oksiheno. Ang isang mananampalataya o hindi, ang bawat isang tao ay humahantong sa isang buhay na lubos na nakasalalay sa Banal na kaayusan.

Ang buhay ay hindi matanto kung alam ng isa na ang bawat isa ay may nakaaligid na pagbabanta sa kanyang buhay .

Ang hangin ay katulad din ng isang salamin na nagpapaliwanag sa ating kapaligiran. Ang liwanag ay hindi maaaring makapagliwanag nang hindi nakikipag-ugnayan sa bagay. Ang isang ilaw na bumangga sa isang bagay ay kumakalat sa paligid, tulad ng isang paputok, na mga anyo ng init at liwanag. Dahil walang mga maliliit na butil tulad ng mga molekyul o atomo sa bakanteng espasyo sa labas ng kapaligiran, mananatili sila sa kadiliman, sa kabila ng kanilang pagtanggap ng liwanag ng Araw .

Ang Buwan, halimbawa, na walang isang kapaligiran, ay walang patong ng gas na maaaring magkalat ng papasok na liwanag galing sa Araw at maliwanagan ang mga paligid nito. Para sa kadahilanang iyon, habang ang ibabaw ng Buwan ay maliwanag, ang ibabaw sa itaas ay laging nananatili sa dilim sa kabila ng pag-ulan ng liwanag.

Ang mga kahanga-hangang paghahayag na ito ay malinaw na mga katibayan na ang Mundo ay nilikha sa isang paraan upang mabuhay ang tao ay ayon sa isang napakahalagang layunin. Kasama ng pagiging isang dakilang pagpapala ng Makapangyarihan sa lahat sa Kanyang mga tagapaglingkod, ang maselang balanse na nagbibigay buhay ay patunay ng Kanyang pag-iral at walang katapusang kapangyarihan. Na ang bawat

isa sa sansinukob ay gumagalaw alinsunod sa isang itinakda na Banal na programa at na ang lahat ng bagay na nakatagpo natin ay nagpapakita ng isang panloob na plano, sukat at kaayusan ay nangangailangan ng pagkakaroon ng isang Kapangyarihan na nagplano, nag-uutos at nagtatakda sa napakalaking balanse.

Ito ay nag-udyok sa mga hindi naniniwala sa Banal na Kapangyariahan na maniwalang ang buhay at ang sansinukob ay nanggaling at umiiral sa pamamagitan ng purong pagkakataon, isang katawa-tawa at walang kabuluhan.

Si İsmail Fennî Ertuğrul (1855-1946) ay naglalarawan ng katotohanang ito sa pamamagitan ng sumusunod na paghahalintulad:

“Ang pagkikilala sa isang sukatan at kaayusan sa anumang lugar, ang katwiran ay tiyak na nagpapahiwatig ng pagkakaroon ng isang pag-utos at pagsukat na kapangyarihan.

Ipagpalagay nalang na mayroon kang hardin. Nagkaroon ka ng hardinero na sunod-sunod na nagtanim ng puno sa paligid nito. Umuwi ka doon isang araw na nakita na ang ilan sa mga puno ng kahoy ay padaskul-daskol na itinumba dito at doon. Hinihiling mo sa hardinero ang isang paliwanag at siya ay nagsasabi sa iyo na ang mga ito ay itinumba ng isang biglaang bagyo. Tatanggapin mo ang sagot na iyon. Ngunit bumalik ka roon ng isa pang araw at sa pagkakataong ito ay nakita na ang mga puno ay

natumba sa isang desinyo; Halimbawa, nakikita mo na ang ikalimang puno sa bawat linya ay natumba sa lupa habang ang unang apat ay naiwan na hindi nagalaw at tinitingnan mo ang disenyo na ito sa buong hardin. Muli kang humingi ng isang paliwanag at ang hardinero ay muling nagsasabi sa iyo na ang bagyo ay ang dahilan. Maniniwala ka ba? Tiyak, hindi. Sa halip ay isisi mo ito sa masasamang hangarin ng isang tao. Kahit na ang unang kaso ay maaaring ipaliwanag sa pamamagitan ng pagkakataon, ang ikalawa ay hindi maaari; para sa oras na ito parehong sukat at pagkalkula ay dumating sa larawan.”³³

Walang sinumang tao sa kanyang tamang pag-iisip ang maaaring lumaban sa katotohanan na ang sansinukob ay nanatili sa pamamagitan ng masusing pagkalkula at isang pinaka maselan na balanse.

Ang nasa ibaba ay ilan sa mga pagkakataon ng Banal na balanse na ito:

Presyon ng Hangin

Ang mga gas na bumubuo sa kapaligiran ay nagpapataw ng isang presyon ng humigit kumulang na isang kilo sa isang isang sentimetro ng parisukat na lugar, o 14.22 libras kada parisukat na pulgada. Ibig sabihin, ang katawan ng tao ay nasa ilalim ng patuloy

33. İman Hakikatleri Etrafinda Suallere Cevaplar, p. 21-22, Sebil Publishing, Istanbul, 1978.

na presyon ng 15 tonelada ng timbang. Subalit ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay kahanga-hangang binalanse din ito. Anuman ang halaga ng presyon na maaaring nasa labas, ang ating mga katawan ay naglalaman ng parehong halaga ng panlabas na gumagalaw na presyon. Ang lubhang pagkakaiba sa presyon sa hangin ay ang dahilan ng mga sakit at pagdudugo ng ilong na naranasan ng ilan na umakyat sa mas mataas na lugar sa lupa. Ang mga astronawta, na tumatawid sa kabila ng kapaligiran, sa kabilang banda, ay maaari lamang maglakbay na may suot na mga uniporme na may presyon ng hangin na binuo sa loob.

Ang Pagkakabagay-bagay ng Lamig at Init

Sa kanilang kapasidad na mapanatili ang mataas na init, ang carbon dioxide at ang mga molekua ng singaw na sapat na ipinakalat sa hangin ay nagbibigay-daan sa pagpapanatili ng isang perpektong pagkakabagay-bagay. Hinihigop ng ilan ang mga sinag ng liwanag ng araw na dumarating sa araw, pinipigilan ng mga molekula na ito ang sobrang pagtaas ng init. Kapag ang gabi ay bumaba at kapag binawi ng Araw mga sinag nito, ang init na nahihigop sa panahon ng araw ay pinipigilan ng mga molekula na ito sa himpapawid, tulad ng isang gusaling nagbibigay init, at hindi inilabas sa bakanteng espasyo. Dahil walang proteksiyon na bubong ng ganitong uri, ang Buwan,

halimbawa, ay pinaso ng sobrang init sa araw at nasa ilalim ng mahigpit na nakakapaltos na lamig sa gabi.

Ang mga Hangin

Ayon sa mga tuntunin ng mga layunin nito tungkol sa init, presyon, antas ng kahalumigmigan at maraming iba pang mga gawain na magaganap dito, ang kapaligiran ay nahahati sa iba't -ibang mga patong. Ang tropospera, na una sa mga patong na ito, ay kung saan nagaganap ang ulan, niyebe at hangin. Ang patong ay umaabot sa halos 16 kilometro (10 milya) sa kalangitan mula sa ibabaw na antas ng lupa at ang temperatura nito ay unti-unti na bumababa hanggang sa -56°C (-74°F). Itinatag sa patong ng atmospera na ito ang isang walang kapantay na paulit-ulit na sistema.

Habang ang aksis ng Mundo ay tagilid sa isang maliit na bahagi, hindi lamang ang ekwador na rehiyon ang tumatanggap ng mga sinag ng Araw sa isang tuwid na tilapon. Nagbibigay ito ng pamamahagi ng init sa mga tropikal na rehiyon. Dahil sa mas mataas na temperatura sa mga rehiyong ito, ang isang mataas na halaga ng init ay naka-imbak; at ang imbakan ng init na ito ay nagbibigay-daan sa pagpapanatili ng kinakailangang puwersa at enerhiya para sa mga hangin.

Milyun-milyong toneladang tubig ang sumisingaw mula sa mga dagat at karagatan na umakyat sa marahang himpapawid. Mula doon, sila ay inihatid ng mga hangin sa mga lupang nangangailangan ng tubig. Bilang resulta ng paggalaw na ito, ang mga ulan ay hindi nakalaan lamang para sa mga basang rehiyon, ngunit, sa pamamagitan ng isang perpektong plano, bawat rehiyon ay tumatanggap ng angkop na bahagi ng pag-ulan.

Ang dalisay na paggalaw ng kapaligiran ay nagbibigay-daan sa paglipat ng init. Sa tulong mula sa hilaga hanggang timog na paggalaw ng mga mababa at mataas na presyon ng sistema at ang malakas na alon, ang malamig na hangin ng hilagang mga latitud ay pababang papunta sa timog, habang ang timog na init ay papunta sa hilaga.

Na ang Araw ay nagbibigay sa iba't ibang bahagi ng Mundo ng may iba't ibang mga lakas ng init ay nagbibigay-daan sa masa ng hangin sa kapaligiran upang uminit sa iba't ibang mga antas. Ang mainit na hangin, na naaayon sa Banal na utos na ibinigay, ay agad-agad na umaangat. Ang itinuturing na paraan ay ang mga aktibong mapagkukunan ng hangin, na kilala bilang mababang mga sentro ng presyon sa mga maiinit na klima at bilang mataas na mga sentro ng presyon ay mga malamig na klima. Bilang isang resulta, ang mga maliliit na butil ng hangin ay nagsisimulang lumipat sa anyo ng hangin, kung saan ang kahalumigmigan, init, lakas at enerhiya na matatagpuan sa kapaligiran, pati

na rin ang mga polens na lumalabas sa mga halaman, ay inilipat sa kanilang mga kinakailangang lugar.

Ang Banal na Qur'an ay nagpahayag:

“At Kami ay magpadala ng mga nag-aabonong hangin, at pagkatapos ay magpadala ng tubig mula sa ulap upang ibigay namin ito sa inyo upang mainom, o ikaw man ay magtatago nito.” (Al-Hijr, 22)

Ang mga hangin, tulad ng ibang mga nilikha sa sansinukob, ay sumunod, sa ganap na pagsunod, sa kapangyarihan ng Higit na Makapangyarihan. Ito ay isang paraan ng awa kapag iniutos ng ating Panginoon na maging gayon, gayunma'y isang pagpapahayag ng isang mapangwasak na poot kapag, muli, ang ating Panginoon ay nag-utos.

Ang isang malinaw na ilustrasyon ng katotohanang ito ay ang nasa ibaba *ayah*, na naglalarawan kung paanong ang lipi ng Ad ay nilipol ng isang malakas na bagyo:

“Sapagkat nagpadala kami laban sa kanila ng isang nakapipinsalang hangin, sa isang Araw ng marahas na Sakuna. Na pumupol sa mga tao na parang mga puno ng palma na nabunot (mula sa lupa)” (al-Qamar, 19-20)

Ang Iba Pang Mga Benepisyo ng Hangin

Pati na rin ang pagpapasan sa malumanay na mga balikat nito ng milyun-milyong tonelada ng

tubig, ang hangin ay nag-aangat din ng mga eroplano na nakasakay ng daan-daang pasahero. Nagbibigay ito ng liwanag at init. Dinadala din nito, sa aming pandinig, ang mga tunog ng daan-daang iba't ibang mga weyblengt na kung saan ang mga telepono ay marahil ang pinaka-dakilang halimbawa.

Sa kabilang dako, ang hangin ay naghahandog sa atin ng pang-amoy para sa iba't ibang uri ng mga pabango nang walang pagkahalo-halo. Kung hindi para sa atmospera, hindi rin natin magagawang marinig ang tao sa ating tabi, ni pumitik sa ilaw na umaasang makita kung ano ang nasa harapan natin. Umiikot sa ating mga baga, ang hangin ay gumaganap ng isang mahalagang gawain. Sa lahat ng ito, pinapaalala nito sa mga mananampalataya na may kakayahan para sa pagmumuni-muni ng walang hanggang kaluwalhatian, kapangyarihan at habag ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya.

Isang Banal na Salaan

Ang patong sa itaas ng tropospera na umaabot sa taas na 50 km (31 milya) mula sa antas ng lupa ay tinatawag na estratospera. Ang mga estratospera ay humaharang sa mga mapanganib na sinag ng labis na enerhiya mula sa Mundo. Natagpuan dito ang patong ng osono. Ang isang molekula ng oksiheno na binubuo ng isang grupo ng tatlohang mga atomo,

ang mga osono ay nagsasala ng mga mapanganib na aspeto ng mga sinag ng Araw.

Ang mga ultrayoladong sinag na ibinubuga ng Araw ay nagbabawas sa paglago ng mga halaman, nagiging sanhi ng kanser sa balat ng tao, pinsala sa mata at nakadagdag sa bilang ng panganib na makahuli ng mga nakakahawang sakit. Ang ginagawa ng estratospera ay kukuha ito ng ultrayoladong sinag na nagmumula sa Araw at ibinabalik kaagad, at muli ginagawa ang oksiheno sa osono sa pamamagitan ng isang mahusay na balanseng kemikal na reaksiyon.

Sa katunayan, napaka mapanganib na gas ang osono na ang paglanghap ng 1/200 gramo nito ay sapat na upang patayin ang isang tao. Ngunit tingnan lamang ang awa ng Makapangyarihan na ginawa Niya ang isang salaan mula sa gayong patong ng lason at inilagay ito na magamit sa pagpapanatili ng balanse ng klema at sa pagpigil sa isang pinsala na magkakaroon ng nakamamatay na mga kahihinatnan para sa mga tao.

Ang Binabantayan Kisame

Ang patong na umaabot sa 80 km, (49.7 milya) sa ibabaw ng antas ng lupa at kung saan ay itinuturing na ang gitnang patong ng atmospera ay ang mesospera, na naglilingkod bilang matatag na kalasag laban sa rumaragasak na mga bulalakaw.

Pagkatapos malagpasan ang mga balakid ng Jupiter, Saturn at ang Buwan, ang mga bulalakaw ay nasa ilalim ng puwersa ng grabidad ng Mundo at pumapasok sa atmospera sa isang hindi kapanipaniwalang bilis. Ang karaniwang tinutukoy na bulalakaw ay talagang isang bulalakaw na nakipagugnay sa atmospera at sinunog sa alikabok sa mesospera. Kung walang proteksiyon na ganitong uri na nakabalot sa Mundo, o kung ang kasalukuyang patong ay isang manipis na bahagi, milyon-milyong mga bulalakaw ang mahuhulog sa Mundo at magdala ng pagkawasak at pagsuntok ng hindi mabilang na mga butas sa ibabaw nito tulad ng sa Buwan. Ngunit dahil sa walang hanggang awa ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang mga higitang kanyon na nakatali para sa Daigdig ay nagiging alikabok bago sila makarating sa ibabaw nito. Pagkatapos, ang bawat butil ng alikabok na ito ay nagiging simula ng isang maliit na patak ng ulan.

Ang pagbubuo ng mga ulap ay nangangailangan ng magagandang tipik na kombinasyon ng parehong lupa at espasyo. Maliban sa mga ito, ang mga tipik na ito ay kinakailangang umabot sa pinakamataas na antas ng atmospera. Ang mahalumigmig na hangin na papunta doon ay naglalapat ng lakas sa ubod at bumubuo ng isang tipik ng ulap. Ayon sa isang pisikal at matematikong plano, ang mga tipik ng ulap, ay magiging maliit na patak ng ulan, na kung saan ay pagkatapos ay mahulog muli sa lupa.

Matagal na bago natuklasan ang bagay tungkol sa atmospera, ang Makapangyarihan, ang May-ari ng Lupa at kalangitan, ay nagsabi:

“At ginawa Namin ang mga kalangitan na isang binabantayang kulandong at (gayunpaman) sila ay lumihis mula sa mga tanda nito.” (Al-Anbiya, 32)

Ang mga Radyo Weyb

Ang patong ng atmospera na nagsisimula mula sa 500 km (310 milya) sa itaas ng antas ng lupa at umabot sa isang taas ng 1000 km ay tinatawag na ang ionospera. Doon, ang mga atomo at molekula ay hindi nakakargahan ngunit nagiging ion, na sa pamamagitan ng pagtanggap o pagpapalabas ng mga elektron, sila ay kinakargahan ng kuryente. Bilang isang resulta ng mga atomo na ito ay naging ion sa pamamagitan ng paghigop ng mataas na enerhiya sa sinag ng Araw, ang init sa patong ay maaaring umaabot sa 2000 ° C. Para sa atmospera, ang ionospera ay tulad ng salamin na binubuo ng mga ions. Ang birtuwal na tumatama sa mga salamin ay ang mga elektromagnetic weybs ng radyo at mga walang kableng transmitters na umaangat sa espasyo, na ang ilan pagkatapos ay bumabalik sa Mundo. Ang mga binabalik na weybs pagkatapos ay aabot sa bawat isang sulok ng Mundo, na ginagawang posible ang sundin ang radyo at walang kableng pagsasahimpapawid sa lahat ng dako sa madaling paraan.

Tulad ng makikita, ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nag-render ng Earth, isang napakalaking katawan sailing sa isang mabilis na bilis sa madilim na walang bisa ng espasyo, ang isang tahanan na nagtataglay ng buhay, nagtakda ng higit pa sa perpektong init. Pinagtibay ng isang kawili-wiling mainit-init klima, hindi kahit isang solong waft breezing sa pamamagitan ng Earth ay walang karunungan; kahit na isang solong dahon patak ng sarili nitong accord, walang dahilan.

Angbawatnilalang, mulasapinakamaliithanggang sa pinakamalaki, ay isang larawan ng huwaran na mga aralin at isang Banal na obra maestra.

Ang Makapangyarihan ay nagsabi:

“Hindi ba ninyo nakikita na ang Allah ay gumawa ng mga bagay na nasa kalangitan at kung ano ang nasa daigdig na tapat sa inyo, at ginawang ganap sa inyo ang Kanyang mga pabor sa panlabas at sa loob? At sa pagitan ng mga tao ay siya na nakikipagtalo sa paggalang Si Allahkahit na walang kaalaman o patnubay, ni isang libro na nagbibigay liwanag.” (Luqman, 20)³⁴

Talagang napakaganda para sa mga maaaring makabasa ng karunungan at katotohanan na dala ng

mga linya ng aklat ng sansinukob, maunawaan ang mga ito at dalhin sa kalaliman ng pagmumuni-muni!³⁵

Mga Ulap, Ulan at Niyebe

Pag-isipan ang mga ulap, higitang mga barko na naglalayag sa kalangitan. Ang isa sa mga tungkulin ng mga ulap ay ang pigilan ang Mundo na malantad sa labis na init. Kapag ang temperatura ay tumaas, ang tubig ay sumisingaw sa isang mas mabilis na tulin, na bumubuo ng higit pang mga ulap. Ang mga sinag ng Araw ay umaaninag pabalik sa direksyon kung saan sila nanggaling, na nagpapanatili ng balanse ng init sa Mundo.

Ang Allah, ang Kataas-taasang mahabagin, ay nagpapadala ng hangin bilang mga tagapagbalita ng ulan. Ang hangin, na may Banal na Utos, ay maglilipat ng bundok tulad ng mga ulap at magbigay patnubay sa kanilang mga nakaukol na lugar. Ang Makapangyarihan, na namamahagi ng mga ulap sa kalangitan hangga't gusto Niya at nagtitipon sa kanila sa isa't isa, ay kumukuha ng mga ulan mula sa kanila, kung saan pinahihintulutan Niya ang paglago ng iba't ibang bunga sa Mundo. Ipinaaalaala niya sa atin na ito ang magiging paraan kung saan ang mga patay ay

35. Tingnan, Prof. Dr. Osman Çakmak, *Bir Çekirdekti Kâinat*, Istanbul 2005, p. 118-131.

mabubuhay muli, na nais nya na tandaan ng mga tao ang dakilang larawan ng karunungan.³⁶

Ang Makapangyarihan ay nagpapakita ng Kanyang awa sa kanino Niya naisin. Ang mga nalugod lalo nasa sulap ng pag-ulan ay ang mga nasalanta ng isang matinding tagtuyot. Ang kanilang kawalan ng pag-asa ay agad nagging pag-asa.³⁷ Para sa Makapangyarihan-sa-lahat Siya ay “... ang nagpapadala ng ulan matapos na sila ay nawalan ng pag-asa, at inilalantad Niya ang Kanyang awa; at Siya ang Tagapag-alaga, ang Pinupuri.” (as-Shura, 28) Ang Makapangyarihan-sa-lahat minsan ay gunagawa ng tagtuyot at sa iba naman ay ang ulan o nagpapaulan na may yelo na kaparusahan, na nagpaparusa sa Kanyang mga suwail na tagapaglingkod, na itinutumba ang Kanyang naisin at pinoprotektahan kung sino ang kanyang kinaawaan.³⁸

Sa ibang salita, ang Makapangyarihan ay naghahanay ng ugnayan sa pagitan ng kalangitan at Daigdig sa linya ng pag-uugali ng tao at sa kanilang sariling panloob na mundo.

Ang ulan ay ipinadala ng Makapangyarihan sa mga patak upang ang bawat isa ay nananatiling hiwalay sa sarili nitong kurso nang hindi nakikibahagi sa isa’t isa. Ang bawat patak ng ulan ay bumaba sa

36. Tingnan, al-Arâf, 57; Fâtır, 9.

37. Tingnan sa, ar-Rûm, 48.

38. Tingnan sa, an-Nûr, 43.

kanyang nakatalagang tilapon, nang walang kahit konting pagkiling. Hindi rin ito darating nang huli, ni ang susunod na patak ay nagmamadali na maabutan ang patak na nasa ilalim nito. Kung ang buong mga tao at *jinn* ay magsanib pwersa sa paggawa ng isang patak ng ulan o kung sila ay sumubok lamang upang mabilang ang bilang ng mga patak ng ulan na nahulog sa isang solong lugar sa isang saglit, hindi nila magagawa ito. Tanging ang kanilang Lumikha lang ang nakakaalam ng kanilang eksaktong numero.

Mayroon hindi masukat na karunungan sa malamig, nagyelo na patak ng graniso at sa mga natuklap na niyebe na nahulog tulad ng pinong koton, na kapwa binubuo ng mainam na tubig.

Sino ang nagtataas ng mga patak ng ulan at niyebe na bumabagsak sa lupa hanggang sa pinakamataas na sanga ng mga puno? Sa katunayan, ang tubig ay ipinamamahagi sa bawat solong pulgada ng isang dahon ngunit ito ay hindi nakikita. Sa pamamagitan ng kanilang mga ugat na maliliit, ang bawat butil ng dahon at kasabay ng buong puno ay tumatanggap ng makatarungang bahagi ng tubig.

Paano ito na ang tubig, na kung saan ay dapat na ang daloy ay sa isang pababang kurso, ay nagagawang umakyat hanggang sa tuktok?³⁹

39. See sa, Imam Ghazzali, *Ihyâ*, VI, 67-68.

Kung ang mga patak ng ulan ay sumunod sa batas ng grabidad, ang bawat patak sana ay tatama sa Mundo sa bilis ng isang lumilipad na bala. At iyan ay nangangahulugan na ang mga nilalang na buhay ay makaranass ng agarang kamatayan sa mga kamay ng mga patak na tulad ng bala. Gayunpaman, ang bawat ulan ay bumabagsak sa lupa sa isang pare-pareho na bilis, dahan-dahan, nang hindi nagiging sanhi ng kahit pinakamaliit na pinsala.

Nakahulma ayon sa isang tinukoy na sukat, ang tubig ay may hugis ng mga maliliit na ulan. Pagkatapos ay sa pamamagitan ng pag-angat ng puwersa ng hangin at ang pagkalikido ng mga patak, ang puwersa ng grabidad ay bumabalanse, na nagpapahintulot sa mga patak na matumbok ang lupa sa isang tuluy-tuloy na bilis.

Ang mga katotohanang ito ay sapat na para sa mga nakatingin sa karunungan upang mapahalagahan kung gaano kamangha-mangha ang Banal na kaayusan at pagkakasundo, epektibo sa buong Mundo kung saan tayo nakatira. Walang mas malinaw pa na makikita nila ang walang katapusang kaalaman, kapangyarihan at karunungan ng Makapangyarihan sa pamamagitan ng gayong pagmamasid.

PAGMUMUNI-MUNI SA LUPA

Ang mga lingkod ng banal ay napakahusay sa pagmumuni-muni. Nakikilala nila ang wika ng

namumukadkad na mga bulaklak, huni ng mga ibon at mga puno na nagbubunga. Ang mga salamin nila sa kanilang espirituwal na buhay ay ang kagandahan at kagandahan na nakikita nila. Nakakuha sila ng isang kagandahan ng espiritu tulad ng mga bulaklak at pagkabukas-palad tulad ng mga puno na hitik sa bunga. Ito ang mga taong masuwerteng pinupuri ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa Banal na Qur'an .

Pinalamutian ng Makapangyarihan ang ibabaw ng Mundo sa pinakamahusay na paraan na maiisip ng tao at ginawa itong angkop para mamuhay ang mga taob. Sa paglalagay nya ng mga landas at mga sipi sa ibabaw nito, ginawa niya ang lupa na angkop at banayad upang sa gaglakbay.

Ang Banal na Qur'an ay nagsasaad:

“Kung aino ang gumawa sa lupa ng isang pahingahang lugar para sa iyo at sa langit isang kulandong at kung (Sino) ang nagpapadala ng ulan mula sa ulap ay sya'ng nagdudulot na kasama nito pagkain para sa iyo ng mga bunga; kaya't huwag kang magtayo ng kariba lsa mga pagsamba Si Allahhabang nalalaman mo ito.” (al-Baqara, 22)

“Hindi ba't Namin ginawa natin ang lupa bilang isang malapad na kalawakan, At ang mga bundok na tulad ng mga talasok?” (An-Naba, 6-7)

“Siya ang gumawa ng lupa na maayos para sa iyo, samakatuwid magpatuloy sa maluwang na bahagi

nito, at kumain ng Kanyang kabuhayan, at sa Kanya ang pagbabalik pagkatapos ng kamatayan.” (Al-Mulk, 15)

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsalita tungkol sa lupa sa Kanyang Banal na Aklat upang ang mga tao ay matuto sa karunungan tungkol dito.

Sa itaas ng lupa ay para sa mga buhay, habang sa ibaba ng lupa ay para sa mga patay.

Ang Makapangyarihan ay nagsabi:

“Hindi ba’t ginawa ang lupa upang magkasama, ang buhay at ang mga patay ...” (al-Mursalat, 25-26)

Ngayon, maingat na tumingin sa tigang na lupa; walakang ibang makitakundi puropatay! Gayunpaman, kapag natutugunan ng tubig mula sa himpapawid, ito ay buhay na buhay at muling nakukuha ang berde nito. Lumalaki ang maraming halaman. Mula sa kalaliman ng kanyang dibdib lumitaw ang iba’t ibang anyo ng buhay. Pagkatapos ay pansinin kung paano pinalakas ng Makapangyarihan sa lupa ang napakalawak na bundok! Tingnan lamang kung paano Nakaimbak ang mga reserbang tubig sa ilalim ng mga ito? Paano Niya pinalabas ang mga bukal mula sa mga ito at bumubuo ng malawak na mga ilog sa Mundo? Paano lamang Niya itinaas ang matamis at dalisay na tubig mula sa tuyo na bato at marumi na putik? Paano ang tubig na ito ay nagbibigay buhay sa lahat ng bagay? Sa pamamagitan ng tubig, kung paano ng Allah,

kaluwalhatian sa Kanya, ibinangon mula sa lupa ang trigo, ubas, clovers, olibo, deys, pomegranates at di mabilang na iba? Ang bawat isa ay may iba't ibang hugis, kulay, lasa at aroma; sa bawat isa ang natatanging kagandahan, isang natatanging kasiyahan ... Ang ilan ay nakahihigit sa iba sa mga tuntunin ng nutrisyon. Subalit ang lahat ay natubigan ng parehong tubig at lumabas mula sa parehong lupa.⁴⁰

Mga Halaman

Sa sandaling ang isang binhi ay nalagay sa lupa at nasalang ng kahalumigmigan ng lupa, ito ay magsisimula bilang isang resulta ng kung saan ang ibaba at itaas na mga bahagi nito ay bumuka at magbukas. Mula sa itaas na bahagi nito lumilitaw ang puno, na lumalaki na mas mataas pa kay sa lupa, habang mula sa mas mababang bahagi nito ang ugat, na kumakalat nang malalim sa ilalim ng lupa. Ito ay isang kamangha-manghang tanawin; sapagka't bagaman ang binhi ay may isang likas na katangian at nasa ilalim ng iepekto ng isang impluwensya, ito ay nagdudulot ng isang natatanging bahagi na lumalaki paitaas at isa pa na nagiging mas malalim sa ilalim ng lupa. Kamangha-mangha naang isang solong entidad ay makapagbigay ng kapanganakan sa dalawang magkakaibang elemento. Ito, alam natin,

40. Tingnan sa, Imam Ghazzali, *Ihyâ*, VI, 63.

ay nanggagaling sa pamamagitan ng kalooban at pamamahala ng Isang Lumikha, na nagpapalabas ng karunungan sa lahat ng Kanyang mga gawa.

Ang isang bahagi ng puno na nagmumula sa binhing ito ay nagiging kahoy, at ang isa ay mga dahon. Dagdag pa, ang isa pang bahagi ay nakangiti sa anyo ng mga bulaklak na kung saan pagkatapos ay bumuo ng karagdagang mga bunga, na bumubuo ng ilang mga bitamina na may mga benepisyo sa katawan ng tao.

Muli, ang isang prutas ay nagtataglay ng maraming katangian. Halimbawa, samantalang malamig at tuyo ang binhi ng ubas, ang laman nito ay mainit at makatas. Na ang bunga ay nagkakaroon ng iba't ibang katangian mula sa isang binhi, sa kabila ng bawat isa na nalantad sa parehong mga impluwensya, ay walang alinlangan ang pagtatrabaho ng isang makapangyarihan at matalino na Lumikha na walang hanggan.

Higit pa rito, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagbibigay sa mga tanim ng isang natural na parmasya para sa pagpapagaling ng maraming sakit. Ang ilang mga halaman ay nagpapagaling, mga mapagkukunan ng nutrisyon; pinalakas nila ang katawan. Habang ang ilan ay nakakapagbalik-sigla, ang ibang nakakalason, ay pumapatay. Sa sandaling nagamit, ang isang halaman ay dumarami upang maging isa pang elemento. Maraming mga halaman

ang nagpapadalisa sa dugo. Maraming iba pa ang nagbibigay buhay at lakas. Ang iba ay pampakalama at pampatulog ...

Hindi ba't nakamamangha na sa pamamagitan ng mga halaman, tubig at karbonik asids ang asukal at kahoy ay nabibigyang anyo at na ang oksiheno ay inilabas para malanghap ng mga organismo .

Sa gayon ay walang isang solong dahon o damo na lumalabas mula sa lupa na hindi nagdadala ng maraming mga pakinabang para sa mga tao; na ang tao ay walang kapangyarihan upang maunawaan ang lahat ng mga ito sa kanilang kalooban.

Ang isang uri ng mga kulay, mga halimuyak, lasa at mga dahon ng mga natatanging hugis na nakukuha ng isang karaniwang mga damo mula sa kalaliman ng lupa, ay ganap na mga kababalaghan na walang ni isang dalubhasa sa gamot ang makakagaya..

Ang pagkakaisa at pagkakasunud-sunod na laganap sa panahon ng paglago ng mga halaman ay isang natatanging paghahayag ng Banal na kamahalan. Ang isang pleyn na puno, halimbawa, ay gumagawa ng milyun-milyong mga buto bawat taon. Upang sila ay kumalat sa kanilang kapaligiran, ang mga binhi ay may mga malinaw na parasyut na balahibo; at sa tulong ng umiihip na hangin sila ay dinala sa mga lugar na lubhang malayo. Kung ang bawat binhi na binigay sa pamamagitan ng isang pleyn na puno ay maging isang puno, ang buong mundo ay parang nasa

ilalim ng pagsalakay ng pleyn na puno. Sa ibang salita, ang napakalaking Daigdig ay napakaliit lamang para sa isang solong uri ng puno. Ang halimbawang ito ay maaari ding mapalawak sa iba pang mga nilalang .

Sa katunayan, maraming taon na ang nakakaraan sa Australya, nagsimula silang gumamit ng isang uri ng kakitos upang magtayo ng mga bakod. Ngunit dahil walang katutubong insekto sa Australya laban sa mga kakitos, ang halaman ay nagsimulang kumalat nang kumalat. Ang isang mabilis na paglago ay nagpadala sa mga nanirahan doon ng kawalan ng pag-asa; nakita nila ang kakitos na sumasaklaw sa malaking parte na parang kasing-laki ng Inglatera sa haba at lapad. Dahil sa pagkawasak ng kanilang mga lupain at paninirahan, sa kalaunan ay napilitan ang mga lokal na mamamayan na lumabas sa kanilang mga tahanan, at unti-unting nag-iwan ng isang tugaygayan ng mga bayang walang katao-tao sa kanilang kalagayan.

Pagkatapos suyurin ang lupa mula sa ulo hanggang paa, natuklasan ng mga siyentipiko ang isang uri ng insekto na nanirahan lamang sa labas ng mga kakitos at walang ibang kinakain; ang isang insekto na lumakas sa sunud-sunod na bilis at hindi pa alam ang mga kilalang paunal o ploral na mga kaaway sa Australya. Tulad ng inaasahan, nadaig ng mga insekto ang buong kakitos sa maikling panahon. Ngayon, ang mga kakitos ay nakalaan na lamang sa isang maliit na lugar at malayo sa pagbabanta. Kung tungkol sa mga grupo ng insekto na inangkat upang matugunan ang

mapanirang halaman, nananatili lamang ang sapat upang mapanatili ang presyon sa kung ano ngayon ay isang kulang na halaga ng kakitos.⁴¹

Nagpapakita ito ng pagkakaroon ng isang medyo misteryoso at halos hindi maipaliwanag ngunit sa parehong oras isang maayos na epektibong balanseng pang ekolohiya sa buong sansinukob. Sa gayon, walang matinong pag-iisip ang maaaring humamon sa pagkakaroon ng isang Kapangyarihan na pumipigil sa ilang mga uri ng mga halaman at hayop mula sa labis na pagdami at paglagay sa peligro sa Lupa.

Muli, anong dahilan para sa paghangang ito sa ang milyun-milyong mga natatanging halaman at prutas na lumabas mula sa tambalang lupa! Ang ating Panginoon, ang Razzaq, ang Tanging Tagpagbigay, ay naghahanda ng iba't ibang mga piyesta para sa mga nilalang ng iba't ibang uri ...

Ang isang tao, halimbawa, ay hindi maaaring ubusin ang isang karamihan ng kung ano ang nauubos ng isang tupa, at gayon din ang tupa. Ang mga probisyon ay ibinahagi sa paglikha ayon sa isang maselan na balanse. Ang sumusunod na *ayah*, na pagpapakita ng Banal na Kapangyarihan sa likod ng pagbibigay at pamamahagi ng mga probisyon sa mga nilalang, sa katunayan ay naghihimok ng malalim na pag-iisip:

41. İlim-Ahlâk-ıman, na inihanda ni, M. RahmiBalaban, p. 190.

“At gaano karaming mga nabubuhay na nilalang na hindi nagdadala sa kanyang kabuhayan: Ang Allah ang nagtataguyod nito at ang iyong sarili; at Siya ang Pagdinig, ang Pag-alam.” (al-Ankabut, 60)

Kung iisipin ng isang tao ito, kung gaano kalaki ang pagpapakita ng Banal na Awa na ang mga nabubuhay na tao ay nagbibigay ng magkaparehong paraan para sa kaligtasan ng bawat isa, hanggang sa punto kung saan ang ibon ay nagpapakain ng isa pang nasugatan na ibon sa pamamagitan ng pagdala ng mga piraso sa tuka nito.

Mayroong isang malalim na aral sa katotohanan na ang hindi mabilang na mga Banal na kapistahan ay ginanap mula sa simula ng mundo nang walang pahinga at walang pagpapabaya sa pagpapakain ng isang nabubuhay na nilalang, at patuloy pa rin ito hangagang sa panahong pinag-uusapan ito. Kung tumigil tayo ngisang sandali at tumingin... Tatlong-kapat ng ibabaw ng Lupa ay natatakpan ng tubig. Ang karamihan ng natitirang isang-kapat ay binubuo ng mga disyerto o mabatong lugar na hindi angkop para sa paglago ng mga halaman. Ang isang bahagi lamang ng natitira ay lupa. Ngunit kung gaano kalakas ang kapangyarihan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa pamamagitan ng isang walang humpay na pagbabagong-anyo, binibigyan Niya ang lupa ng pinagmulan ng pagkain para sa lahat ng nabubuhay na nilalang sa lupain!

Ang Malaking Dagat

Saklaw ng tubig ang tatlong-ikatlo ng buong ibabaw ng Mundo. Dahil dito, hindi rin maaaring ang mga nagyeyelong lamig ng Kanluran at Timog na mga Polo o ang tropikal na init ay maaaring tumagal sa Mundo . Ang ibabaw ng Mundo, na pinainit ng mga sinag ng Araw sa araw, ay namamahagi ng init na ito sa paligid, tulad ng isang radiator. Kung tungkol sa mga dagat, sa kabila ng pagtanggap ng milyun-milyong kaloriya ng init mula sa Araw, maaari silang magpainit lamang sa isang tiyak na antas; ngunit sa sandaling uminit na ito, hindi madaling nawawala ang init nito. Kaya, ang mga karagatan ng Daigdig ay nag-uugnay sa mga klima at kumikilos bilang termostat na nagpapabagal laban sa labis na init o lamig; samakatuwid, ito ang dahilan kung bakit mas malaki ang mga ito kumpara sa lupa. Sa pamamagitan ng kabutihan ng pagsisingaw, ito rin ay tumutugon sa pangangailangan ng mga lupain para sa tubig. Ang mas kaunting mga dagat ay nangangahulugan ng mas mababang pagsisingaw na nagreresulta sa isang tagtuyot na sapat na lakas upang gawing disyerto ang buong lupain sa Mundo.

Hindi mas mababa ang mga katangian ng mga lamang-dagat kaysa mga lamang-lupa. Ang perlas, korales at iba pang palamuti at lalo na ang mga sariwang pagkaing-dagat na nakuha mula sa kailaliman

ng dagat ay may partikular na kahalagahan sa mga tao.

Ang Tubig

Ang kaligtasan ng lahat ng tao sa Mundo ay nakasalalay sa tubig. Ang isang tao, hindi makahanap ng tubig sa kabila ng matinding pangangailangan, ay walang alinlangang hindi magpikit ng mata sa pagsuko ng lahat ng kayamanan ng Mundo para lamang magkaroon ng isang mahalagang pagsipsip. Muli, hindi siya nag-iisip nang dalawang beses tungkol sa pag-alis ng lahat ng kayamanan ng Daigdig upang ihiwalay ang nagamit na tubig mula sa kanyang katawan, kung hindi niya magawa. Ang tao ay sanhi ng paghanga! Paano lamang siya gumagawa ng ganoong malaking ginto at pilak habang nananatiling nakalimutan ang kadakila ng mga biyaya na inilagay ng Makapangyarihan sa loob lamang ng isang pag-urong ng tubig?⁴²

Hindi malayong isipin ng isang tao, na nagmumuni-muni sa mga batayang karunungan na ito na karapat-dapat sa kanilang kalikasan, upang mapagtanto na ang lahat ng mga nilalang sa Mundo ay nakasalalay sa proteksyon at tulong ng isang Lumikha na may walang hanggang kaalaman at kapangyarihan upang mabuhay. Siya ay sasang-ayon sa katotohanang

siya ay nabubuhay sa ilalim ng lubos na milagrosong kondisyon, sa isang birtuwnal na lugar ng kamanghaan, na hindi nya mismo magawang mapanatili. Ni ang pangangatuwiran o ang budhi ay hindi maaaring maging bulag upang magkaroon ng lakas ng loob na maghimagsik laban kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang Lumikha at ang Tagapagtanggol ng Sansinukob.

Mga Pangunahing Kaalaman sa Kaharian ng Hayop

Kinakailangan nga isa na maingat na tumingin sa mga ibon na lumilipad sa himpapawid, sa hayop na parehong pinaamo at ligaw at sa maliit na bahagyang nakikita na insekto; sapagkat nagtataglay sila ng mga kakaibang katangiang na imposible para sa isang tao hindi mamangha sa kagalakan ng karilagan, kapangyarihan at karunungan ng Makapangyarihan.

Kung paano lamang inilagay ng Lumikha ang di-kapani-paniwala na mga karagdagan sa mga maliit at halos hindi napapansin na mga insekto? At kung paano nila isinasagawa ang kanilang mga tungkulin na walang kamali-mali. Kahit na ang isang kumpletong pananaw sa mga tampok na sila lamang ang nagtataglay ay nakatayo lampas sa kakayahan ng pag-unawa ng tao.

Kung ang tao ay maingat na tumitingin sa mga hayop, ang kanilang magkakaibang mga hugis at pagpapakita at pagkatapos ay pag-isipan kung ano ang ibinibigay nila sa kanilang balat, balahibo, karne at gatas para sa kaginhawahan ng tao, walang alinlangang siya ay makakaalam ng walang hanggan sa mga pagpapala at habag ng Makapangyarihan. Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagbigay sa bawat isa sa kanila ng isang natatanging balat upang maprotektahan ang mga ito mula sa malamig, makapal na mga kuko upang pangalagaan ang kanilang mga paa at may saklaw para sa lahat ng mga pangangailangan na mayroon sila sa pinakamainam, pinaka-maganda na paraan na nalalaman.

Halimbawa, ang pagpaparada ng kanilang mga katawan na pinalamutian ng pinakamagagandang, katangi-tanging mga disenyo sa kabila ng pagkakaroon ng buhay na isang halos dalawang linggo, ang mga paru-paro ay nagbubunyag ng maraming misteryo sa pamamagitan ng kanilang lengguwahe; isa lamang sa walang katapusang Banal na kababalaghan na ipinakita sa nakatutok na mata, mapag-unawa na isip at lalo na ang sensitibong puso ...

Tinawag tayo ng Banal na Qur'an upang obserbahan ang kamelyo at pag-isipan kung paano ito nalikha:

“Hindi ba nila isasaalang-alang ang mga kamelyo, kung paano sila nilikha? At ang langit, kung paano ito

pinalaki sa itaas? At ang mga bundok, kung paano sila ay matatag na naayos? At ang lupa, kung paano ito ginawa ng isang malapad na kalawakan? Kaya't ipaalala mo, sapagkat ikaw ay isang paalala lamang."

(Al-Ghashiya, 17-21)

Ito ay nangangahulugan na ang mga pagpapahayag ng Banal na Kaluwalhatian ay tumatawag sa isang pagmamasid ng istraktura ng mga hayop at iba pang mga organismo.

Ipinagkaloob ng Makapangyarihan sa lahat ang mga nabubuhay na nilalang na may mga katangian, ang kakayahang gumawa ng iba't ibang mga produkto sa kabila ng pagkain nila ng parehong pagkain. Halimbawa, kung ang isang baka o tupa ay kumain ng mga berdeng dahon ng isang halaman ng marmol, magbibigay sila ng karne, gatas at balat o lana. Ang isang uod, sa kabilang banda, na isang maliit na kulisap, ay naghabi ng sutla mula sa parehong mga dahon. Katulad nito, ang kakayahan ng isang pukyutan upang makabuo ng pulot mula sa polen ay ganap na lampas sa kapangyarihan ng tao.

Bagaman ang isang hayop ay nakakagawang ng karne at gatas sa pagkain nito ng damo, ang mga tao, ang pinaka-perpekto sa mga nilikha, ay hindi maaaring tularan ang gawaing ito kahit na gumamit pa sila ng mga toneladang damo sa pag-asang makagawa lamang ng isang patak ng gatas, kahit na maglagay

pa sila ng pinakamagaling na laboratoryo para sa gayong layunin.

Ipinahayag ng Makapangyarihan:

“At tiyak na may isang aral para sa iyo sa mga baka: Binibigyan naming kayo ng inumin sa kung ano ang nasa kanilang mga tiyan, mula sa pagitan ng mga dumi at dugo, dalisay na gatas, madali at kaaya-ayang lunokin para sa mga umiinom.” (Nahl, 66)

Ang Honeybee

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

“At ang iyong Panginoon ay nagsiwalat sa pukyutan na nagsasabing: Gumawa ng mga pugad sa mga bundok at sa mga puno at sa kung ano ang kanilang itinayo: Pagkatapos kumain ng lahat ng mga bunga at lumakad na mapagkumbababa sa mga paraan ng iyong Panginoon .May lumalabas mula sa loob nito ng isang inumin na maraming kulay, kung saan may kagalingan para sa mga tao; tiyak na mayroong isang senyas ito para sa isang tao na nagmumuni-muni.” (an-Nahl, 68-69)

Ang Propeta sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan

“Ang isang mananampalataya ay parang isang pulut-pukyutan. Siya ay kumakain ng kung ano ang malinis, siya ay gumagawa ng kung ano ang malinis,

siya nakatira sa malinis na lugar at hindi niya sinisira at hindi sya nagdadala sa kapahamakan sa kung saan siya ay nakatira.” (Ahmed, II, 199; Hakim, I, 147)

Sa pagbanggit niya ng mga katangian ng isang mananampalataya, ang Propeta sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -, sa parehong oras, ay nagpahiwatig sa mga kagandahan ng isang pulut-pukyutan at ang batayan ng karunungan nito.

Sinabi ni Huseyin Kashifi:

“Ang mga mapagmumuni-muning mga mananampalataya ay nakakaalam naAng Allah, ang Nakakaalam ng lahat ng bagay at ang Makapangyariahan, ay lumikha ng mahinang pulut-pukyutan sa napakaraming karunungan.

Ang pulut-pukyutan ay sumusunod at hindi kailanman nawala ng landas.

Ito ay kumakain ng matamis at maasim na prutas sa kabuuan at nagbibigay din ng matamis na pulot sa pagbabalik.

Napakabait nito na hindi ito kumakain ng anuman kundi kung ano ang dalisay.

Ito ay masunurin at hindi nito iniwan ang utos ng Makapangyarihan.

Tunay at tapat ito na naglalakbay sa mga lugar na malayo ngunit bumabalikb ito sa tahanan ng kanyang pinagmulan.

Napakalinis nito na hindi ito dumadapo at kumakain ng ano mang marumi.

Ito ay tulad ng isang sanay namanggagawa na kahit na ang buong arkitekto at mga inhinyero ay sumali sa pwersa, hindi nila magagawang gayahin kung ano ang ginagawa nito.

Ayan ... tulad ng may mga nakakagamot na katangian ng pulot na ginagamit para sa mga sakit ng katawan, may, sa pagninilay sa kanilang mga estado, isang lunas para sa kamangmangan, ang sakit ng puso.”

Ang “Ang Kamanghaan ng Likas na Ugali ”

Sa mga sumusunod, si İsmail Fennî Ertuğrul ay nagbigay diin kung paano humantong ang mga hayop sa kanilang buhay sa loob ng isang Banal na programa na tinatawag na hindi malay na isip o likas na ugali:

“Alam ng mga hayop sa pamamagitan ng likas na ugali na hindi itinuturo ang mga mahahalaga na kinakailangan upang mapanatili ang kanilang kaligtasan, ang pagpapatuloy ng kanilang mga supling at ang pagkain na mabuti para sa kanila. Ang mga ibon ay nagtatatag ng magagandang mga pugad. Ang mga ibon na migranteng dumating ay magkasama sa isang partikular na araw bago sila kumalat . Bago mamatay, sa halip na patayin ang iba pang mga insekto na magiging pagkain para sa mga sanggol na naghihintay

na mapupuksa ang kanilang mga itlog, ang ilang mga insekto ay nasaktan ang kanilang mga glandula upang hindi sila makagapang at pagkatapos ay ilagay ang nasugatan na mga insekto sa gilid ng mga itlog .Gayunpaman, kamangha-mangha ito na sa sandaling lumaki ang mga insekto na ito ay nagsisimulang mabuhay sa mga pagkain ng iba pang mga uri. Ang mga bubuyog ay nagtataglay ng kakayahan upang matukoy ang kasarian ng larba sa pamamagitan ng pagpapalit ng kanilang pagkain. Sa ganitong paraan ang mga bubuyog ay maaaring gumawa ng isang reyna mula sa isang larba kung sakaling mawawala ang pinuno nito sa pamamagitan ng aksidente ng ilang uri ...”⁴³

Muli, kung gaano kataka-taka na sa sandaling madaig ng isang tambak ang tipaklong, ito ay naghuhukay ng isang butas sa lupa. Pagkatapos nito, kakagatin nya ito sa parte ng katawan na hindi nakamamatay ngunit nakakawala ng malay. Ilalagay nya ito sa butas sa lupa, ang tipaklong ngayon ay tulad ng nakaimbak na karne. Pagkatapos, ang tambak ay mangingitlog sa gilid ng butas at ang mga bagong panganak ay makahanap ng sariwang karne sa gilid na kailangan nilang kainin sa sandaling pumasok sila sa mundo. Tungkol sa tambak, lumilipad siya sa isang malayong lugar, malayo sa mga bagong silang, upang mamatay. Walang paraan na maipaliwanag ang

43. İman Hakikatleri Etrafinda Suallere Cevaplar, p. 58-59.

naturang misteryosong pag-uugali sa pamamagitan ng mga tuntunin tulad ng pagbabagay at pag-aaral. Sila ay nabigyan ng likas naugali ng pang-unawa ng Makapangyarihang Diyos.⁴⁴

Matapos gumugol ng mga taon sa dagat, ang isang salmon ay bumalik sa kanyang katutubong tubig, ang ilog. Higit pa rito, bumalik ito sa mismong lugar na ipinanganak ito, ang baybayin kung saan ang batis ay dumadaloy sa ilog.

Sino ang nagbigay sasalmon ng likas na ugali upang bumalik sa lugar ng kanyang kapanganakan? Kung maglalagay ka ng isang salmon sa isa pang batis na dumadaloy sa iisang ilog, kapag napagtatanto nito na sya ay nasa maling lugar, babalik ito at babalik sa daan ng kanyang pinagmulan, na lumalaban sa daloy upang makapunta sa lugar ng kapanganakan.

Mas mahirap pa ring isipin ang misteryo ng igat. Kapag malapit nang mapisa, ang mga kamangha-manghang nilalang na ito na nagmumula sa lahat ng lawa at ilog sa buong mundo ay nagpapatuloy patungo sa mga hukay na matatagpuan malapit sa Mga Isla ng Bermuda⁴⁵, kung saan itatabi nila ang mga itlog at mamatay. Ang mga igat ng Europa, ay dumaan din sa isang libu-libong milya sa buong

44. Tingnan sa, *Īlim-Ahlāk-īman*, inihanda ni: M. Rahmi Balaban, p. 189.

45. Ang Bermudas ay isang hanay ng mga isla sa Atlantika, mula sa hilagang baybayin ng Caribbean, silangan ng Estados Unidos.

malawak na karagatan at dumating sa parehong lugar. Nang walang karagdagang salita, ang mga bagong panganak na igat, na parang hindi alam ang anumang bagay maliban sa pagbukas ng kanilang mga mata sa walang hangganang tubig, na itinakda mula sa mga hukay na ito at lumalangoy nang walang humpay, hanggang sa sa huli ay maabot nila ang mga baybayin kung saan nanggaling ang kanilang mga magulang. Ang mga igat ay hindi hihinto doon; nagpapatuloy sila sa pag-abot sa ilog o lawa kung saan naroon ang kanilang mga magulang. Hanggang sa ngayon, hindi pa nakikita ang isang Amerikanong igat sa tubig ng Europa, at kabaligtaran. Higit pa, dahil sa mas malawak na distansya na kailangan nilang lakbayin kumpara sa iba pang mga uri ng mga igat, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay pinalawak ang buhay ng igat na galing Europa ng isa pang taon!

Ngayon, ano ang pinagmulan ng gayong kalakas na damdamin ng direksyon?⁴⁶

Ang mga kamangha-manghang katangian ng mga hayop ay nagpapakita na ang kanilang buhay o ang kanilang pag-uugali ay hindi batay sa pawang pagkakataon lang at, sa halip, ang lahat ay nagaganap sa loob ng isang plano at programa na binabalangkas ng Kapangyarihan na lumikha sa kanila.

46. İlim-Ahlâk-ıman, inihanda ng: M. Rahmi Balaban, p. 188-189.

Ito ay kumakatawan sa isa sa pinakamaliwanag na katibayan ng pagkakaroon, kapangyarihan, karilagan at kapangyarihan ng ating Panginoon na kahit ang mga hayop ay pinamamahalaan ng isang mas mataas na kamalayan. Sa pamamagitan ng pagpapakita ng gayong mga katibayan sa paghuhukom ng sangkatauhan, inilalantad ng ating Panginoon ang mga taong handa na kilalanin ang Katotohanan at isumite ito, bilang kabaligtaran sa mga nagbubulagbulagan sa mga mahimalang pagpapakita na nakikita niya sa mukha. Ang *aya* ay nagpahayag na:

“Tunay na hindi ikinahihiya ng Allah na magsagawa ng anumang parabula - (ng) isang gnat o anumang bagay na higit sa bagay na iyon; Kung gayon, para sa mga naniniwala, alam nila na ito ay ang katotohanan mula sa kanilang Panginoon, at para sa mga hindi naniniwala, sinasabi nila: Ano ang ibig sabihin ng Allah sa pamamagitan ng talinhagang ito: Siya ang nagiging sanhi ng marami upang magkamali sa pamamagitan nito at sa marami, Siya ay nangunguna sa tama Sa pamamagitan nito! Ngunit hindi Niya pinayagang magkamali ang (anuman) maliban sa mga nagkakasala.” (al-Baqara, 26)

Ang Paglikha sa Mga Pares

Ang paglalaan ng pagkakaisa sa Kanyang Sarili lamang, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay

lumikha ng lahat ng mga nilalang sa dalawahan. Ang Banal na Qur'an ay nagpapakita:

“At sa lahat ng bagay Kami ay gumawa ng mga pares na maaari mong mapansin.” (Ad-Dhariyat, 49)

“Nilikha Niya ang mga langit na walang mga haligi katulad ng nakikita mo, at naglagay ng mga bundok sa lupa upang hindi ito makapaghimok sa iyo, at nagpakalat Siya ng mga hayop ng lahat ng uri; at Kami ay nagpadala ng tubig mula sa ulap, at pagkatapos ay tumubo dito (mga halaman) ng bawat marangal na uri.” (Luqman, 10)

Ang dalawahang paglikha, na kamakailan lamang ay nalalaman ng agham, ay ipinabatid ng *ayah* ng Qur'an na nagsiwalat ng 14 na siglo na ang nakalilipas, ipinakita ang sangkatauhan bilang regalo ng kaunawaan.

Malugod na inihanda nang higit sa pinakamakabagong mga kaisipan at mga mababangis na mga imahinasyon ng mga tao, tulad ng kamanghamanghang pinaka-magandang kamara ng babaeng ikakasal, ang ating sansinukob ay nasasakop sa isang tiyak at di-kapanipaniwalang batas sa pag-aasawa, alinsunod sa mga partikular na katangian ng bawat elemento, mula sa mga selula ng mga halaman at mga hayop sa mga mahiwagang proton at mga elektron ng mga atomo na naninirahan sa mahahalagang bagay. At ito ay nagbubukas para sa atin ng isang kahanga-hangang abot-tanaw na pagmumuni-muni.

Ang Pagmumuni-muni sa Mga Pagpapala ng Makapangyarihan

Ang pinakadakilang pabor ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay ipinagkaloob sa atin, na sa gitna ng buong posibleng hanay ng paglikha, nilikha tayo bilang mga tao at nakarating sa mundo sa isang kapaligiran ng Muslim. Sa higit pang kadakilaan ay na tayo ay napapailalim sa Banal na Qur'an at ginawang mga miyembro ng *ummah* ng Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan-

Para sa atin, ang Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay ang pinaka-perpektong halimbawa ng Banal na Qur'an na ipinahayag. Ang pagtuturo sa atin sa Aklat at karunungan, ay ginagawa niya ang ating mga panloob na mundo na malinaw sa kristal. Ang ganap na pag-unawa sa mga pabor na ito lamang ay sapat na magpalupaypay sa atin sa pasasalamat, nang walang pag-aangat ng ating mga ulo kahit na isang pangalawang segundo lamang.

Siyempre, ang mga pabor ng Makapangyarihan ay hindi limitado sa mga ito. Tulad ng isang birtuwal na malakas na ulan, marami sa Kanyang mga bendisyon ay ibinubuhos sa atin, na Kanyang mga tagapaglingkod, sa bawat sandali. Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsabing :

“Sinabi ng Allah, ‘Magbigay, upang mabigyan ko kayo. Ang mga kayamanan ng Allah ay malawak. Ang ibinigay Niya para sa buong paglikha ay hindinakakabawas sa Kanyang kayamanan sa anumang paraan. Nagbibigay siya nang walang humpay, araw at gabi. Isipin kung ano ang ipinagkaloob ng Allah mula sa araw na nilikha Niya ang langit at lupa! Hindi nila nabawasan ang anumang bagay mula sa Kanyang Soberanya.” (Bukhari, Tafsir, 11/2, Tawhid, 22)

Kinakailangan ng mga pagpapalang ito ay ang pagmumuni-muni at pagpapahiwatig sa pamamagitan ng mga ito ang pagkakaroon ng kanilang Maylalang, nakakatulong sa isang pasasalamat para sa Kanyang Kapangyarihan at Kabutihang-loob.

Si Omar ibn Abdulaziz –sana ang Allah ay mahabag sa kanya- ay nagsabing:

“May kagandahan sa pag-alala Si Allahsa pag-uusap. Ngunit ang pagmumuni-muni sa mga pagpapala ng Allah, ngayon ay ang pinakawalang-bahid na gawain.” (Abu Nuaym, Hilya, V, 314, Imam Ghazzali, Ihya, VI, 45)

Ang kawalan ng utang na loob o isang kakulangan ng angkop na pagpapahalaga ay ang kapabayaang pagbibigay ng pasasalamat sa mga pagpapalang ito at upang mag-usisa ng labis, sa paraang itinutulak ng pagkamakasariili. Ang kalagayang ito ng isip ay magpapalayo sa isa mula sa Makapangyarihan, ang kanilang sukdulang pinagmumulan.

Ang tatlong bahagi ng pasasalamat:

1. Pagpapasalamat ng puso: Ang pag-iisip tungkol sa pagpapala.

2. Pagpapasalamat ng dila: Upang ipahayag ang mga papuri ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa pagpapala.

3. Pagpapasalamat ng mga biyas: Upang bigyan ang pagpapala ng angkop na proporsyon, na hindi bababa sa, kasiyahan na napala.

Ito ay sinabi sa kabilang banda na ‘sa bawat pagpapala, isang uri ng pasasalamat dito’; iyon ay, anumang pagpapala ang natanggap natin sa Maykapal, dapat nating palawakin ito sa pagbibigay sa mga nangangailangan. Ganito ang sabi ng *aya*:

“At humingi sa pamamagitan ng kung ano ang ibibigay sa iyo ng Allah sa hinaharap na tahanan, at huwag ipagwalang-bahala ang iyong proporsyon sa mundong ito, at gumawa ng mabuti (sa iba) tulad ng Allah na gumawa ng mabuti sa iyo, at huwag maghanap ng kasamaan sa ang lupain, tiyak na hindi pagpapalain ng Allah ang mga gumagawa ng kasamaan.” (al-Qasas, 77)

Ang Pagmumuni-muni sa Bawat Pagkakataon

Si Ziya Pasha ay nagsulat:

Isang karunungan ng isang libong aralin ang nabasa sa bawat pahina,

Ng sansinukob, o Panginoon, napakaganda ng isang yugto!

Bilang pagpapaliwanag sa itaas na kuplet, ang dakilang iskolar na Muslim na si Sufyan ibn Uyayna –sana ang Allah ay mahabag sa kanya-ay madalas na inuulit ang sinasabi sa ibaba, na orihinal na pagmamay-ari ng isang makata:

“Kung ang nagmumuni-muni, ang tao ay makakapulot ng aral mula sa lahat.” (Imam Ghazzali, *Ihya*, VI, 45)

Ito ay angkop na lohika sa likod ng salawikain ng Arabiko, “Maraming mga bagay na dapat kuhanan ng aral, ngunit napakakaunti ang mga gumagawa nito.”

Ipinapaliwanag ng bawat Partikulo ang Makapangyarihan

Sa sandaling matututunan ng isang tao kung paano basahin ang aklat ng sansinukob sa pamamagitan ng pagmumuni-muni, ang bawat solong maliit na butil sa paligid sa kanya ay nagsisimula upang makintal sa kanya ang kamahalan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at dalhin sa kanya nang mas malapit sa Kanyang kaalaman. Si Fuzuli ay magandang nagsalita:

Kung ang isang matalino ay magagawang maunawaan ang paghahayag ng Banal,

Ang bawat partikulo para sa kanya ay nagiging isang *Jibril* na nagiging tutuo

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagpahayag:

“Ngunit hindi! Sumusumpa ako na sa nakita mo, at sa hindi mo nakikita. Tunay na, ito ay ang Salita na dinala ng pinarangalan na Sugo.” (Al-Haqqa, 38-40)

Ang isa sa mga karunungan na pinagbabatayan ng mga panata na nakuha sa Banal na Qur'an ay ang maakit ang pansin sa isang aral, ang pakinabang at pananaw sa bagay na kung saan ang panata ay kinuha. Ang lingkod ay pinatawag na upang makakuha ng isang malalim na espirituwal na pakiramdam sa pamamagitan ng isang pag-unawa ng kagalakan.

Kaya ang lahat ng mga nilalang, kapwa nakikita at di-nakikita, ay nagpapatunay sa kapangyarihan at pagkapanginoon ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Ang di-mabilang na mga karunungan ay nakikilala sa kanilang pag-iisip at pagmumuni-muni.

Ang karunungan na natamo at ang mga misteryo ay nalutas dahil sa pagpapalakas ng ating kakayahang magmumuni-muni at pakiramdam sa pamamagitan ng sigla ng Qur'an ay magiging kahanga-hanga rin gaya ng kadakilaan na nakukuha ng ng isang maliit na binhi

ng punong-kahoy na pleyn sa nagiging malaking ng puno sa matabang lupa.

Ipinahayag ng Makapangyarihan:

“Tunay na sa langit at sa lupa ay may mga tanda para sa mga mananampalataya. At sa iyong (sariling) paglikha at sa kung paano Niya pinakalat sa ibang bansa ng mga hayop ay may mga palatandaan para sa isang tao na sigurado. At (sa) pagkakaiba-iba ng gabi at ng araw, at (sa) kung ano ang pinapadala ng Allah mula sa kabuhayan mula sa ulap, pagkatapos ay binibigyan ng buhay sa lupa pagkatapos nito kamatayan, at (sa) pagbabago ng hangin, mayroong mga palatandaan para sa isang taong nakakaunawa.” (al-Jathiya, 3-5)

Ang pagkaroon ng mga puso at pag-iisip ay tumutuon sa naturang materyal para sa pagmumuni-muni na binanggit ng Banal na Qur'an ay magbibigay ng isa sa mga klima ng *taqwa*. Tulad ng mga bulaklak na nakasalalay sa tubig, hangin, lupa at ilaw na umiiral, ang pagbibigay ng pagmumuni-muni sa nais na antas ay nakasalalay sa paglakis nito sa paggalang sa mga magulang.

Hinahanap ng Makapangyarihan sa lahat ang Kanyang mga lingkod ang pagiging mga taong may pinong pag-iisip; nagtatanong ng mga tao na may pag-uunawa. Samakatuwid ang bawat Muslim ay dapat na lumingon sa pagmumuni-muni, sa bawat pagkakataon, na may masigasig na pakiramdam ng pagsamba. Ang

mga salita ng Rabia –kahabagan nawa siya ng Allah -, ang asawa ni Ahmed ibn Hawari, ay nagbibigay ng magagandang halimbawa na may kinalaman:

“Sa tuwing naririnig ko ang *adhan*, mapapaalalahanan ako sa tagapagsigaw sa Araw ng Paghuhukom ...

“Sa tuwing nakikita ko ang ulan ng niyebe, katulad ng nakikita ko ang mga aklat ng mga Gawain na tinatangay sa kalangitan ...

“Naaalala ko ang Muling Pagkabuhay sa sandaling nakikita ko ang isang grupo ng mga tipaklong ...”

Iniulat na si Caliph Harun ar-Rashid ay isang beses na lumalabas patungo sa ligoan, kung saan ang taga pagapaglinkod sa ligoan ay nagkamaling nagbuhos ng tubig na kumukulo. Sa kanyang pagdurusa ng mga pangunahing sugat sa kanyang napasong katawan at sa pagdaranas ng sobrang sakit, si Caliph ay dali-daling sa labas at nagbigay ng libu-libo sa kawanggawa, na nagsasabi:

“Hindi ko mapigilan ang init ng mainit na tubig ngayon ... Ano ang mangyayari sa akin kung ako ay nakatalaga para sa impiyernong-apoy sa Kabilang Buhay?”

Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -, sa pagkuha ng isang aralin mula sa lahat ng bagay na nasaksihan niya, ay bumaling sa Panginoon sa pasasalamat at humingi ng Kaniyang

kanlungan. Dapat din nating isipin ang Banal na kaluwalhatian sa lahat ng ating nakikita at hangaring makuha ang espirituwal na pagkain upang mapanatili ang panloob na mundo ng ating mga puso at isipan. Kung saan ang isang Muslim ay maaaring tumingin, ito ay ang Araw, ang Buwan, ang kapaligiran, ang kanyang sariling paglikha, ang kanyang mga ninuno o mga anak, dapat niyang basahin ang Banal na mga mensahe na ipinahayag sa pamamagitan ng mga ito sa mata ng puso. Sa pamamagitan ng pagpapakita ng kanyang pinagmulan at patutunguhan, kung paano siya nakataguyod ng buhay, sa pamamagitan ng kung sino siya ay binigyan ng isang partikular na hugis at anyo, isang partikular na tatak at tagal ng buhay; at sa pamamagitan ng pagkilala na ang buhay man o ang sansinukob ay walang hiwalay na karunungan, na walang nilikha sa walang kabuluhan at pinakamahalaga na ang tao mismo ay hindi pa natitirang walang tulong at nag-iisa, dapat na lagi niyang malaman ang Banal na kapangyarihan at kamahalan.

Bakit nilikha ng Maykapal ang Sansinukob?

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

“At hindi Namin nilikha ang langit at ang lupa at kung ano ang nasa pagitan nila sa walang kabuluhan. Hindi namin nilikha ang mga ito pareho ngunit ayon sa katotohanan, ngunit karamihan sa kanila hindi ito alam.” (Ad-Dukhan, 38-39)

Ang pagmumuni-muni sa sansinukob ay dapat magbigay ng isang pagpapahalaga sa kalooban ng Makapangyarihang Diyos at sa katotohanang ang lahat ng bagay, na ipinakita na magamit ng tao, ay nilalang na may layunin. Sa pamamagitan nito, dapat isaalang-alang ang isa sa kanyang mga responsibilidad patungo sa Lumikha at hindi pabayaang ang kanyang mga tungkulin ng pagiging alipin. Ang pagpapanatili na walang pakiramdam at pagpapasalamat sa napakalaking pabor at mga pagpapala na binigay ng Makapangyarihang Diyos, ay walang alinlangan na isang kamangmangan na hindi, sa anumang paraan, maging karapat-dapat sa karangalan at dignidad ng pagiging tao.

Ang tao ay hindi dapat makalimot na siya ay mananagot para sa lahat ng mga pagpapala na kanyang natanggap; ganito ang sabi ng Al-makapangyarihan:

“At sa araw na iyon ay tiyak na kayo ay tatanungin tungkol sa kagalakan na iyong pinagpasasahan!”
(At-Takathur, 8)

Tayo ay may utang na walang hanggan sa ating Panginoon para sa lahat ng mga biyaya na nakapaligid sa atin, kapwa para sa mga kung saan tayo ay may kamalayan at walang kamalayan. Napakaganda ng mga puso ng karunungan na, lubusang nakakamalay sa utang na ito, na nagsisikap na gawing praktikal ang mga gawa ng pasasalamat!

ANG PAGMUMUNI-MUNI NG TAO

Para isipin na ang lupa na ating tinahas ay puno ng mga katawan ng bilyun-bilyong namatay na tao na nabuhay hanggang ngayon; ang mga katawan ngayon ay ganap na bumaling sa alabok, tulad ng bilyun-bilyong mga anino na nakasalalay sa isa't isa ... Bukas, tayo rin ay nakatali na lumakip sa ganitong siksik na anino. Mula roon, magsisimula ang buhay na walang hanggan; isang paglalakbay sa walang katapusan. Sa ganitong kaso, huminto tayo sandali at mag-isip: Anong matalinong isip ang mamimili ng isang sandali para sa kawalang-hanggan?

ANG PAGMUMUNI-MUNI NG TAO

ANG KAHANGA-HANGANG KAPITAGANAN NG NILIKHA

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ.
وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ

“At sa lupa ay may mga tanda para sa mga tiyak; at sa inyong sariling mga kaluluwa (din); hindi mo ba nakikita?” (ad-Dharyat, 20-21)

Kahanga-hanga ang tao na nilikha ng Makapangyarihang, na kahit na ang pinarangalan na agham at teknolohiya sa ating panahon, sa kabila ng maraming pagtuklas nito, ay hindi naihayag ang komprehensibong misteryo ng pagkatao. Ang Qur'an ay nagsasabi:

“O tao! Ano ang naglinlang sa iyo mula sa iyong Panginoon, ang Mapagmahal na lumikha sa iyo,

pagkatapos ay ginawa kang kumpleto, katimbang?
At sa kung anong hugis malugod na bumuo sa iyo...”
(al-Infitar, 6-8)

Nagpapaalaala sa kanya sa kanilang nakaraan, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay humimok sa mga tao na pag-isipan ang kanilang paglikha; na kahit na ginawa ang pinaka marangal sa buong paglikha sa pamamagitan ng isang natatanging disenyo, sila ay nilikha sa simula pa lamang mula sa isang medyo hindi kaakit-akit at hindi magandang tingnan, puno ng tubig na substansiya.⁴⁷ Kung gaano ito kataka-taka para sa tao na kumuha ng kumpiyansa mula sa isang pansamantalang, mahina na pag-iral na sa katunayan ay walang katumbas, at nagrebelde laban sa kanyang Panginoon, ang walang hanggang Makapangyarihang at Matalino, na gumawa ng isang kahanga-hanga mula sa isang maliit na patak ng likido!

Ang mga yugto ng paglikha ng tao, kung saan kamakailan lamang ay nalalaman ng panggamot, ay inilalarawan sa Qur'an sa mga sumusunod:⁴⁸

47. Tingnan sa, Abasa, 17-22; ar-Rûm, 20; al-Qiyâmah, 36-38; al-Mursalât, 20-22; Yâsin, 77; al-Insân, 2.

48. Ang Quran ay pinalakas sa bawat pagtuklas ng agham sa nakalipas na 1400 taon. Na ang isang Aklat, na iniharap sa sangkatauhan sa pamamagitan ng isang walang pinag-aralan na Propeta, na dapat magbanggit ng mga batas na epektibo sa buong sansinukob at libu-libong mga pangyayari, ang mga pagninilay-nilay sa mga batas na ito, at hindi mapabulaan ng isang pagtuklas, ay kumakatawan bilang isang di-mapigilang patunay ng mga banal na pinagmulan. Sa simpleng pananalita, ang Qur'an ay nasa harapan ng agham at sa

“At tiyak na Nilikha namin ang tao mula sa sipi ny luwad, Pagkatapos ay ginawa Namin sa kanya ang isang maliit na binhi sa isang matibay na kapahingahan. Pagkatapos ay ginawa Namin ang binhi ng isang buto, pagkatapos ay ginawa Namin ang namuong isang bukol ng laman, pagkatapos ay ginawa Namin (sa) bukol ng mga laman ang buto, pagkatapos ay binihisan namin ang mga buto ng laman, pagkatapos Nilikha namin ito na lumago sa ibang nilikha, pinagpalaAng Allah, ang pinakamabuti sa mga tagalikha. Pagkatapos nito ay tiyak na mamamatay kayo. Tiyak na sa araw ng muling pagkabuhay ay bubuhayin kayo.” (Al-Muminun, 12-16)

Tulad ng kanyang nilikha, ang mga organo ng tao ay nag-aanyaya din sa mga tao upang magmumuni-muni sa pamamagitan ng kanilang sariling wika. Tulad ng malawak na mga bagay para sa ating pagmumuni-muni, ang ating mga mata, tainga, kamay, paa, talino,

pang-agham na pagtuklas na laging sinusuportahan nito, kasunod nito.

Maraming mga intelektuwal sa Kanluran, sapat na maingat upang maglatag ng kontra-Islam na pagtatangi sa tabi, ay nakakuha ng koneksyon sa pagitan ng mga pagtuklas na ginawa kamakailan lamang sa ating panahon at ang kanilang mga sanggunian sa ayat ng Banal na Qur'an na ipinahayag mga 1400 taon na ang nakalilipas, at pagkatapos ay nagpasyang sumali sa landas ng gabay, sa lubos na paghanga at sindak. Ang isa sa mga ito ay ang Pranses na embrayolohista na si Prof. Maurice Bucaille, na naging Muslim na sumusunod sa isang katulad na hibla. Ang partikular na kahalagahan nito ay ang kanyang Bibliya, ang Quran at Agham at si Moises at ang Parao, na hinihikayat namin sa aming mga mambabasa na kunin.

puso at sa makatuwid ang ating mga organo ay halos tumawag sa atin, na humimok:

Maingat na pagmasdan kung paano inayos ng Maykapal ang mga paa, na binubuo ng mga kalamnan, lakas at mga ugat, at pinagsama ang lahat upang bumuo ng isang napakalaki at maayos na sistema! Ginawa niya ang ulo at binuksan ang mga tainga, mata, bibig, ilong at iba pang mga makipot na pook ... Nilikha niya ang mga kamay at paa ng mahaba, hinati ang kanilang mga dulo sa mga daliri at mga daliri ng paa at mga ito sa mga pangkat ng mga buto sa daliri . Tulad ng para sa mga panloob na organo tulad ng puso, tiyan, бага, atay, bituka, pali at sinapupunan, Siya ay nagtagumpay sa mga ito sa pinakamainam na paraan na maiisip. Walang isa sa mga ito ay walang saysay at hiwalay mula sa iba; Naghahain ang bawat isa ng isang mahalagang tungkulin, nilikha sa isang paraan na pinaka-angkop upang dalhin ang kanyang partikular tungkulin. Higit pa, ang bawat organ ay nahahati sa mga panloob na sangkap. Ang mata, halimbawa, ay may mga antas, ang bawat isa ay may natatanging katangian at hugis. Kung ang isa sa mga antas ay bumagsak o mawawala ang isa sa mga katangian nito, ang mata ay nawawalan ng buong kapangyarihan ng pagtingin.

Ang mga buto

Ang pagbuo ng mga buto ay kahanga-hanga. Paano at sila ay ginawang matibay at nababanat ng Makapangyarihan mula sa isang patak lamang ng tamud? Kung gayon, paano sila, bilang balangkas, ay naging tukod ng katawan, na balanse at matibay? At paano sila sinusukat sa magkakaibang mga hugis, sa maraming laki at iba't ibang densidad?

Hindi binubuo ang tao ng isang piraso ng buto lamang. Ang mga buto ay nakakabit sa isa't isa sa pamamagitan ng mga nababaluktot na kasu-kasuhan, bawat isa ay may isang hugis na sumusunod sa kilos na nakalaang gawin nito. Kahanga-hanga ang pagga-grasang mekanismong ito ng mga kasu-kasuhan na tinangkang ipaliwanag sa pamamagitan ng tatlong kinikilalang uri ng pagga-gasa na gawa ng makina ngunit hindi nagtagumpay.

Isaalang-alang natin ng sandali ang mga paghihirap na mararanasan natin sa buhay kung ang isang solong kasu-kasuhan sa ating katawan ay masira!

Kung Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay lumikha ng isang buto na higit pa sa kung ilan ang nasa ating mga katawan, ang buto na iyon ay magiging isang dahilan para sa paghihirap natin, isang bagay na kailangang ma-operahan at alisin. Sa kabaligtaran, kapag kulang ang buto na kailangan ng katawan, kinakailangan na tayo ay gumawa ng isang napakalaking dami ng pagsisikap upang

mapunoan ang kakulangang ito; at sa karamihan ng mga sitwasyon, ang ating mga pagsisikap ay hindi gaanong mapakinabangan.

Isipin lang natin na hindi natin magagamit ang isang hinlalaki. Hindi ba't napatunayang napakalaking balakid ito ?

Ang ilang mga ngipin ay patag, na angkop para sa paggiling. Ang iba ay matulis at matalim, perpekto para sa pagputol at paghahati ng pagkain.

Upang maigalaw ang mga buto, ang Maykapal ay lumikha ng mga kalamnan. Ang halaga at hugis ng bawat kalamnan ay nag-iiba ayon sa partikular na lokasyon nito sa katawan. Ang mata, ay binubuo din ng maraming mga kalamnan. Tanging ang isang simpleng pagkasira ng isa ay may nakakasamang epekto sa buong mata.

Ang mga kagila-gilalas na ito ay ang mga nakikita lamang. Mayroon ding mga espirituwal na mga katangian na hindi mahahalata karanasang pandama, tulad ng pag-uugali, pagkatao, pagkatao at budhi, na mas higit pang kataka-taka na kalikasan.

Ang mga kamangha-manghang katawan ng tao ay sining ng Makapangyarihang nilikha mula sa isang solong patak ng tubig. Sa pagtingin sa isang magagandang larawan, ang isa ay may hangaring humanga sa kakayahan, sining at henyo ng pintor. Ang reputasyon ng pintor ay sobrang lumawak.

Gayunpaman, malayo sa paglikha ng isang bagay mula sa wala, ang pintor ay nagtipon ng ilang mga pintura at isang bras at sumalamin sa isang canbas ng kanyang mga impresyon ng makabuluhang mga bagay, ang lahat na nilikha ay sa unang lugar, nilikha ng Makapangyarihan sa lahat.

Sa ganitong kaso, nakikita na kahit na ang isang obra ng pintor ay umaakit ng paghanga, hindi ba natin dapat pagmumuni-munihan ang likas na katangian ng pagmamahal na dapat nating alagaan sa kamanghamanga na ang tao, isang natatanging obra maestra ng sining na nilikha, ng Ganap na Pintor, mula lamang sa isang tulo ng likido?

Ang mga Biyas

Ang istraktura ng mga tainga, ang benepisyo idinudulot ng ilong, ang tungkulin ng dila at ang natatanging paraan kung saan binibigkas nito ang bawat letra, ang mga ngipin na nag-adorno sa bunganga ng bibig at ang kanilang mga mala-perlas na kahanga-hangang disenyo, ang sensitibong istraktura ng kwerdas ng tining .Na ang tinig ng bawat tao ay naiiba mula sa iba, pagayon na ang bulag ay nakakilala sa mga tao mula lamang sa kanilang mga tinig ...

Ang buhok, balbas, eyebrows at mga pilikmata ... Ang tiyan, atay, bato at mga ugat ... Sa ilalim ng isang kataas-taasang katalinuhan at karunungan na

isa-isang nagkakasundo na nagtatrabaho, ang bawat isa ay may tunay na kahalagahan ng isang mahabang pagninilaynilay.

Ang ating mga bato ay isang maliit na piraso ng karne; nakikilala nila ang nakakalason mula sa hindi nakakalason, pagpapalabas sila ng lason mula sa katawan at nagbabalik sa mga di nakakalason dito. Ang mga bato ba ay parang may isang isip ng kanilang sarili o may hawak sa mga kompyuter o marahil mga laboratoryo na para sa medikal na pagtatasa? Alam natin ang mga problema na nalalagay tayo kapag ang maliit na organ na ito ay nagsisimulang pumalta sa kanilang tungkulin. Ang mga makina na may napakalaking sukat ay hindi ganap na maisagawa kung ano ang madaling nagagawa ng maliit, 50 gramo na karneng .

Ngayon, tingnan natin ang ating mga kamay. Mahaba ang mga ito upang mahawakan nila ang mga bagay na ninanais. Sa isang malapad na palad, ang kamay ay binigyan ng limang daliri, bawat isa ay may tatlong mga pangkat ng buto. Apat na daliri tumayo sa isang gilid at ang hinlalaki sa isa pa. Ang hinlalaki ay maaaring tumulong sa natitirang apat na mga daliri. Kung ang bawat tao, nakaraan at kasalukuyan, ay magkasama at masigasig na sumubok upang bigyan ang kamay ng isang mas mahusay na hugis kaysa sa kung ano ito ay mayroon na, sila ay talagang hindi makakagawa nito.

Kung ang tao ay mawawalan ng tila hindi mahalaga na bahagi ng kanyang katawan, tulad marahil ng isang kuko, makikita niya ang kanyang sarili na pinaka walang magawa sa lahat ng paglikha sa pakiramdam ang pagnanasa na kumamot. Kung hihilingin niya ang tulong ng ibang tao na kamutin ang matinding pangangati, magkakaroon ng maraming pagtatangka ng pagsubok at kamalian para makita ng tao na ang lugar na makati Gayunman, ang sariling kamay ng isang tao ay hindi kailanman nahahanap ang anumang kahirapan sa paghahanap ng lugar na iyon at kamutin ito, kahit na sa malalim tulog.

Ang tila бага simpleng mga galaw na isinasagawa natin gamit ang ating mga braso, kamay at mga daliri sa katunayan ay nangangailangan ng lubos na kumplikado at kinakalkulang pagsisikap. Kung iisipin, ang mga galaw ng paa ng mga mataas na teknolohiya na mga robot ngayon ay walang kapantay sa mga galaw ng biyas ng tao, isang pagsawalang-bahala ang pagpapanatiling walang malasakit sa walang hanggang kapangyarihan at karunungan ng Makapangyarihan sa lahatng naipapakita ng katawan ng tao sa araw sa araw.

Ang patulang paghahayag sa ibaba ay ang katunayan na ang tao, tulad ng iba pang nilikha, ay patuloy na binibigkas sa pamamagitan ng sarili nitong wika ang Ganap na Pintor, sa mga mata na makakakita at mga tainga na maaaring makarinig:

*Ang pagpapatotoo sa pagkakaroon ng aking
Tagapaglikha, ay ang aking pagkabuhay*

*Ang ibang tiyak na mga katibayan ay paulit-ulit,
kahit na sa katunayan ay maaaring meron naman
talaga ...*

(Şinâsi)

Ang Pagkamahabagin at Awa ng Makapangyarihan

Tingnan lamang ang awa at habag ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na ipinagpaliban Niya ang buong takip ng mga ngipin sa dalawang taon pagkatapos ng kapanganakan. Sa unang dalawang taon, ang mga sanggol ay hindi makatatanggap ng pagkain sa ganap na kahulugan ng termino maliban sa pagpapasuso. Samakatuwid sila ay hindi nangangailangan ng mga ngipin sa panahong iyon. Ang ganap na pag-unlad ng mga ngipin sa panahong ito ay isang malaking sanhi ng sakit para sa mga ina na nagpapasuso.

Habang lumalaki ang bata, lumalaki din ang kanyang pangangailangan para sa pagkain at di nagtagal ay darating ang isang oras kung kailan ang gatas ay hindi na sapat upang matupad ang pangangailangan. Tumataas sa panahong ito ay isang malakas na pangangailangan upang matunaw ang ilang mga pagkain at sa gayon ay ang pangangailangan na ngumunguya at lumunok. Ang buong pagkahubog ng

mga ngipin sa mga bata ay hindi masyadong maaga o huli. Ang pagkahubog nila ay sa tamang oras. Kung ang mga ito ay nabuo ng mas maaga, sila ay makapagpigil sa tamang pagpapasuso. NaAng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na hindi lamang itinulak ang mga matigas na buto mula sa malambot na gilagid kundi pinalalabas din ang mga ito nang eksakto sa tamang panahon, ay naging dahilan para sa paghanga.

Bukod pa rito, ang Makapangyarihan ay nagbigay ng mga magulang na may pambihirang damdamin ng pagmamahal upang alagaan ang bata. Sino ba ang makakapag-alaga ng sanggol kung hindi pa inilagay ng Makapangyarihan sa puso ng mga magulang ang isang patak ng Kanyang sariling awa?

Ang katawan ng tao ay nagtatanghal ng isang hindi kapani-paniwalang bagay para sa pagmumuni-muni. Ito ay isang hindi mapag-aalinlanganang saksi sa pagkakaroon ng Lumikha. Ngunit ang isang ganap na walang kaalaman sa malinaw na katotohanang ito ay patuloy na abalang-abala sa mga hangarin ng kanyang kaakuhan. Sa pagdalo sa gayong mga pagnanasa, kahit na ang mga hayop ay nakatayo sa parehong antas bilang mga tao. Ang kakayahan na naghihiwalay sa mga tao mula sa mga hayop at kung ano ang nagbibigay sa kanila ng kredito sa pagiging ang pinaka-kagalang-galang sa nilikha ay ang karunungan na nakuha sa pamamagitan ng pagtingin sa mga kamangha-manghang kalangitan at lupa na may nakaintindi na mata at nagninilay

sa Banal na mga gawa ng sining na nakasisilaw sa buong sansinukob, pati na rin ang mga tao. Sa paglago sa karunungan ito, siya ay nakataas sa lebel ng mga anghel, kahit na mas mataas, na napili mula sa karamihan na mabuhay na mag-uli sa isang estado na minamahal ng Makapangyarihan, sa gitna ng mga propeta

at ng matuwid. Ang karangalan at pribilehiyo na ito ay malayo mula sa mga nakaligtas sa kanilang mga masasamang pita, mas nalilito kaysa sa mga hayop.⁴⁹

Ang Mukha at Mga Bakas ng Daliri

Isang araw, ang isang tao ay nagkomento sa tabi ni Omar – kaluguran nawa sya ng Allah -, “Ang larong tses ay talagang namamangha sa akin. Kahit na ang isang tsesbord ay isang metro lamang ang haba at lapad, ang isang tao ay maaaring gumawa ng isang milyong iba’t ibang uri ng mga galaw dito, na ang isa ay hindi katulad sa iba! “

“May isang bagay na mas kahanga-hanga”, sumagot Omar – kaluguran nawa sya ng Allah -. “Ang haba at lapad ng isang mukha ay isang simpleng kamay lamang. Sa karagdagan, ang lokasyon ng kilay, mata, ilong at bibig ay laging mananatiling pareho. Gayunpaman, hindi mo mahanap ang

sinumang dalawang tao, sa Silangan at Kanluran, na may eksaktong parehong hitsura. Napakaganda ng kaluwalhatian, kamahalan at karunungan ng Allah na nagpapakita Siya ng walang hangganang mga pagkakaiba sa isang maliit na piraso ng balat!” (Râzî, Tafsîr, IV, 179-180 [al-Baqara, 164])

Nang ibaling ang atensiyon sa karunungan ito, ang makata ay nagsabi:

Sino ang utak sa pagguhit ng mukhang ito?

Hindi ba humarap sa salamin ang isa at nagtanong ?

(Necip Fâzıl)

Ng higit pang kadakilaan, ang mga bakas ng daliri ng tao. Sa ngayon, may mga kompyuter at mga pintuan na may nakaprograma na ang mga bakas ng daliri ay ginagamit bilang mga kodigo ng seguridad. Ang bawat tao ay nagdadala ng iba’t iba at natatanging bakas ng daliri. Kahit na ang mga bakas ng daliri ng isang solong kamay ay naiiba sa isa’t isa.

Sa pagtatapos lamang ng ika-19 na siglo na natuklasan ang mga bakas ng daliri na nagdadala ng magkakaibang mga desinyo sa bawat tao, tulad ng mga bareta na kodigo, at pagkatapos ay sinimulan itong gamitin para sa layunin ng pagtukoy sa mga tao, lalo na sa legal at kriminal na kalagayan. Sa ngayon, mayroong isang agham na tinatawag na dermatoglipico, na eksklusibo para sa pag-aaral ng mga bakas ng daliri.

Ang pagbigay sa mga tao ng may ganitong natatanging katangian, Ang Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay higit na nagpapahiwatig sa kagila-gilalas na ito sa *ayah* ng Banal na Qur'an na ipinahayag mga 1400 taon na ang nakalilipas, na ipinahayag na kapag ang Muling Pagkabuhay ay mangyayari, kahit na ang mga bakas ng daliri ay dapat na muling isaayos ayon sa eksaktong paraan nila sa panahon n gang tao ay buhay pa. Ang aya ay nagsabi:

“Iniisip ba ng tao na hindi natin titipunin ang kanyang mga buto? Oo! Ginagawa nating kumpleto ang mga dulo ng kanyang mga daliri.” (Al-Qiyamah, 3-4)

Ang Banal na Qur'an, gaya ng nakikita, ay patuloy na namumuno sa daan at ang agham ay sumusunod lamang sa pagkakasunud-sunod sa pagkumpirma.

Katulad ng mga bakas ng daliri, ang mga mata ay nag-iiba rin mula sa kada tao. Ang pagiging karaniwan sa bawat araw na buhay ay ang paggamit ng mga aparato, mula sa mga kompyuter hanggang sa mga pintuan na nakikilala ang mga gumagamit nito hindi mula sa mga dating makalumang mga kodigo kundi mula sa mga tiyak na katangian ng kanilang mga retina.

Dakila si Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na lumilikha ng kawalang-hanggang pagkakaiba sa isang lugar na mas maliit pa sa 1 cm².

Ang Milagro ng Gene

Ang mga kamakailang tuklas sa genetika ay nagpapakita na ang bawat tao ay nagdadala ng isa pang uri ng kodigo na eksklusibo sa kanyang sarili. Ano pa, napakaliit ang mga gene na kahit na ang buong mga gene ng bawat solong nabubuhay sa Mundo ay hindi magagawang punan ang isang bagay na kasing liit ng isang didal ng manananahi.

Hindi nakikita kahit na sa pamamagitan ng isang mikroskopyo, ang mga gene na ito ay naninirahan sa mga selula ng bawat nabubuhay na organismo at binibigyan sila ng kanilang mga katangian. Sa ganitong diwa, ang isang didal ay maaaring tila napakaliit upang magawa ang bawat indibidwal na katangian ng higit sa 6 bilyon na tao na mayroon ang mundo ngayon; gayunpaman ang mga sumusuportang ebidensiya ay nagtataglay ng walang silid para sa pagdududa.

Paano, kung gayon, ang maliit na bagay na ito na tinatawag na gene ay humahawak ng mga katangian ng bawat isang nabubuhay na organismo ng taong nakakaalam kung anong halaga? Paano nito mapoprotektahan sa isang napakaliit na lugar ang bawat katangian ng isang ibinigay na organismo, kahit na ang lahat ng paraan sa kanyang mga sikolohikal na katangian?

Ang katotohanan na ang milyun-milyong mga atomo na nakulong sa isang solong gene, napakaliit

upang makita kahit na sa tulong ng isang mikroskopyo, ay maaaring halos namamahala sa buhay sa Mundo, na mangyayari lamang sa pamamagitan ng paghuhusga ng isang walang hanggan na Matalinong Tagapaglikha. Dito, wala kahit na maliit na bahagya para sa teorya.⁵⁰

Sa pagbigay pansin dito, ang Makapangyarihan ay nagpahayag:

“At nang ang iyong Panginoon ay nagdala mula sa mga anak ni Adan, mula sa kanilang mga likod, ang kanilang mga ninunuo, at pinatotohanan sila laban sa kanilang sariling mga kaluluwa: Hindi ba ako ang iyong Panginoon? Sinabi nila: Oo! nagpapatotoo tayo. Baka sabihin mo sa araw ng Muling Pagkabuhay : Tiyak na hindi namin pinapansin ito.” (Al-Araf, 172)

Ang mga ito at magkatulad na pagpapakita ng kapangyarihan at sining ng Diyos, na natuklasan lamang kamakailan, ay nag-iiwan sa katwiran na walang masabi. Ang inspirasyon ng gayong mga damdamin ay nag-udyok kay Ziya Pasha, na sa umpisa ng ika-19 na siglo, ay sumulat:

Niluluwahatil ko Siya kaninong sining ay nakakagawang maamo sa pag-iisip

Kaninong kapangyarihan ay nakakapanghina sa matalino...

50. Tingnan sa, İlim-Ahlâk-İman, inihandan ni: M. Rahmi Balaban, p. 189-190.

Na nagpapatakbo ng pabrika na ang Katawan ng Tao?

Dapat na pahalagahan ng tao ang katotohanan na ang lahat ng mga nilalang, sa himpapawid at sa lupa at sa dagat, kasama na siya, ay nakasalalay sa Makapangyarihan sa lahat sa bawat sandali. Sa pinakasimpleng antas, dapat niyang makita:

Halos lahat ng mga aktibidad sa loob ng ating mga katawan ay nangyayari nang malaya sa ating kalooban. Sa ganitong paraan ang ating mga pintig ng puso ang ating paghinga, ang mga pagkilos ng lahat ng ating iba pang mga bahagi ng katawan ay naganap, kabilang ang mga panloob na nangyayari sa loob ng ating mga selula at ang tulungan at komunikasyon na tumatakbo nang masigla sa pagitan nila. Sino ang nakakaalam ng dami ng mga sira na magagawa natin kung ang mga gawain lamang ng isa sa mga perpektong gumagana na bahagi o kahit na ang daan-daang mga uri ng mga reaksiyong bayokemikal na nagaganap sa isang solong selula ay naiwan sa ating pangangasiwa at kontrol na kahit sa isang araw lamang?⁵¹

Napakalaking aral ang katotohanan na, sa isang banda, nakikita natin ang isang 10 toneladang elepante ay sumusunod sa utos ng isang 10 taong gulang na bata habang sa kabilang banda, bilang pagpapahayag

51. Tingnan sa Şâkir Kocabaş, *Kur'ân'da Yaratılış*, p. 115.

ng lubos na kahinaan ng tao, isang napakaliit na mikrobyo na hindi nakikita sa hubad na mata, ay nakakapanghina sa isang malakas na tao !

Kaya't hindi natin dapat ipagkaloob sa ating sarili ang lakas na ibinigay sa atin ng Pinakamakapangyarihan; hindi tayo dapat magyabang at dapat palaging ipaalala sa ating sarili ang Tunay na May-ari ng kalakasan. Dapat tayong mag-urong sa isang pare-pareho na kalagayan ng pasasalamat, na kinikilala na hindi tayo kahit mga maliit na butil sa tabi ng Banal na Kapangyarihan. Dapat palagi tayong humingi ng kanlungan sa Makapangyarihan.

Dito, maikli lamang na natalakay ang ilan sa maraming mga pagkakataon ng Banal na kapangyarihan at karunungan na napakahusay na ipinakita sa mga tao. Ang bibigay panahon upang pagninilay-nilayan ang tao ay nakasalalay ay maglalantad ang maraming iba pang mga misteryo at karunungan na inilagay ng Allah sa loob nito. Kung ang isang libro ay isusulat para sa bawat selula ng katawan ng tao, ito ay tiyak na isang angkop na gawain.

BAKIT NILIKHA ANG TAO?

Ano ang tunay na layunin ng tao, na nilikha sa pinakamahusay na posibleng paraan bilang isang kagalang-galang na nilalang at pinagkalooban ng hindi mabilang na mga pagpapala ng Banal? Ano

ang inaasahan sa kanya? Ano ang kanyang mga responsibilidad?

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsasabi:

“Ano! Naisip ba ninyo na nilikha Namin kayo nang walang kabuluhan at hindi kayo ibabalik sa Amin?” (Al-Muminun, 115)

At hindi ko nilikha ang espiritu at ang mga tao maliban na sila ay dapat maglingkod sa Akin.” (Ad-Dhariyat, 56)

Ang tao ay dapat magpasalamat, sa libu-libo, para sa bawat selula na mayroon siya sa kanyang katawan, sa pamamagitan ng mga gawa ng pagsamba, kawanggawa, pag-uutos ng kabutihan at pagtitiyaga, sa pagbanggit ng ilan. Ang bawat pagpapala ay may isang presyo at ang bawat isa ay nangangailangan ng pagpapahayag ng pasasalamat.

Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsasabi:

“Ang isang kawanggawa bawat araw ay kinakailangag ng bawat pinagsamang tao. Ang pagtulong sa isang tao na ilagay ang kanyang sakayan o paglalagay ng kanyang karga ay kawanggawa. Ang mabait na salita ay kawanggawa. Ang bawat hakbang na gagawi patungo sa daan ng Masjid para sa *salat* ay kawanggawa. Ang pagbibigay ng mga direksyon, ay

isa ding kawanggawa ” (Bukhari, Jihad, 72. Tingnan, Muslim, Zakat, 56)

“Ang isang kawanggawa ay kinakailangan bawat araw para sa bawat isa sa iyong mga kasukasuhan at buto. Ang bawat tasbih ay kawanggawa. Ang bawat hamd ay kawanggawa. Ang bawat tahlil ay kawanggawa. Ang bawat takbir ay kawanggawa. Ang pagmamakaawa sa mabuti ay kawanggawa. Ang pagpigil mula sa kasamaan ay kawanggawa. Ang dalawang rakat ng salat na ibinibigay sa kalagitnaan ng umaga ay para sa lahat ng ito.” (Muslim, Musafirin, 84, Zakat, 56. Tingnan, Bukhari, Sulh, 11, Jihad, 72, 128)

Kabilang sa iba pang mga ulat ang “matuwid na paghatol sa pagitan ng dalawang tao” at “pag-alis mula sa mga bagay sa kalsada na nakakaabala sa mga dumadaan”. (Tingnan, Bukhari, Sulh, 11, Jihad, 72, 128, Muslim, Zakat, 56)

Ang pangangailangan na magsikap na maging isang karapat-dapat na lingkod ng Makapangyarihan ay gayunpaman halata. Ang pagsasamantala sa bawat sandali sa pamamagitan ng mga gawa ng pagsamba at kabutihan at paghahanda para sa buhay na walang hanggan sa pinakamainam na paraan na posible ay, higit pang mahalaga.

PAGLUTAS NG MISTERYO NG KAMATAYAN

Si Muhammad ibn Kab al-Qurazi ay nagsabi:

“Minsan ay nakilala ko si Omar ibn Abdulaziz sa Medina. Noong panahong iyon siya ay isang binata, medyo guwapo at mayaman din. Pagkaraan ng maraming taon nang naging Caliph na siya, pumunta ako upang makita siya. Nang makakuha ako ng pahintulot na sumunod sa kanya, nagpatuloy ako. Nakatingin sa kanya, hindi ko naiwasang tumitig sa kanya, humanga.

‘Bakit mo ako tinitingnan ng ganyan, Muhammad?’ Tanong niya.

Namutla ka, ang iyong katawan ay mukhang napudpod, nawala ang karamihan sa iyong buhok at kung ano ang natira nito ay kulay-abo’, sumagot ako. ‘Nang makita ka sa kalagayang ito, Caliph, hindi ko maitatago ang aking pagkagulat.’

‘Sino ang nakakaalam kung gaano kalaki ang iyong pagkagulat Muhammad, kung nakita mo ako ng tatlong araw pagkatapos akong mailagay sa aking libingan’ sinabi niya. ‘Ang mga langgam ay mangyaring pumopol sa aking mga mata sa labas ng kanilang mga tasang at sila ay dumudulas sa aking mga pisngi; at ang aking ilong at bibig ay napuno ng nana. Totoong pagkatapos ay hindi mo ako makikilala

at ipahayag ang isang pagkagulat na mas malaki kaysa sa maaari mong isipin!”” (Hakim, IV, 300/7706)

Higit sa lahat, dapat pag-isipan ng bawat tao ang kanyang katapusan: kung paano siya huminga ng kanyang huling hininga, ano ang kanyang nakatagpo sa libingan at kung ano ang magiging ranggo sa Kabilang Buhay? Ito ang mga pinakadakilang talinghaga na nakakaharap ng mga tao; iniintindi ang lihim sa paglalakbay mula sa kuna patungo sa kabaong at ang karunungan na nakasalalay sa pag-iral sa mundong ito at kasunod na pagpasa sa Kabilang Buhay. Ang bawat isa sa atin ay dapat gumawa ng bawat pagsusumikap sa buhay upang malutas ang bugtong na ito at sa gayong paraan ay makamit ang walang hanggang kaligayahan.

Ang isa dapat una sa lahat ay nagmumuni-muni sa pagkakamatay, sapagkat ito ay isang hindi mapag-aalinlanganang katotohanan na:

“Ang lahat ng nasa lupa ay mamamatay.”
(Ar-Rahman, 26)

Darating ang isang araw na walang bukas; isang araw na lingid sa kaalaman nating lahat. Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

“At ang paghihirap ng kamatayan ay darating sa katotohanan; iyon ang pinagsisikapan mong matakasan. At ang tambuli ay hihipan; iyon ang araw ng pagbabanta.” (Qaf, 19-20)

Ang bawat isa ay pumasok sa buhay na ito sa pamamagitan ng isang pintuan, ang sinapupunan ng ina, at nabubuhay sa buhay na ito, isang taluktok na humahagibis na dumudulas sa alinman sa espirituwal o egoistikal na damdamin. Matapos dumaan sa makitid na koridor, sa pamamagitan ng pintuan ng libingan, ang bawat tao sa wakas ay gumagawa ng kanilang pagpasa sa buhay ng kawalang-hanggan.

Ang mundo, tulad ng isang bahay na may dalawang pintuan, ay napuno at nawalan ng laman ng maraming tao, mula sa panahon ni Adem-ang kapayapaan sa kanya- hanggang ngayon. Nasaan na sila ngayon? Saan tayo pagkaraan ng ilang sandali? Hindi natin alam ... Ngunit isang bagay ang tiyak. Ang kamatayan ay nagpatirapa sa mga pintuan ng mga mapang-api at sa mga pinahihirapan, mga makasalanan at mga banal; at ngayon tumayo sila na naghihintay para sa simula ng buhay na walang hanggan, Araw ng Paghuhukom.

Para lamang sa pag-iisip na ang lupa kung saan tayo lumalakad ay puno ng mga katawan ng bilyun-bilyong namatay na tao na nabuhay hanggang ngayon; ang mga katawan ngayon ay ganap na bumaling sa alabok, tulad ng bilyun-bilyong mga anino na nakasalalay sa isa't isa ... Bukas, tayo rin ay nakatali na lumakip sa ganitong siksik na anino. Mula roon, magsisimula ang buhay na walang hanggan; isang paglalakbay sa walang katapusan. Sa ganitong kaso, ipaalam sa amin ang bawat paghinto ng ilang sandali at pag-iisip: Anong tao sa kanilang tamang pag-iisip

ay makikipagpalit ng isang sandali para sa kawalang-hanggan?

Sa Qur'an, ipinahayag ng Makapangyarihan:

“Sa araw na nakikita nila ito, magiging parang hindi sila nagtatagal ngunit ang huling bahagi ng isang araw o ang maagang bahagi nito,” (an-Naziat, 46), na nagpapaalam sa atin kung gaano kaikli ang buhay na ito kumpara sa buhay ng walang hanggan.

Angsumusunodnakupletnagpapaalingawngaw ay maikling nagsasabing kakanyahan ng makamundong buhay:

Ang buhay ay pino, mabilis, tulad ng pagkislap ng isang mata,

Ang isang ibong lumipad, hindi na natin narinig, ngunit nakaalis na...

(Âşık Paşa)

Mayroon pa bang higit na hindi kapani-paniwalang hangal kaysa sa mapanglaw na pag-aaksaya sa kayamanan ng mundong ito sa buhay tulad ng ito ay magpakailanman?

Pagmumuni-munihan ang Kamatayan

Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay dati madalas na nagpapaalaala sa kamatayan, na nagpapahina sa atin na mawawala

sa mga gawain sa mundo.⁵² Sinabi niya, “Ang dahilan ng pagtataka ay ang pagsisikap ng tao para sa mapanlinlang na buhay ng mundo, sa kabila ng pagkakaroon ng paniniwala sa buhay ng kawalang-hanggan.” (Qudai, Shihab’ul-Akhbar, n.33)

Ang pag-iisip ng nagbabalang oras ng ganap na paghihiwalay mula sa mundo, pagkatapos ay haharapin ang kanyang mga ginawa sa buhay, mabuti at masama, at tanggapin niya ang kanyang mga gantimpala o kaparusahan nang buo, ay maglalayo sa isa mula sa kasalanan at tukso, at magdadala sa kanya sa mas malapit sa mga mabubuting gawain . Ang pagmumuni-muni sa kamatayan, sa ibang salita, ay isang paraan upang magkaroon ng mas mabuting budhi, na ituwid ang buhay ng isang tao at magtatrabaho patungo sa pagpapabuti ng kanyang kondisyon sa buhay ng kawalang-hanggan. Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsasabi:

“Tandaan ang kamatayan ng madalas; dahil ang pag-alaala sa kamatayan ay nagpapadalisy sa isa mula sa mga kasalanan at nagibbigay sa kanya ng pagkawalang bahala sa mundo. Kung iniisip mo ang kamatayan habang mayaman, mapoprotektahan ka nito mula sa mga sakuna ng kayamanan. Kung iniisip mo ito na ikaw ay nasa kahirapan, ito ay magbibigay sa iyo ng kasiyahan sa iyong buhay.” (Suyuti, Jami’us-Saghir, I, 47)

52. Tingnan sa, Tirmidhi, Zuhd, 4; Nasâi, Janaiz, 3.

Muli, hinihikayat ang pag-alaala sa kamatayan, ang Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay nagsabi:

“Pinagbawalan ko kayo noon mula sa pagbisita sa mga libingan. Ngunit ngayon, maaari na dahil ang pagbisita sa mga libingan ay magpapaalala sa iyo tungkol sa Kabilang Buhay.” (Tirmidhi, Janaiz, 60, Muslim, Janaiz, 106)

“Tandaan ang kamatayan at ang pagkawasak ng mga katawan at mga buto pagkatapos ng kamatayan. Siya na nagnanais sa kabilang buhay ay tatalikod sa silaw ng mundo.” (Tirmidhi, Qiyamah, 24)

“Mahal ng Allah ang madalas na nakakaalala sa kamatayan.” (Haythami, X, 325)

Sino ang pinakamatalino na mananampalataya?
“ Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan – ay sumagot:

“Siya na madalas na naaalala ang kamatayan at naghahanda para sa kung ano ang darating sa pinakamainam na posibleng paraan ... Ang mga ito ay tunay na matalino.” (Ibn Majah, Zuhd, 31)

Ang Pagmumuni-muni sa Kamatayan ng mga Kasamahan

Si Abu Bakr – kaluguran nawa sya ng Allah
-isang beses ay sinabi niya sa sa isang sermon:

“Nasaan ang guwapo, ang maganda, na minsan ay hinangaan ng lahat? Saan ang mga kabataang lalaki, magiting na lalaki na nagpapahalaga sa sarili? Nasaan ang mga hari na nakapalibot sa mga lunsod na itinayo nila sa matataas na pader? Saan ang mga walang talong bayani sa larangan ng digmaan? Ang panahon ay kumain sa kanila at ginawa silang kapantay sa lupa. Lahat sila ay inilibing sa kadiliman ng kanilang mga libingan. Magmadali at bumalik sa iyong pandama bago ito ay huli na at simulan ang paghahanda para sa lampas sa kamatayan! Iligtas ang inyong sarili, iligtas ang inyong sarili!” (Ibn’ul-Jawzi, Zamm’ul-Hawa, p.668; Nadrat’un-Naim, III, 960)

Si Aisha – kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagpapaliwanag:

“Minsan naisip ko ang impiyerno at nagsimula akong umiyak. Nakikita ako ng Sugo ng Allah - mga pagpapala at kapayapaan sa kanya - at tinanong, ‘Ano ang nangyari, Aisha?’

‘Naalala ko ang impiyerno, kaya umiyak ako’, sumagot ako. ‘Kayo bang mga propeta, maaalala niyo ba ang mga miyembro ng inyong pamilya sa Araw ng Paghuhukom?’ Pagkatapos ay nagtanong ako.

‘May tatlong lugar kung saan walang matatandaan ang sinuman. Bago malaman kung ang laki ng mga ginawa (mizan) ay nagtimbang ng mabigat o magaan; bago malaman kung saan ang aklat ng mga gawa ay darating, mula sa kaliwa, kanan o mula sa likuran,

hanggang sa magsabi, ‘Dito; basahin ang aking aklat ‘(al-Haqq, 19); at kapag itinatag ang Tulay ng Sirat, na nakasuspindi sa itaas ng Impiyerno. Sa magkabilang panig ng tulay, maraming mga kawit at mahigpit na tinik. Sa kanila, ang Allah ay sasalo ng Kaniyang naisin mula sa nilikha at itapon sila sa Impiyerno. Ang isang tao ay hindi maaaring mag-isip ng sinuman hanggang malaman niya kung siya ay ligtas mula sa mga kawit o hindi.” (Hakim, IV, 622/8722)

Si Usayd ibn Khudayr – kaluguran nawa sya ng Allah -, sa mga pinaka-banal na mga Kasamahan, na ginamit upang paulit-ulit na sabihin ay nagsabing:

‘Kung ako ay palaging nananatili sa estado ng pag-iisip na naghari sa akin sa alinman sa isa sa mga tatlong sandali, tiyak ako ay patungong Paraiso na: Habang binabasa ang Qur’an o nakikinig sa isang tao na nagbabasa nito, nakikinig sa mga pahayag ng Sugo ng Allah - pagpapala at kapayapaan sa kanya-at sa pagkakita ng isang libing. Oo nga talaga ... tuwing nakikita ko ang isang libing, nararamdaman ko na nararanasan ko ang mga bagay na naranasan ng namatay, na dinadala sa kung saan dadalhin ang namatay.” (Hakim, III, 326/5260)

Ang Mga Benepisyo ng Pag-iisip sa Kamatayan

Tulad ng sinabi sa hadith na “ Ang kamatayan ay sapat na payo”⁵³, maraming mga aralin ang naghihintay sa nag-iisip na isipan sa kababalaghan ng kamatayan.

Ang sobrang pagmamahal sa mga pansamantalang kaligayahan sa mundo, at ang pagnanais ng katanyagan at kapalaran ay mga sintomas ng espirituwal na sakit. Ang inggit, kayabangan, pagpapaimbabaw at pagnanasa ay walang anuman kundi mga produkto ng pag-ibig sa mundo. Ang isa sa mga pinaka-tiyak na mga remedyo sa pagprotekta sa sarili mula sa mga malisyosong gawi at mga pagkukulang sa espirituwal ay nasa pagmumuni-muni ng kamatayan, ang libingan at mga kaganapan ng Kabilang buhay.

Ang talunin ang pagkamakasariili, pagiging malaya sa pagkasira nito at sa pag-aalis ng pagmamahal sa mundo mula sa puso ay ang pangunahing layunin ng *tasawwuf*. Samakatuwid, ang pag-iisip ng kamatayan ay isang ipinatupad na paraan sa maraming *tariqah*, kung saan ang disipulo ay nagbabahagi ng lima hanggang sampung minuto sa panahon ng kanyang pang-araw-araw na *wird* upang pag-isipan ang kamatayan.

Ang Ottoman na gawi ng pagtatag ng mga libingan sa mga sentro ng bayan, sa pamamagitan

53. Haythami, Majmau’z-Zawâid, Beirut 1988, X, 308.

ng mga kalsada at sa mga silid ng mga Masjid, ay nagbibigay laman ng insentibo para sa pag-iisip ng kamatayan. Ang isang manlalakbay mula sa Kanluran na nakaalam nito ay hindi nakapagpigil na sabihin ito, “Ang mga Turks ay nakatira kasama ang kanilang mga patay.”

Ang paghahanda para sa Kabilang Buhay sa pamamagitan ng madalas na pag-alala sa kamatayan at paghawak sa mga hangarin ng kaakuhan ay makatutulong sa isang tao na maiwasan ang paghihirap sa pagsisisi na maaaring dumating sa huling hininga. Ipinaalam ng Makapangyarihan sa lahat na ang isang tao, na nasa bingit ng kamatayan ay biglang bumalik sa kanyang mga pandama na parang nagising mula sa isang panaginip, ay hihingi ng pabor, sa malalim na pagsisisi:

“Panginoon ko! Bakit hindi mo ako binigyan ng isang malapit na termino, para man lang na ako ay nakapagbigay ng limos at naging kabilang sa mga gumagawa ng mabubuting gawa?” (Al-Munafiqun, 10)

Upang maiwasan ang kalunos-lunos na pagsubok ng pagsisisi, kailangan nating buksan ang ating mga mata habang may oras pa tayo at magsimulang maghanda para sa nagbabantang buhay ng kawalang-hanggan bago mawala ang pagkakataon.

Si Hasan Basri - kahabagan nawa ng Allah ang kanyang kaluluwa- ay dumalo sa isang libing.

Pagkatapos ng paglilibing, tinanong niya ang lalaki sa tabi niya:

“Sa palagay mo ba ang taong ito ngayon ay nagnanais na bumalik sa mundo upang madagdagan ang kanyang mga mabuting gawa, panalangin at pagsisisi sa kanyang mga kasalanan?”

“Siyempre” tiyak na sumagot ang lalaki.

“Kung gayon, ano ang pumipigil sa atin mula sa pag-iisip tulad niya?” Tumugon si Hasan Basri. (Ibn’ul-Jawzi, al-Hasan’ul-Basri)

Paghahanda para sa Pagyanig ng Kamatayan

Si Hasan Basri – kahabagan nawa ng Allah ang kanyang kaluluwa - ay nagsabi:

“Mayroong dalawang gabi at dalawang araw, ang mga tulad nito ay hindi kailanman nakita o narinig. Ang una sa mga gabing ito ay ang unang gabi na iyong ginugugol sa libingan kasama ng mga patay. Hindi ka pa kailanman nanatili sa kanila. Ang ikalawa ng mga gabing ito ay ang gabi na ang umaga ay dumating sa Kabilang Buhay. Ang isang araw na walang gabi ay magsisimula. Tulad ng mga araw, ang una ay kapag ang isang sugo ng Allah ay darating at sasabihin sa iyo kung Siya ay nalulugod sa iyo o hindi, kung ikaw ay nakalaan para sa Paraiso o para sa Impiyerno. Ang ikalawang araw ay kapag tinanggap mo ang iyong aklat ng mga gawa, mula sa iyong kanan o kaliwa, at

pagkatapos ay dadalhin sa harapan ng Allah.” (Tingnan, Ibn’ul-Jawzi, az-Zahr’ul-Fatih, p 25) Abu’l-Faraj Abdurrahman, Ahwal’ul-Qubur, p. 154)

Ang kamatayan ay ang pinakamalaking kapighatian para sa tao, ang pinakamahirap na pagsubok; ngunit mas masahol pa kaysa sa kamatayan ay ang mabuhay na walang pag-aalla sa kamatayan, upang ilagay ito ganap na sa isip at upang mabigong mag-alok ng angkop na mga gawa para sa paghahanda nito. Ang matalinong tao ay ang naghahanda para sa kamatayan bago ito kumakatok at linisin ang kanyang kaluluwa sa imoralidad.

Sinabi ni Heik Sadi:

“Ikaw ay magiging lupa sa katapusan, kapatid; kaya bago mo gawin, maghangad na maging mapagpakumbaba tulad ng lupa.

“Si Omar – kaluguran nawa sya ng Allah - ay nagsabi:

“Magpaliwanag ka sa iyong sarili bago ka tawagin upang magpaliwanag . Magsaya ka sa mga matuwid na gawa bago ang pinakadakilang hukuman! Ang hukuman sa Kabilang Buhay ng isang taong dating tumawag sa kanyang sarili na magpaliwanag sa buhay, ay tiyak na maging komportable.” (Tirmidhi, Qiyamah, 25/2459)

Nang ang ating mga mortal na katawan ay ilagay sa libingan, ang ating mga anak at kayamanan ay

maiwan. Tanging ang aming mga gawa ay sasama sa atin habang tayo ay ililibing sa kalaliman ng lupa. Doon, ang ating mga katawan ay babalik sa lupa, kasama ang ating mga damit na pamburol, walang anumang bagay sa na maiwan kundi ang ating mabubuting gawa.

Si Imam Ghazzali –kaawaan sana ng Allah ang kanyang kaluluwa-ay nagsabi:

“Tatlong bagay lamang ang nananatili sa isang tao sa sandali ng kamatayan.

1) Kadalisayan ng puso, iyon ay isang puso na nilinis sa dumi ng mundo. Ang Allah ay nagsabi:

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّيْهَا

‘Siya ay magiging matagumpay na nagpapadalisay dito ...’ (as-Shams, 9)

2) Kaalaman sa pag-alaala kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na nagsasabing

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

...sa pamamagitan ng pag-alaala Si Allahay ang mga puso na nakatakda sa pamamahinga.’ (ar-Rad, 28)

3) Pag-ibig kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Muli, ipinahayag Niya:

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

“Sabihin mo, Kung mahal mo ang Allah, sumunod ka sa akin; mamahalin ka ng Allah at papatawarin ang iyong mga pagkakamali. At ang Allah ay Mapagpatawad, Maawain.’ (Al-i Imran, 31)

Ang paglilinis sa puso ay posible lamang sa pamamagitan ng *marifah*, pagkilala kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa puso. Ang *Marifah* naman ay nakuha sa pamamagitan ng patuloy na paggawa ng *dhikr* at pagmumuni-muni. Ang tatlong katangiang ito sa gayon ay tagapagligtas.” (Ruh’ul-Bayan, XI, 274)

Kung ang isang tao ay may kakayahang gumawa ng sapat na paghahanda para sa ‘bukas’, ang kamatayan ay nagsisimula sa pagkakaroon ng isang magandang hugis; Sa lalong madaling panahon ay nahahanap nya ang kanyang sarili at hindi natatakot sa kamatayan.

Si Bishr ibn Harith –nawa ay kahabagan sya ng Allah - sa katunayan ay nagsasabing, “Napakagandang istasyon ang libingan para sa kanya na sumusunod sa Allah.”⁵⁴

Ang mga katulad na salita ng karunungan ay nagmula sa Mawlana Rumi –ang Allah ay mahabag sa kanya:

“Ang kulay ng kamatayan, anak ko, ay nasa mata ng nakatingin. Para sa mga napopoot sa kamatayan na hindi binubuhos ang isang pag-iisip na ang kamatayan

54. Ang Komisyon, Nadratu’n-Na’im, III, 963; Abu’l-Faraj Abdurra - man, Ahwâlu’l-Qubûr, p. 155.

ay nag-uugnay sa isa sa Panginoon at pagalit sa mga ito, ang kamatayan ay lumilitaw bilang isang nakapangingilabot na kaaway. Sa mga kaibigan ng kamatayan, ang kamatayan ay dumarating bilang isang kaibigan.

O ang kaluluwa na tumatakas sa pangamba mula sa kamatayan! Kung nais mong marinig ang katotohanan ng bagay, hindi ka talagang takot sa kamatayan; ikaw ay takot sa iyong sarili.

Sapagkat hindi ang mukha ng kamatayan na nakikita mo sa salamin na nakakapanginig; ito ang iyong sariling pangit na mukha. Ang iyong espiritu ay parang isang puno. Ang kamatayan ay isang dahon sa puno na iyon. At ang bawat dahon na kabilang sa mga uri ng puno na ito ay nagmumula sa ...”

Sa madaling salita, ang ating kamatayan at karanasan ng libingan, na itinatag upang magpatuloy hanggang sa Muling Pagkabuhay, ay magkakaroon ng hugis ayon sa paraan ng ating pamumuhay at ang mga gawa na ating inaalok. Ito ay para sa kadahilanang iyon na ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagpapaliwanag sa atin ng diwa ng kapwa ang buhay ng mundo at ng kawalang-hanggan sa maraming okasyon sa Banal na Quran. Hinihikayat tayo na isalang-alang kung papaano magwawakas ang daigdig sa takdang panahon, hinihimok Niya tayong manatiling malayo mula sa masilaw at panlilinlang nito. Gusto Niya tayong lumingon sa buhay na walang

hanggan, isang buhay na paparating sa bawat minuto na hindi kailanman titigil.

Samakatuwid ito ay kinakailangan para sa isang tao na taos-pusong magsisi mula sa lahat ng mga kasalanan bago mamatay at gumawa ng mga pagbabayad para sa kanyang mga pagkukulang sa pagsunod sa mga utos at pagbabawal ng Makapangyarihan. Muli, dapat niyang ibalik ang mga karapatan sa lahat ng mga may karapatan na maaaring nilabag niya; sa harap ng kanyang huling paghinga, dapat siya'ng humingi ng kapatawaran sa mga tao na maaaring siya ay may salita o pisikal na pagsalakay, nanira ng puri, nagtsismis o kumilos sa malisyosong layunin, at malinis sa lahat ng mga personal na utang, maging ang mga ito ay pisikal o espirituwal.

Ang isang ignoranteng tao ay maaaring magalak dahil sa paglabag sa mga karapatan ng iba; maaari niyang basahin ang kanyang katiwalian na kagalakan. Ngunit hindi lamang nagsasabi kung gaano ka walang silbi ang kanyang pagsisisi sa araw kung ang hanay ng hustisya ay naitakda at sinabi sa kanya, “Ikaw ay isang walang magawa, mababa at nawawalang tao sa kapahamakan. Dito, maaari mong hindi na ibalik ang anumang mga karapatan o humingi ng kapatawaran ng sinuman.”

Habang lumalapit ang kanyang kamatayan, nakita ni Abdulmalik ibn Marwan, ang Caliph ng Umayyad, ang isang naglalaba sa labas ng Damascus

na nagbabalot ng mga damit sa palibot ng kanyang kamay at hinahagop ang mga ito laban sa isang bato sa paghuhugas. Ang paghihiwa-hiwalay ng isang naghihirap na paghinga sa biglang pag-alala sa sumisindak na husgado ng Kabilang Buhay, ang Caliph ay himibik:

“Kung ako sana ay isang taga-laba! Kung nakuha ko lamang ang aking pang-araw-araw na pagkain sa aking mga kamay at walang sinabi sa mga makamundong gawain!” (Ghazzali, *Ihya*, VI, 114)

Kasama ang paghahanda para sa pangininginig ng kamatayan, mahalaga din na huwag mawalan ng pag-asa sa awa ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya.

Sinasabi ni Uqba al-Bazzar:

“Sa pagtingin sa isang proseso ng libing, isang Bedouin na nakatayo sa tabi ko, na tumitingin sa kabaong, ay nagkomento, ‘Binabati kita ... mayroon kang lahat ng kagalakan sa mundo!’

‘Bakit mo binabati siya?’ Tinanong ko.

‘Paano ko hindi batiin ang isang tao na kinuha sa pag-iingat sa pamamagitan ng isang Walang Hangagang Mapagbigay na Tagapag-alaga, na ang pakikitungo sa Kanyang mga bisita ay kahanga-hanga at walang hanggan awa!’

Iyon ay parang hindi pa ako nakarinig ng mga salita na napakaganda.” (Abu’l-Faraj, *Abdurrahman*, *Ahwal’ul-Qubur*, p. 155)

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA QUR'AN

Para sa mga taos-pusong nananampalataya, ang Banal na Qur'an ay isang maringal na daanan sa kalaliman ng kaharian ng pagmumuni-muni, isang malawak na tanawin ng pagmuni-muni. Ito ang wika ng langit at lupa. Gamit ang mga salita ng karunungan, tanging pagkain ng espiritu, ito ay isang walang katapusang kayamanan ng inspirasyon, isang himala ng mahusay na pananalita na ibinigay sa mga tao.

Libu-libong mga libro na nakasulat sa mundo ng Islam sa nakalipas na 1400 taon ay may layunin na maunawaan at mausisa ang kalaliman ng isang 'Aklat' at magkaroon ng mas malapit na pagkilala sa isang 'Tao' at isunod ang pagktao sa Kanyang pagkatao.

ANG PAGMUMUNI-MUNI SA QUR'AN

Ang mga tao ay natural na nakatalaga sa pagmumuni-muni. Ngunit kailangan natin ng isang gabay upang patnubayan ang ating mga isip mula sa makitid na kipot ng pagiging makasarili at i-direksyon ito sa katotohanan at kabutihan. Ang pinakamabisang gabay na patnubay ay ang Banal na Qur'an, ang salita ng Makapangyarihan, at ang pagpapatnubay at pisikal na paglililaw nito, ang Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan.

Para sa mga taos-pusong mananampalataya, ang Banal na Qur'an ay isang maringal na daanan sa kalaliman ng kaharian ng pagmumuni-muni, isang malawak na abot-tanaw ng pagmuni-muni. Ito ang wika ng langit at lupa. Gamit ang mga salita ng karunungan, tanging pagkain ng espiritu, ito ay isang walang katapusang kayamanan ng inspirasyon, isang himala ng mahusay na nagsasalita na ibinigay sa mga tao.

Ang Banal na Qur'an ay ang pagpapaliwanag ng tao at ng sansinukob. Ang sansinukob, tao at ang Qur'an ay tatlong magkakaugnay na mga antas na nagbibigay ng perpektong liwanag sa bawat isa. Ang isang tao na nakababad sa Qur'an ay nagsisimulang basahin ang Banal na pagpapala kapwa sa kanyang sarili at sa sansinukob at nagsisimula upang buksan ang mga pahina ng aklat ng karunungan. Maraming mga Banal na lihim ay naihahayag sa kanya, maraming mga bintana ang nagbubukas sa kanyang puso at lampas pa nito.

Ang lunas upang pigilan ang mga hangarin ng kaakuhan na nagtutulak sa sangkatauhan sa landas ng pagkalipol ay nasa Qur'an ; ito rin ay ang lunas para sa moral na kalupitan na nagbibigay ng mas mababang antas sa tao kaysa sa mga hayop at ang sukat para maiwasan ang mga damdamin ng katarungan na maging walang matibay na pang-aapi. Sa madaling salita, ang pinaka-makapangyarihang gamot para sa kaligayahan, na kung saan ang mga tao ay nangangailangan sa ilalim ng lahat ng mga pangyayari, ay nasa Banal na Qur'an lamang.

Ang Qur'an : Ang Mga Turo ng Makapangyarihan

Ang Banal na Qur'an ay ang pinakadakilang regalo sa sangkatauhan mula sa sariling presensya ng Makapangyarihan. Sinasabi nito:

“Ang Mahusay. Itinuro ang Quran. Nilikha niya ang tao. Itinuro sa kanya ang paraan ng pagpapahayag.”
(Ar-Rahman, 1-4)

Ang pagtuturo ng Banal na Qur'an bilang isang napakalaking pagpapahayag ng Kanyang walang hanggang awa, ang Makapangyarihan ay nagbigay sa mga tao ng daan sa maraming karunungan at sagot sa maraming mga misteryo. Dahil dito, kinakailangan ng tao na matutunan ang Qur'an at unang bumuo ng mga panloob na mundo, at pagkatapos ay nagsusumikap na maging ang Qur'an na dumating-sa-buhay sa lahat ng mga pagkilos at pag-uugali at sa wakas ay magsumikapt upang ipaalam ito sa ibang tao sa pinakamabisang paraan.

Lahat ng Mga Aklat ay para sa *Isang Aklat*

Libu-libong mga libro na nakasulat sa mundo ng Islam sa nakalipas na 1400 taon ay para sa layunin ng pag-unawa at pagsusuri sa kalaliman ng isang 'Aklat' at pagkakaroon ng mas malapit na pagkilala sa isang 'Tao' at magiging mas katulad ng sarili, at mas katulad niya na tao. Kung ang lahat ng mga punungkahoy sa mundo ay magsisilbing panulat at ang mga dagat bilang tinta, imposible pa rin na isulat ang mga karunungan at katotohanan na nasa Banal na Qur'an.⁵⁵ Sa loob nito ay ang mga kodigo ng lahat ng

55. Tingnan sa, Luqman, 27.

kaalaman at karunungan, pati na rin ang mga susi sa kaligayahan sa buhay parehong sa mundong ito at sa Kabilang Buhay.

Ang Banal na Quran ay palaging namumuno sa daan, habang ang agham ay sumusunod sa kanya. Ang bawat pang-agham na pagtuklas ay nagpapatunay at nagbibigay ng liwanag sa mga katotohanan ng Qur'an .

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagpahayag:

“Susubukan natin sa lalong madaling panahon na ipakita sa kanila ang ating mga palatandaan sa Sansinukob at sa kanilang sariling mga kaluluwa, hanggang sa ito ay magiging lubos na malinaw sa kanila na ito ay ang katotohanan. Hindi ba sapat ang tungkol sa iyong Panginoon na Siya ay saksi sa lahat ng bagay?” (Fussilat, 53)

Ang patuloy na pagsasaliksik sa Quran ay patuloy na magpapakita muli ng mga nakatagong himala nito. Ang – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan-sa katunayan ay nakakaalam na ang mga iskolar ay hindi maaaring magkaroon ng sapat na pagbabasa ng Qur'an, na hindi kailanman mawawala ang kanyang pagiging bago kahit na sa tuloy-tuloy na pagsasalasay at ang mga aspeto nito na nag-iiwan sa tao na hindi makapagsalita sa paghanga ay hindi nauubos.⁵⁶

56. Tingnan sa, Tirmidhi, Fadâilu'l-Quran, 14; Dârimî, Fadâilu'l-Quran, 1.

ANG MAPAGMUMUNI-MUNING PAGBASA NG QUR'AN

Tinukoy ng mga iskolar na Muslim ang layunin ng pagbigkas ng Banal na Qur'an bilang pag-iisip ng kahulugan nito, sa loob ng karunungan at pagkatapos ay kumilos ayon sa kung ano ang hinihiling nito.

Para sa pagpapasigla ng pag-iisip, wala nang mas mahusay kaysa sa pagbabasa ng Qur'an, dahil ito ang salita ng Makapangyarihang Diyos na walang hanggan ang nakakaalam ng mga kalikasan ng kalagayan ng tao. Sa ibang salita, ang Banal na Qur'an ay nagsasalamin sa bawat tao, na nagpapahintulot sa kanya na kilalanin ang kanyang sarili sa kanyang pagkatao. Ang bawat Muslim ay dapat na madalas na magbigkas ng Quran at nag-iisip kung ano ang eksaktong kahilingan ng Makapangyarihang Diyos sa bawat *ayah*.

Yamang ang bawat salita ng Qur'an ay binubuo ng mga napakalaking lihim, ang isang mapagnilay-nilay na pagbasa ng isang *ayah* sa ganitong paraan ay lalong kanais-nais kay sa isang bulagsak na pagbabasa ng buong Qur'an . Tanging isang purong puso at isang pinong kaluluwa na nakamit sa pamamagitan ng masarap na pagmumuni-muni, mataas na moral at matuwid na mga gawa ay maaaring magbigay ng isang daan patungo sa katotohanan ng mga misteryo.

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsasaad:

“Ang isang *surah* na inihayag at ginawa Namin at ginawang sapilitan kung saan Kami ay nagpahayag ng mga malinaw na komunikasyon na maging maingat.”

(A-Nur, 1)

“Isang Aklat na inihayag namin sa inyo na masagana upang mapag-isipan ang mga talata nito, at ang mga may pinag-aralan ay maaaring maging maingat.” (Sad, 29)

“Hindi ba nila pinagninilay-nilayan ang Qur'an o may mga kandado ba ang mga sa puso?” (Muhammad, 24)

Ang Banal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay isang beses tinanong tungkol sa pinakamahusay na tono ng boses at paraan ng pagbigkas (qiraah) para sa pagbabasa ng Quran.

“Ang pagbigkas niya, na ang tinig, sa pakikinig mo, ay makadarama ka na siya ay natatakot Si Allah”, sumagot siya. (Darimi, Fadail'ul-Quran, 34)

Ang pagbabasa ng Qur'an ay isa sa mga pangunahing gawain na nakalantad sa mga bulong ng Shaytan, para sa bawat anak na nagbabasa ng Qur'an at sumasalamain sa mga pangako nito, mga babala, mga malinaw na tanda at paliwanag ng matuwid na gawa na may higit na sigasig. Siya ay iiwas sa mga hindi pinapayagan at ang pagdududa na may higit na dedikasyon. Tulad ng pagbabasa ng Qur'an ay kabilang sa mga pinaka banal ng lahat ng mga matuwid

na gawa, Si Shaytan ay hindi nag-iiwan ng bato na hindi naiiba sa tangkang mapanatili ang mga tao na malayo mula sa Salita ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Kaya't ito ay iniutos na humingi ng kanlungan sa Makapangyarihan bago simulan ang pagbasa ng Qur'an, sa pagsasabi ng «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ». Tulad ng isinasaad ng *ayah*:

“Kaya kapag binabasa mo ang Qur'an, humingi ng kublihan Si Allahmula sa sinumpaang Shaytan.”
(An-Nahl, 98)

Paano binasa ng Propeta ng Allah ang Qur'an ?

Ang Propeta, mga pagpapala at kapayapaan sa kanya, ay nagbasa ng Banal na Qur'an nang dahan-dahan, na may malalim na pakiramdam. Gusto niyang pag-isipan ang mga kahulugan ng bawat *ayah*, agad na isinasagawa ang kanilang mga utos. Sa pagbigkas ng isang *ayah* na namumuno upang luwalhatiin (tasbih) ang Makapangyarihan, sasabihin niya ang *sub-han'Allah*, na pinapawi ang Lumikha ng lahat ng mga kakulangan. Sa pagbigkas ng isang *ayah* na nagmumungkahi ng panalangin, ipagdarasal niya ang Makapangyarihan. Ang pagbabasa ng isang *ayah* na nagsasalita ng naghahanap ng kanlungan sa Makapangyarihan, humingi ng kublihan ay kung ano ang gagawin niya.⁵⁷

57. Tingnan sa, Muslim, Mus'firin, 203; Nasâi, Qiyâmu'l-Layl, 25/1662.

Kung minsan ay nakatuon siya sa solong *ayah* nang husto na nananalangin at pinag-isipan ito hanggang sa buwang liwayway.

Si Aba Dharr –kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagsabi “Ang Sugo ng Allah - mga pagpapala at kapayapaan ay sa kanya- ay paulit-ulit ang sumusunod na *ayah* sa *salat* hanggang umaga:

إِنْ تُعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ
فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

‘Kapag pinarusahan mo sila, kung gayon tiyak na sila ay iyong mga lingkod; at kung patawarin Mo sila, tiyak na Ikaw ang Makapangyarihan, ang Maalam.’ (al-Maida, 118)” (Nasai, Iftitah, 79; Ahmed, V, 156)

Ang Banal na Propeta, ang pagpapala at kapayapaan sa kanya, sa pagbabasa sa itaas na *ayah*, minsan ay idinagdag ang mga sumusunod:

“Aking Panginoon! Tunay na kanilang dinala ang maraming tao na naliligaw; ang sinumang sumusunod sa akin, siya ay tiyak sa akin, at sinuman ang hindi sumunod sa akin, ikaw ay tunay na nagpapatawad, maawain.” (Ibrahim, 36)

Kaagad pagkatapos, itinaas niya ang kanyang mga kamay sa itaas at nagsimulang sumigaw, “Aking Allah ... Aking *ummah*, aking *ummah* !” Pagpapadanak ng mga luha sa parehong oras.

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, pagkatapos ay ipinag-utos kay Jibril –sa kanya nawa ang kapayapaan-, “Pumunta ka at tanungin mo kung bakit si Muhammad ay umiiyak, para alam ng mga tao ang dahilan, kahit na alam ng iyong Panginoon kung bakit siya umiiyak.”

Si Jibril – sa kanya nawa ang kapayapaan - ay bumalik at nagpapaalam sa Makapangyarihan na ang Kanyang Sugo ay umiiyak sa mga alalahanin para sa kanyang *ummah*. Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, pagkatapos ay muling inutusan ang Arkanghel na, “Pumunta kay Muhammad at bigyan siya ng Aming masayang balita na ‘Kami ay magpaligaya sa kanya tungkol sa kanyang *ummah* at hindi kailanman magpahirap sa kanya.’” (Muslim, Iman, 346)

Tulad ng pakikiramay at kasigasig ng Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -para sa kanyang *ummah*. Kailangan nating lubusang pag-isipan ang nasa itaas at matapat na masuri ang ating antas ng pag-ibig sa Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - at kung magkano ang magagawa natin sa kanyang *sunnah* bilang isang patotoo sa pag-ibig na iyon.

Si Abdullah ibn Masud –Kaluguran nawa sya ng Allah – ay nagsasalaysay:

“Isang araw ang Sugo ng Allah - mga pagpapala at kapayapaan sa kanya - ay nagtanong sa akin, ‘Maaari mo bang basahin sa akin ang ilang Qur'an ?’

‘Paano ko mababasa sa iyo ang ilang Qur’an kung sa iyo inihayag ang Qur’an ‘Ako ay tumugon.’

Gusto kong marinig ang Qur’an mula sa iba, ‘sinabi rin ng Sugo ng Allah (kapayapaan sa kanya). Pagkatapos nito ay sinimulan kong bigkasin ang *surah an-Nisa*. Nang dumating ako sa *ayah* na nagsasabing:

‘Paano ‘yan, magdadala kami ng patotoo mula sa bawat tao at dalhin ka namin bilang isang saksi laban sa mga ito?’ (An-Nisa, 41), sinabi niya:

‘Iyan ay sapat para sa ngayon ... ‘Nang maitutok ko ang aking mga mata sa kanya, nakita ko ang mga luha na kusang dumadaloy mula sa kanyang mga mata.’” (Bukhari, Tafsir, 4/9; Muslim, Musafirin, 247)

Si Aisha –kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagsalaysay ng isang tagpo na nagbibigay ng isang sulyap sa Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - tungkol sa kanyang pagkamadamdamin at tungkol sa lalim ng kanyang pagmumuni-muni:

“Isang gabi, ang Sugo ng Allah -mga pagpapala at kapayapaan ay sa kanya- ay nagsabi sa akin, ‘Kung papayagan mo ako, Aisha, Nais kong gumugol ng gabi sa pagsamba sa aking Panginoon.

“Tiyak na ibig kong makasama ka, ‘sabi ko,’ pero ibigin ko kahit na higit pa ang anumang bagay na magpapasaya sa iyo.

‘Pagkatapos ay tumayo siya, kumuha ng masusing *wudu* at nagsimula ng kanyang *salat*. Siya ay umiiyak ng sobra na ito ay bumabad sa kanyang mga damit, balbas at maging sa lupa kung saan siya ay nahulog sa pagpapatirapa. Sa gayo’ng kalagayan, si Bilal ay dumating at tinawag siyang *fajr salat*. Sa pagkakita sa kanya na umaagos ang mga luha, si Bilal ay nagtaka:

‘Bakit ka umiiyak, Sugo ng Allah, na kung kailan pinatawad na ng Allah ang iyong mga kasalanan sa nakaraan at sa hinaharap?’

‘Hindi ba dapat ako maging mapagpasalamat na alipin sa kanyang Panginoon?’ ‘Ang ganitong *ayah* ay ipinahayag sa akin ngayong gabi na kahihayan sa kanya na nagbabasa ng mga ito nang hindi nag-iisip.’ Nang magkagayon ay isiniwalat niya ang paghahayag:

Tiyak na sa paglikha ng langit at lupa at ang pagpapalitan ng gabi at ang araw doon ay may mga tanda para sa mga taong nakakaunawa. Ang mga nakakalala Si Allahna nakatayo at nakaupo at nakahiga sa kanilang panig at sumasalamin sa paglikha ng langit at sa lupa: Aming Panginoon! Hindi mo nilikha ito sa walang kabuluhan! Kaluwalhatian sa iyo; (Ali Imran, 190-191)” (Ibn Hibban, Sahih, II, 386; Alusi, Ruh’ul-Maani, IV, 157)

Sa gabi kung saan ipinahayag ang mga *ayat na* ito, ang Propeta- mga pagpapala at kapayapaan sa kanya ay lumuha ng perlas hanggang sa pagsikat ng araw, na para bang ang mga bituin sa kalangitan ay naninibugho.

Ang mga luha na ibinuhos ng mga mananampalataya kapag nagmumuni-muni ng mga pagpapakita ng Banal na Kapangyarihan at Kaluwalhatian ay, sa pagpapala ng Higit na Makapangyarihan, magpapalamuti ng mga pagdaan sa gabi, magningning sa madilim na libingan at muling lumitaw bilang hamog sa mga halamanan ng Paraiso.

Sa pagpapahayag ng pangangailangan at ang gantimpala ng pagbabasa ng Qur'an sa isang maalalahanin at nagtatanong na paraan, sinabi ng Mahal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan:

“Kung ang isang grupo ng mga tao ay nagtitipon sa isang bahay sa mga bahay ng Allah, ay nagbabasa ng aklat ng Allah at nakikipag-usap sa bawat isa, ang kagandahan ng kalooban ay mapupunta sa kanila, sila ay mapapalibutan ng awa at mapapalibutan ng mga anghel. At Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay magbanggit sa mga tao sa Kanyang presensya.”

(Muslim, Dhikr, 38; Abu Dawud, Witr, 14/1455; Tirmidhi, Qiraah, 10/2945)

“Ang isang nakatapos ng pagbabasa ng buong Qur'an sa mas kaunti kaysa sa tatlong araw ay hindi maayos na nakaunawa nito at hindi maayos na nakapagmumuni-muni ito.” (Abu Dawud, Witr, 8/1390; Tirmidhi, Qiraah, 11/2949; Darimi, Salat, 173)

Bigkasin ang Quran sa paraang gagawin ka nito mapalayo sa kasamaan! Kung ito ay hindi humawak

sa iyo mula sa masama, hindi mo talaga nabasa ito.”
(Ahmed ibn Hanbal, Zuhd, p. 401/1649)

Ang Pagbabasa ng mga Sahaba (kasamahan ng Propeta) ng Qur'an

Ang mga Sahaba ay naglaan ng kanilang pagtutok sa pagmumuni-muni upang maunawaan ang Banal na Qur'an at pagninilay sa Salita ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, binabasa nila ito sa paraang nakakatulong upang magsanay. Isang perpektong halimbawa nito, ang mga salita ni Omar – kaluguran nawa sya ng Allah -:

“Nakumpleto ko ang *sura al-Baqara* sa loob ng labindalawang taon at naghandog ako ng isang kamelyo sa pasasalamat.” (Qurtubi, I, 40)

Katulad din, si Abdullah, anak ni Omar – kaluguran nawa sila ng Allah- ay iniulat na inaral niya ang surah al-Baqara ng buong walong taon, upang maitupad ang mga utos nito. (Muwatta ‘, Quran, 11)

Binabasa nila ang Qur'an ng maayos na natututunan ang bawat isa sa mga utos at pagbabawal nito sa proseso. Ang isang lalim ng pagmumuni-muni sa bawat ayah ay gingawang posible ang pagsagawa ng bawat isa. (Kattani, Taratib, II, 191)

Ang isang tao ay minsan nagpunta kay Zayd ibn Thabit –kaluguran nawa sya ng Allah-at tinanong siya sa kanyang opinyon tungkol sa isang kumpletong

pagbabasa ng Qur'an sa isang solong linggo. "Magiging mabuti" sumagot ang Kasamahan, at nagdagdag:

"Ngunit kumukuha ako ng higit na kasiyahan sa pagkumpleto ng Qur'an sa labinlimang araw, o kahit dalawampu. Kung hihilingin mo kung bakit, ito ay dahil sa ganitong paraan maaari kong lubos na maipakita ang Qur'an at mas mahusay na maunawaan ang mga kahulugan nito." (Muwatta, Quran, 4, Ibn Abdilbarr, Istidhkar, Beirut, 2000, II, 477)

Si Abdullah ibn Masud – kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagsabi:

"Sinuman na humahanap ng kaalaman ay dapat pag-isipan ang mga kahulugan ng Qur'an, tumuon sa kanyang pagsasaayos at pagsasalaysay; dahil ang Qur'an ay naglalaman ng kaalaman tungkol sa nakaraan at sa hinaharap." (Haythami, VII, 165, Bayhaki, Shuab, II, 331)

Ang isang Bedouin ay dating narinig ang Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan, na nagbigkas:

"Kaya siya na nakagawa ng mabuti na tumimbang ng isang atomo ay makikita ito. At siya na gumawa ng kasamaan ng ang bigat ay ang isang atomo ay makikita ito." (Az-Zilzal, 7-8)

Ang bigat ng isang butil, Sugo ng Allah "ay nagtanong siya, humanga."

Oo “, tumugon ang Propeta, pagpapala at kapayapaan sa kanya-. Biglang namutla, ang Bedouin ay nagsimulang umungol at nangungusap, “Kung gayon, kahihyan sa akin para sa aking mga pagkakamali!”, na paulit-ulit niyang sinabi at paulit-ulit niyang binigkas ang ayah sa kanyang sarili, pagkatapos ay iniwan niya ang eksena.

Mula sa likuran niya, ang Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagkomento, “Ang Iman (pananampalataya) ay tumagas sa kanyang puso!” (Suyuti, ad-Durr’ul-Mansur, VIII, 595)

Ang Matuwid na Pagbasa ng Qur'an

Si Fudayl ibn Iyad –kahabagan siya ng Allah -ay nagsabi, “Ang Qur'an ay ipinahayag para maisagawa. Ngunit pinagtibay lamang ng mga tao ang pagbabasa nito bilang kaugalian “

“Paano isagawa ang mga katuruan ng Qur'an ?” Pagkatapos ay tinanong siya.

“Sa pamamagitan ng pagtanggap kung ano ang ipinahayag nito bilang pinahihintulutan at hindi pinahihintulutan, ginagawa ito sa pagsasagawa, pagsunod sa mga utos nito, pag-iwas sa mga pagbabawal nito at naghihintay na isipin ang mga kahanga-hangang pagpapahayag nito.” (Khatib al-Baghdadi, Iqtida'ul-Ilmil- Amala, p. 76)

Kahit isang solong *ayah* ng Banal na Qur'an ay binubuo ng isang malawak na hanay ng mga kahulugan. Si Imam Shafii –kahabagan siya nawa ng Allah -ay sa katunayan nagsabi:

“Kahit *surah al-Asr* ay sapat na kung ang mga tao ay may sapat na pagninilay at sumasalamin dito.”

(Ibn Kathir, Tafsir, ‘al-Asr’)

Si Asmai, isang mahusay na iskolar ng Muslim, ay naalaala ang sumusunod na salaysay tungkol sa pagninilay sa Qur'an :

“Isang Bedouin ang naka-upo sa tabi ng Caliph Hisham ibn Abdulmalik. ‘Bigyan mo ako ng payo’, sinabi ng Caliph kung saan ang tao, na nagtuturo sa mga saloobin ng Caliph sa Qur'an, ay nagsabi:

‘Ang Qur'an ay sapat bilang isang tagapayo. Humingi ako ng kanlungan Si Allahmula sa pinalayas na Shaytan. Sa pangalan ng Allah, ang Mahabagin at ang Maawain:

‘Kamalasan para sa mga naglilinlang! Kung saan ay, kapag sinusukatan sila ng iba ay nais nila na kumpleto! Ngunit kapag sila ang magsusukat para sa iba o magtimbang para sa kanila, nais nila na ito'y kulang. Hindi ba iniisip ng mga ito na sila ay muling ibabangon? Para sa araw ng paghuhukom; ang araw kung saan ang mga tao ay tatayo sa harap ng

Pagkatapos ay sinabi ng Bedouin na, ‘Ito ang kaparusahan, ang aking Caliph, para sa mga manloloko kapag sumusukat at sumusukat para sa iba. Ito ay para sa iyo upang tantiyahin ang kaparusahan para sa mga ganap na kumukuha ng ari-arian ng iba!’” (Ibn Abdirabbih, Bedevî Arapların Özdeyiş ve Âdetleri, Istanbul 2004, p. 57)

Ang tanyag na Ottoman iskolar na si Muhammed Hadimi ay nagsabi:

“Ang tanging paraan upang mai-salba mula sa lahat ng mga uri ng mga problema, masaklap na karanasan at kasawian, ay nakasalalay sa pagsunod sa Qur'an at isabuhay ito. Manatili sa pagsisimba, lalo na sa pagbabasa ng Qur'an ng dahan-dahan at mapagnilay-nilay, na maysaya bilang isa sa mga pinaka magandang gawain! Ang pagbabasa ng Quran sa ganitong paraan ay tulad ng pakikipagusap sa Allah, kaluwalhatian sa Kanya.” (Tingnan, Hadimi, Majmuat'ur-Rasail, p. 112, 194, 200)

Mga halimbawa para sa Pagmumuni-muni sa Banal na Quran

Pagmumuni-muni sa Kaalaman ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya

Sa maraming mga ayah, ang Banal na Qur'an ay nagbabanggit sa walang hanggang kaalaman ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at nag-aanyaya sa mga tao

sa pagmumuni-muni. Naipahayag sa isang tulad na ayah:

“At sa Kanya ang mga susi ng hindi nakikitang mga kayamanan - walang nakakaalam kundi Siya; at alam Niya kung ano ang nasa lupa at dagat, at walang nahulog na dahon na hindi niya alam, ni isang butil sa kadiliman ng lupa, ni anumang bagay na luntian o tuyo ngunit (ito ay lahat) sa isang malinaw na aklat.”

(al-Anam, 59)

Sa pagdinig sa nasabing ayah, ang isang mananampalataya ay dapat tumigil at mag-isip: Maraming mga kayamanan na hindi alam, ang mga susi kung saan ay nasa Makapangyarihan lamang ; hindi kailanman binuksan, hindi pa umiiral at kailanman hindi maaabot ng pag-unawa ng tao. Walang sinuman maliban sa Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang nakakaalam tungkol sa kanila. Kasama ang pagkakaroon ng walang katapusang kaalaman sa mga mysteryong ito, ang Makapangyarihan ay may kaalaman din sa bawat isa, hanggang sa kanilang mga pinakamaliit na detalye. Hindi kailanman ang dahon ay nahuhulog na labas sa kaalaman ng Makapangyarihan, na nakakaalam kung kailan at kung saan ito nahulog at kung gaano karaming beses ito nasa hangin bago ito bumagsak sa lupa.

Alam ng Makapangyarihan kapag ang isang butil na bumagsak sa lupa ay uunlad at kung sino ang makakakain nito. Ang lahat ng nakikita o hindi

nakikita, nararamdaman o nakakalma, malaki o maliit, kilala o nakatago, ang bawat kahit na nangyari o naghihintay na mangyari ay nasa kaalaman ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa lahat ng kanilang mga pagkakumplikado.⁵⁸

Ang pagbabasa ng *ayah* sa itaas ay nagbibigay-daan sa imahinasyon ng isang tao upang maikalat ang mga pakpak nito. Nagbubukas ito ng mga bagong kagiliran at hindi nakikitang kaharian; ito ay naliligaw sa hindi kilalang sulok ng lupain, patungo sa napakalalim na kalaliman ng mga dagat. Sa bawat karanasan, ang isip ay nakikita ang kaalaman at sining ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa bawat sulok ng kalawakan ng espasyo at lampas sa nakikitang uniberso. Nakikita nito ang hindi mabilang na dami ng mga dahon na nahuhulog mula sa bawat puno sa Lupa, na ang lubos na nakaaalam ay ang Makapangyarihan sa lahat ay nakikita ang isang dahon na bumababa dito at ang isa pang bumabagsak doon. Pinahahalagahan nito na walang isang butil, kahit gaano kalalim ang nakatago sa lupa, maaari makaiwas sa Banal na Paningin at ang bawat solong butil, maging basa o tuyo, ay gumagalaw alinsunod sa Kanyang utos.

Ang paglalakbay na ito sa pamamagitan ng buhay ay pumupuno sa isip halos sa punto ng pagiging mapuspos, sa pagkamangha. Ito ay isang ekspedisyon

58. Tingnan sa, Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini, III, 1947; Abû Hayyân, IV, 145-146, (al-Anam, 59).

sa mga hanggahan ng oras, hanggang sa pinakamalayo na lugar ng espasyo, hanggang sa kalaliman ng mga daigdig, kilala at hindi kilala. Ang distansya na saklaw ng paglalakbay ay napakatagal, ang lugar ay napakalaki. Kung ang katotohanan ay sinabi, ang imahinasyon ay lubos na walang magawa sa ganap na pagtawag sa lugar na ito; sapagkat ito ay lampas sa sukat. Gayunpaman, ang perpektong tanawin na ito ay lubusan, gayunpaman, ay nakalarawan sa itaas na ayah sa ilang salita lamang. (Sayyid Qutub, Fi Zilal, II, 1111-1113, al-Anam, 59)

Habang nagpapatuloy ang pagninilay sa Banal na Qur'an sa ganitong paraan, nagsisimula siyang maunawaan ang isang sulyap sa kaalaman at kapangyarihan ng Makapangyarihan. Ang isang hiwalay mula sa pagmumuni-muni, sa kabilang banda, ay patuloy na hinihila nang walang humpay sa agos ng pagkamakaako, pinagkaitan ng mga Banal na karunungan, at kamahalan, nakatago ngunit nandoon para makita ng lahat.

Sinabi ni Sadi Shirazi:

“Para sa mga taong may karunungan, ang bawat dahon ng isang berdeng punong kahoy ay isang aklat ng Banal na karunungan. Para sa mga walang alam, ang lahat ng mga puno ay hindi nagdaragdag sa isang dahon.”

Sa isa pang *ayah*, ang Makapangyarihan ay sumasampalataya:

“Alam niya ang bumababa sa lupa at yaong lumalabas dito, at yaong bumababa mula sa langit at yaong sumampa dito; at Siya ang Maawain, ang Mapagpatawad.” (Saba, 2)

Sa pagbabasa ng nasabing *ayah*, ang pangitain ng hindi mabilang na mga bagay, galaw at hugis ay sumugod sa isipan. Kahit na imposible para sa imahinasyon upang mapaunlakan ang lahat ng mga pangitain na ito. Kahit na ang pagkilala at pagbibilang ng nnapabilis sa isang bahagi ng pangyayari na pinaparinig sa nasabing *ayah* ay hindi na itinatanong . Kung ang lahat ng sangkatauhan ay magkasama para sa gawaing ito at itaaga ang kanilang buong buhay para sa katuparan nito, sa wakas ay hindi na sila mapapagod habang sila ay dumating sa mga termino, sa pagbibitiw, sa kanilang lubos na kawalan ng kakayahan sa pagbilang ng bilang ng mga bagay na itinaas sa kalangitan at ang bilang ng mga na bumagsak sa isang solong sandali.

Ano ba talaga ang mga bagay na nagpapatuloy sa lupa? Anong uri ng mga buto ang bumabagsak sa dibdib ng Lupa? Anong uri ng mga uri ng kulisap, insekto at hayop ang nananatili sa ilalim ng lupa? Sino ang nakakaalam ng dami ng tubig, mga molekula ng gas at radyaktibong sikat na lumusot sa tila walang katapusang lupa? Sa katunayan, maraming bagay ang gumapang sa kanilang paraan sa ilalim ng lupa; lahat ay may utos at pahintulot ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya ...

Sa kabilang banda, anong uri ng mga bagay ang lumalabas sa lupa? Gaano karami ang mga halaman na umusbong ? Ang Banal na Quran ay nagpahayag:

“Hindi ba nila nakikita ang lupa, gaano karami sa bawat marangal na uri ang aming pinalago dito?”

(As-Shuara, 7)

“Na Ibubuhos namin ang tubig, na ibinubuhos ito nang sagana. Kung gayon, Kami ay magbaak sa lupa, magbaak upang mabiyak ang mga ito. Kung gayon, pinalalago Nito ang butil. At mga ubas at klowber. At ang olibo at ang pawid.

At makapal na hardin. At mga prutas at damo. Isang probisyon para sa iyo at para sa iyong mga baka ...” (Abasa, 25-32, nakikita rin ang Qaf, 7-11)

Muli, ang mga bukal ay walang bilang? Gaano karaming bulkan ang bumubuga, na pinalabas ang kumukulong putik nito? Gaano karaming mga uri ng gas ang naging singaw? Gaano karaming isang insekto ang lumilitaw sa ibabaw ng mundo mula sa nakatagong pugad nito? Gaanong kamangha-mangha na kapag sumisikat ang sumisipsip na nyebe sa buong lupa, ang mga di-mabilang na nilalang ay humingi ng kanlungan sa sinapupunan ng mundo at, sa pamamagitan ng Banal na proteksyon, ay mananatili ligtas doon para sa mga linggo o buwan. Ginawa ng Makapangyarihang Diyos ang isang daigdig na duyan para sa kanilang kapakanan. Kapag natupok ang nyebe sa kalaunan, hindi natin makikita ang mga tambak ng

mga bangkay na kabilang sa mga insekto. Ginagawa nila ang kanilang mga paraan sa ibabaw ng lupa tulad na parang walang nangyari at muling ipinaagpatuloy ang kanilang buhay tulad ng dati.

Muli, kung tayo ay huminto ng sandali at iisipin ang mga pwersa, anghel at espirituwal, gayundin ang mga tinig at panalangin na umaakyat sa kalangitan ... Maraming mga bagay, napapansin at hindi mahahalata, nabubuhay at walang buhay, na ang mga tao ay merong napakakaunting kaalaman, kasama ang natitiran sa labas ng mga limitasyon ng kanilang kaalaman.

Ano ang bumaba mula sa kalangitan, isang kababalaghan? Mga pag-ulan, mga bulakaw, nagniningas at nagniningning na mga sinag sa isang banda, mga pana ng kapalaran, mga itinalaga na desisyon at mga simoy ng Banal na awa sa iba. Ang ilan ay kabilang sa lahat ng mga nilalang, samantalang ang iba ay mga naanod ng awa na eksklusibo lamang sa ilan.

Ang lahat ng mga ito ay magaganap sa isang kisap mata. Maunawaan ba ng tao ang mga pangyayari sa buong mundo sa isang iglap? Ang isang napakaraming bilang ng buhay ay hindi sapat upang mabilang ang mga pangyayaring ito. Gayunpaman, ang walang-katapusang kaalaman sa Banal, na kung saan napakalaki ay lumampas sa katalinuhan ng tao, na nakikilala ang walang limitasyon sa anumang paraan, ay sumasaklaw sa lahat ng mga pangyayaring ito, sa

tuwing at saan man ito magaganap. Samakatuwid kinakailangan upang palaging tandaan na ang bawat tibok ng puso, na may nakatagong mga hangarin nito, ay nasa ilalim ng pagmamatyag ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya. (Tingnan, Sayyid Qutub, Fi Zilal, V, 2891-2892, Saba, 2-3)

SURAH AL-WAQIA

Alam namin na ito ay mahalaga sa malalim na sumasalamin sa bawat *ayah* ng Banal na Qur'an . Ngunit dito, tutukuyin lamang natin ang ilang mga *ayat* mula sa mga kabanata ng al-Waqia, an-Naml at ar-Rum bilang mga halimbawa.

Ang Makapangyarihan ay nagsisimula sa *surah* al-Waqia sa pamamagitan ng pagpapakita na kasindak-sindak sa Araw ng Paghuhukom, isang araw kung saan ang ilan ay matataas at ang iba ay mapahamak. Matapos matukoy, ang mga tao ay dapat ihiwalay sa tatlong grupo.

Pagkatapos ay sa pamamagitan ng isang kahanga-hanga na paglalarawan, ang Makapangyarihan ay nagpapaliwanag ng mga biyayang ibibigay sa mga tagapaglingkod, na humantong sa daan sa buhay sa lahat ng mga bagay na mabuti, at ang mga matuwid na tumanggap ng kanilang aklat ng mga gawa mula sa kanang bahagi. Sinusundan ito ng isang paglalarawan ng malungkot at nakakatakot na kaparusahan na

ibibigay sa mga tumatanggap ng kanilang aklat ng mga gawa mula sa kaliwa. Sa pamamagitan ng pagpapakita ng mga tanawin na nakakatindig balahibo, ang Makapangyarihan sa lahat ay pinipigilan ang Kanyang mga lingkod sa paggawa ng mga kasalanan. Upang maiwasan ang pagbagsak sa kaawa-awang estado na ito, binabalaan Niya ang Kanyang mga tagapaglingkod sa pamamagitan ng pag-imbata sa kanila sa pagmumuni-muni, na nagsasabi:

Paglikha ng Sangkatauhan

“Nilikha ka namin bakit hindi ka sumasang-ayon? Inisip mo ba ang binhi? Ikaw ba ang lumikha nito o kami ba ang mga tagalikha?” (Al-Waqia, 57-59)

Napakalaking gawa ng Banal na sining na ito na mula sa isang maliit na maliit na butil ng tubig ay nabuo ang masinsinang detalyado at nakakasundo na katawan ng tao.

Kamatayan at Muling Pagkabuhay

“Kami ay nagtalaga ng kamatayan sa inyo at Hindi kami dapat mapagtagumpayan. Upang maibalik namin ang iyong gusto at palaguin mo ang hindi mo alam.” (Al-Waqia, 60-61)

Ito ang katotohanan ng kamatayan, ang hindi maiiwasan na kung saan maaaring tumakbo ang

sinuman. Kung gugustuhin ng Makapangyarihan sa lahat, maaari Niyang sirain ang mga mapagsinungaling nang sabay-sabay at bumuo ng isang bagong tatak ng mga tao.

“At tiyak na alam mo ang unang paglago, bakit hindi mo naisip ?” (Al-Waqia, 62)

Ang pagkakaroon ng perpektong nilikha ng mga tao sa isang sandali, ang Makapangyarihan ay walang alinlangan na muling likhain ang mga ito. Mahalaga na pag-isipan ang katotohanang ito at maghanda para sa muling pagkabuhay, ang hindi maiiwasang muling pagbilang pagkatapos ng kamatayan.

Mga Buto at Halaman

“Inisip mo ba kung ano ang inihahasik mo? Ikaw ba ang nagpapalago, o kami ba ang mga dahilan ng paglago?Kung nalulugod kami, tiyak na babaliin namin ito, kung gayon ay magsisimula kayong magdaing :’Tiyak na nabibigyan kami ng utang; Hindi - kami ay pinagkaitan!” (al-Waqia, 63-67)

Dapat nating tingnan ang nakapalibot na mga pananim, mga puno at iba pang mga halaman ng may matalas na mata at kamangha-manghang tumitingin sa mga pagpapala ng Makapangyarihang Diyos at hindi maiwasang sining ng paglikha. Kung wala ang paggawa ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang lahat

ng mga pagsisikap ng mga tao ay walang halaga; maging isang damo ay hindi mapalago.

Isipin natin, sa isang sandali, na ang lahat ng halaman sa paligid natin ay biglang natuyo. Gaano kalungkot ang magiging buhay natin!

Preskong Tubig

“Inisip mo ba ang tubig na iyong inumin? Ikaw ba ay nagpapadala nito mula sa mga ulap, o kami ba ang nagpapadala? Kung nalulugod kami, ginawa Namin ito na maalat; bakit hindi kayo nagpapasalamat?”
(al-Waqia, 68-70)

Ang dalisay na tubig na dinala sa pamamagitan ng mga ulap ay isang napakalaking handog ng Makapangyarihan. Kung ito ay naging mapait, walang sinuman ang makapagpapatamis nito. O kung nagkaroon ng malubhang tagtuyot ... sino ang magkakaroon ng kapangyarihan upang tipunin ang mga ulap nang magkasama at magwasak ng isang patak ng ulan?

Apoy

“Inisip mo ba ang apoy na pinatay mo? Ikaw ba ang gumagawa ng mga punungkahoy para dito, o kami ba ang gumawa? Ginawa namin itong isang

paalala at isang kalamangan para sa mga manlalakbay sa disyerto.” (Al-Waqia, 71-73)

Ang karapat-dapat sa pagmuni-muni ay ang tanong ng kung sino ang lumikha ng apoy, na napakalaking gamit para sa sangkatauhan, at mga puno, na gasolina nito?

Tingnan lamang ang kapangyarihan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na Siya ay gumagawa ng apoy mula sa berdeng puno! At tingnan natin ang kalikasan ng apoy. Paano ito gumagawa ng liwanag at init habang sinusunog ito?

Ang mga manlalakbay sa disyerto ay humingi ng kublihan sa apoy, mula sa malamig at madilim na gabi. Para sa kanila, ang apoy ay isang mahalagang paraan ng pagpainit, pagluluto at liwanag. Walang alinlangan ang apoy ay isang mahalagang pangangailangan para sa lahat ng tao din. Ang buhay na walang apoy ay halos imposible. Ang apoy, bilang kapansin-pansin sa gayon, ay isang mahalagang pangangailangan din, tulad ng lupa, tubig at hangin. Ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsabi:

“Ang mga Muslim ay kasosyo sa tatlong bagay: Tubig, halaman at apoy.” (Abu Dawud, Buyu‘, 60/3477)

Ang paglalagablab ng apoy, sa kabilang banda, ay upang ipaalala sa atin ang Impiyerno. Gaano kahalaga na ang nakatayo sa ilalim natin ay isang higanteng suson ng magma, isang hindi kapani-

paniwalang karagatan ng apoy, habang sa atin ay ang araw, isang mahusay na bola ng apoy. Walang halaga ng pasasalamat ay maaaring sapat na ibinibigay natin sa ating Panginoon dahil sa pagbibigay sa atin ng isang maayang buhay sa gitna ng dalawang malakas na apoy !

Bilang kabayaran para sa lahat ng mga pagpapalang ito, ang isang tao ay dapat madalas na luwalhatiin (*tasbih*) ang Makapangyarihan:

“Kaya luwalhatiin mo ang pangalan ng iyong Panginoon, ang Dakila.” (Al-Waqia, 74)

Ang ating mga dila ay dapat na abala sa Quran at ipag-uutos ang mabuti. Iyan ang *tasbih* nito.

Ang ating mga puso ay dapat magpasalamat, nalulubog sa malalim na damdamin. Iyan ang *tasbih* nito.

Dapat ding ipagpatuloy ng ating mga katawan ang kanilang *tasbih* sa pamamagitan ng boluntaryong mga panalangin, mga pag-aayuno at mga gawa ng kabutihan.

Mga Bituin o Paghahayag

“Ngunit hindi! Sumusumpa ako sa pagbagsak ng mga bituin; at tiyak na isang napakalaking sumpa kung alam mo lamang!” (al-Waqia, 75-76)

Ang kawalang-hanggan ng Banal na ningning ...
Ang Pinakamakapangyarihan ay namamahala sa ating
pagmumuni-muni hanggang sa kawalang-hanggan.

Ang kalawakan ay halos isang dagat na walang
haligi, isang walang hanggan karagatan ...

Ang mga *ayat* na ito ay nakakuha ng pansin sa
pagbubukang-liwayway, na nagsisimula pagkatapos
nawala ang mga bituin sa paningin, at sa mga gawa
ng pagsamba na inaalok ng mga mananampalataya
sa gabi.

Muli, sumumpa sa mga *ayat* ay ang mga
paghahayag na ibinigay sa Mahal na Propeta
-pagpapala at kapayapaan ay sa kanya-. Ang bawat
paghahayag ay binubuo sa isa o higit pang *ayah* o ito
ay isang buong *surah*, na kung saang rason ang bawat
paghahayag ay tinatawag ding *najm* o isang bituin.

Ang Banal na Qur'an

“Tiyak na ito ay isang pinarangalang Quran. Sa
isang aklat na protektado. Walang makahawak dito
maliban sa mga nilinis.” (Al-Waqia, 77-79)

Ito ay kinakailangan upang ipakita ang mahusay
na paggalang sa Banal na Qur'an . Kahit na ang
pagpindot sa panlabas na pabalat ng Qur'an nang
walang *wudu* ay itinuturing na hindi pinahihintulutan.

Maliban kung ang isang tao ay may *wudu*, hindi

siya maaaring humawak ng Qur'an kahit na ito ay nasa dulo ng kanyang damit. Ito ay isang liblib na kamangmangan upang kumilos sa isang walang pakundangang paraan patungo sa Banal na Qur'an, dahil ito ay:

“Isang pahayag ng Panginoon ng mga daigdig. Kayo bay humahawak sa pahayag na ito sa paghamak? At upang bigyan (ito) ng kasinungalingan ay ginagawa mo ang iyong paraan ng ikinabubuhay.” (Al-Waqia, 80-82)

Na tayo ay ginawang paksa sa Banal na Qur'an ay isa sa mga pinakadakilang pagpapala na ibinigay sa atin. Ang pagpapasalamat dahil sa pagpapalang ito ay nangangailangan na na ating pahalagahan ang halaga nito at isagawa ang ating buhay nang naaayon.

Kamatayan

“Bakit ba hindi na kapag ito (kaluluwa) ay dumating hanggang sa lalamunan ... at sa oras na iyon ikaw ay nakatingin .” (Al-Waqia, 83-84)

Kapag dumating ang oras at, kasama ang utos ng Makapangyarihan, ang kamatayan ay dumating, ang tao ay hindi maaaring gumawa ng anumang bagay upang iwasto ito.

“At kami ay lalong malapit dito kaysa sa iyo, ngunit hindi mo nakikita. Kung gayon, bakit hindi - kung hindi ka gaganapin sa ilalim ng awtoridad.

Na ipinadala mo ito (hindi) pabalik - kung ikaw ay matapat?” (Al-Waqia, 85-87)

Ganyan ang kapangyarihan ng Allah, ang kaluwalhatian sa kanya, at ang kawalan ng kakayahan ng tao ... Ang lahat ng tao sa kabuuan nito ay nakasalalay at sumuko sa Banal na Kautusan, maluwig sa kalooban o hindi ayon sa kalooban. Sa sandaling iyon ng katotohanan, ang mga mapagpahirap na manunupil na gumugol ng kanilang buhay na nagrerebelde laban sa Banal na Utos ay hindi magagawang gawin ang gayon maliban sa pagtaas ng kanilang mga tinig. Nahuhupa sa mga di-mabilang na mga suklob ng kamangmangan na nagtatakip sa kanyang pag-unawa, ang tao sa wakas ay makakakita at lubos na mapagtanto sa sandaling iyon, isang beses at para sa lahat, na ito ay kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na ang tunay na pinakamakapangyarihan ay siya.

Naghihintay sa Nasira ang Isa sa Tatlong Sitwasyon

“Kung magkagayon kung siya ay isa sa mga malapit (kay Allah). Kaligayahan at kapagbigayan at isang hardin ng lubos na kaligayahan. At kung siya ay isa sa mga nasa kanang kamay. Kapayapaan sa iyo mula sa mga nasa kanang kamay. At kung siya ay isa sa mga tumatanggi, ang mga nagkasala. Siya ay magkakaroon ng kasiyahan sa tubig na kumukulo; at masusunog sa impierno.” (al-Waqia, 88-94)

Ang mga hindi mananampalataya at mgamasasama na Muslim ay kasama sa huling grupong iyon.

“Tunay na tiyak na ito ay isang tiyak na katotohanan.” (Al-Waqia, 95)

Paghahanap ng Kanlungan sa Makapangyarihan

“Kaya luwalhatiin mo ang pangalan ng iyong Panginoon, ang Dakila.” (Al-Waqia, 96)

SURAH AN-NAML

Ang surah na ito ay nagsisimula sa pagpapatibay na ang Qur'an ay ipinadala ng Makapangyarihan, ang walang-hanggang matalino at maalam. Ang kamahalan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay lampas sa sukat at imahinasyon. Sinasabi nito na ang mga himala at tulong na ibinigay Niya sa kanyang mga propeta ay hindi magagapi. Nagpapatuloy ito upang mabigyan ang mabuting balita na ang pagpapadala ng Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - bilang ang pangwakas na mensahero ay nangangahulugan ng isang napakalaking pag-unlad ng sangkatauhan, na nagsasaad ng karanasan ng mga propeta na sina Moises, David, Sulayman, Salih at Lut –kapayapaan sa kanila- upang maipaliwanag ang kaso.

Ang mga makasaysayang sanaysay ay mga katibayan ng kapangyarihan at pagiging perpekto ng Makapangyarihan. Tulad ng ginawa ng mga pagano na hindi dumating sa palibot upang paniwalaan ang mga ito, hinamon sila ng Makapangyarihan sa lahat nang may higit pang mga pangkalahatang katibayan na tumutugon sa kanilang kakayahang maunawaan:

“Hindi, Siya na lumikha ng langit at lupa, at nagpadala para sa iyo ng tubig mula sa ulap; pagkatapos ay Kami ay nagpatubo sa gayong magagandang hardin; ito ay hindi posible para sa iyo na mapalago ang punong ito. Mayroon bang diyos maliban sa Allah? Wala! Sila ay mga taong lumihis.” (An-Naml, 60)

Kaagad pagkataposna bigkasin ang ayah na ito, ang Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan:

بَلِ اللّٰهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ وَأَحْكَمُ وَأَكْرَمُ وَأَجَلُّ
وَأَعْظَمُ مِمَّا يُشْرِكُونَ

“Hindi; Ang Allah na ang Makapangyarihan ay (mas walang hanggan) ay mas mahusay, mas matagal, mas matalino, mas mapagbigay at kahanga-hanga, at mas malaki kaysa sa kung ano ang ikinikumpara nila sa Kanya.” (Bayhaki, Shuab, II, 372)

Ang pag-anyaya sa atin sa isang pagmumuni-muni sa mga nilalang at mga kaganapan, mga marka ng Banal na kapangyarihan, ang *surah* ay nagpapatuloy:

“O, Sino ang gumawa ng lupa ng isang pahingahang dako, gumawa ng mga ilog, itinaas sa ito ang mga bundok at inilagay sa pagitan ng dalawang dagat ang isang hadlang? Mayroon bang diyos kay Allah? Hindi! Karamihan sa kanila ay hindi alam! O, Sino ang sumasagot sa namimighati kapag tinawag Niya Siya at inaalis ang kasamaan, at gagawin Niya kayong mga kahalili sa lupa? Mayroon bang diyos kay Allah? Makitid ang isip mo! O, sino ang gumagabay sa iyo sa lubos na kadiliman ng lupain at dagat, at Sino ang nagpapadala ng hangin bilang mabuting balita bago ang Kanyang awa? Mayroon bang diyos kay Allah? Itinataas ng Allah ang higit sa kanilang iniugnay (kasama Niya). O, sino ang nagmula sa paglikha, pagkatapos ay muling binubuhay ito at Sino ang nagbibigay sa iyo ng kabuhayan mula sa langit at sa lupa? May diyos ba kay Allah? Sabihin: Dalhin ang iyong patunay kung ikaw ay matapat.” (An-Naml, 61-64)

SURAH AR-RUM

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay muling tinatawag ang Kanyang mga lingkod sa pagmumuni-muni:

“Hindi ba nila napag-isipan sa kanilang sarili: Hindi nilikha ng Allah ang kalangitan at ang lupa at kung ano ang magiging nasa pagitan ng dalawa kundi ayon sa katotohanan, at (para) sa isang itinakdang termino? At tiyak na ang karamihan sa mga tao

ay mga mapagsinungaling sa pagkikita sa kanilang Panginoon. Hindi ba sila naglakbay sa lupa at nakita kung paano ang dulo ng mga nauna sa kanila? Sila ay mas malakas kaysa sa mga ito sa lakas ng loob, at hinukay ang lupa, at itinayo sa ibabaw nito nang higit pa kaysa sa mga nagtayo doon, at dumating sa kanila ang kanilang mga mensahero na may malinaw na mga argumento; kaya't hindi na napansin para Si Allahna dapat Niyang harapin ang mga ito nang di makatarungan, subalit sila ay di makatarungang nakipagkasundo sa kanilang mga kaluluwa.” (Ar-Rum, 8-9)

Ang ilang mga *ayat* sa kalaonan, ang mga katibayan ng pagkakaisa, walang hangganang kapangyarihan at kamahalan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay binaggit ng isa-isa:

“Binubuhay Niya ang buhay mula sa mga patay at pinalabas ang mga patay mula sa mga nabubuhay, at nagbibigay buhay sa lupa pagkatapos ng kamatayan nito, at sa gayon ay mailabas ka. At isa sa Kanyang mga tanda ay nilikha Niya kayo mula sa alabok, pagkatapos nga! Kayo ay mga mortal (na) nakakalat. At isa sa Kanyang mga tanda ay nilikha Niya ang mga kasamahan para sa iyo mula sa iyong sarili upang ikaw ay makahanap ng pahinga sa kanila, at Siya ay naglagay sa pagitan ng iyong pag-ibig at habag; tiyak na may mga palatandaan dito para sa isang taong nagpapakita. At isa sa Kanyang mga palatandaan ay ang paglikha ng langit at lupa at ang

pagkakaiba ng iyong mga wika at mga kulay; tiyak na may mga palatandaan dito para sa natutunan. At isa sa Kanyang mga tanda ay ang iyong pagtulog at ang iyong paghahangad ng Kanyang grasya sa gabi at sa araw; tiyak na may mga palatandaan para sa isang taong nakakarinig. At isa sa Kanyang mga palatandaan ay ipinakita Niya sa iyo ang kidlat para sa takot at pag-asa, at nagpapababa ng tubig mula sa mga ulap pagkatapos ay nagbibigay ng buhay sa lupa pagkatapos ng kamatayan nito; tiyak na may mga palatandaan dito para sa isang taong nakakaunawa. At ang isa sa Kanyang mga palatandaan ay ang langit at ang lupa ay nananatili sa pamamagitan ng Kanyang utos, kung tawagin Niya kayo sa pamamagitan ng isang tawag mula sa lupa, narito! Lumabas ka. At sa Kanya ang lahat ng nasa langit at sa lupa; lahat ay masunurin sa Kanya.” (ar-Rum, 19-26)

ANG PAGPAPABAYA SA PAGMUMUNI-MUNI SA AYAT NG MAKAPANGYARIHAN

Sa pagpapangkat sa Kanyang tunay na mga tagapaglingkod, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsasaad:

“At sila na, kapag pinaalala sa mga komunikasyon ng kanilang Panginoon, ay naging pipi at bulag.”
(Al-Furqan, 73)

Kapag sila ay binasahan ng Qur'an o pinayuhan nito, ang mananampalataya nakikinig; pinapakinggan nila sa kanilang mga puso, iniisip kung ano ang kanilang naririnig at sinusunod kung ano ang dapat nilang gawin.

Naipahayag sa isa pang ayah:

“Ang mga mananampalataya lamang na ang puso ay puno ng takot kapag nabanggit Ang Allah, at kapag ang Kanyang mga komunikasyon ay binigkas sa kanila, ay pinalalakas ang kanilang pananampalataya, at sa kanilang Panginoon ay nagtitiwala sila.” (Al-Anfal, 2)

Sa kabaligtaran, yaong mga hindi nakuha ang kanilang bahagi ng inspirasyon sa Qur'an, ay nananatiling walang kamalayan sa mga palatandaan at lihim nito, na umuurong mula sa pagwawalang-bahala sa katotohanan ng mga misteryo nito at mga kapabayaan sa pagpapanatili sa mga utos at mga pagbabawal nito, ay nasa kalagayan ng mapait na kawalan.

Ang Makapangyarihan ay nagpahayag:

“Iiwanan Ko mula sa Aking Mga Pagpapahayag yaong mga hindi makatarungang na mapagmalaki sa lupa; at kung makita nila ang bawat palatandaan hindi sila mananampalataya nito; at kung nakikita nila ang paraan ng matuwid hindi nila ginawa para sa isang paraan, at kung nakikita nila ang daan ng kamalian ginawa nila ito para sa isang paraan; ito ay dahil

tinanggihan nila ang aming mga komunikasyon at ay hindi nila pinansin ang mga ito.” (al-Araf, 146)

Ang mapagmataas na kumikilos na mapagmataas sa iba, na ang pakiramdam sa kanilang mga sarili ay mataas at makapangyarihan, ay hindi maaaring sumalamin sa mga kahulugan ng Qur'an at samakatuwid ay hindi maaaring makatanggap ng kanilang bahagi ng gabay ng liwanag, bilang ang Makapangyarihan ay nagtanggag sa puso ng mapang-api ng pagkakataon na maunawaan ang mga karunungan ng Qur'an at maging pamilyar sa mga pagpapahiwatig nito ng Banal na Kapangyarihan. Ang mga ito ay pinagkaitan ng walang kapantay na Banal na itinuring, sapagkat hindi angkop sa Qur'an, isang kayamanan ng mga Banal na karunungan at misteryo, upang manirahan sa gayong mga kalapastangan ng paghihirap. Maaari lamang itong pumasok sa mga puso ng matuwid, at para sa kanila, ito ay nagiging gabay na liwanag.

Ang malungkot na kondisyon ng mga walang pinakababa na bahagi ng pagkamakatarungan ay dahil sa kanilang kawalan ng wastong pagmumuni-muni sa Qur'an, bilang isang resulta na kung saan sila ay napapabayaang mga pagpapalaki ng kanilang mga kaakuhan. Kung sila ay nagmumuni-muni ng mabuti sa Qur'an at sundin ito, hindi nila mapapansin ang kanilang mga sarili na nawala sa harap ng mga utos ng Diyos. Sa kabaligtaran, tatanggapin nila ang katotohanan at sa pamamagitan ng pagpapatibay ng mabuting pamantayan sa moral, magsisimula silang

mag-ani ng kanilang bahagi ng mga lihim at mga karunungan ng Diyos; at bilang isang resulta, ang mga pintuan ng walang hanggang kapayapaan at kaligayahan ay magiging bukas para sa kanila.

Malinaw mula sa kung ano ang sinabi ngayon ay ang pagpapabaya sa pagmumuni-muni at pag-aaksaya sa kapalaran na ang buhay, para sa isang mananampalataya, ay hindi naiisip. Bilang isang babala laban sa hindi pagpapahalaga sa mahalagang halaga ng oras at pag-aaksaya nito, sinabi ng Makapangyarihan sa lahat:

“Sa pagdating ng oras. Tiyak, ang tao ay nasa kawalan. Maliban sa mga naniniwala at gumagawa ng mabuti at nag-uutos sa bawat isa sa katotohanan, at nag-uutos sa bawat isa sa iba pang pagtitiis.” (Al-Asr, 1-3)

Ang hitsurang isang matuwid na mananampalataya ay dapat na maging malalim at ang kanyang katahimikan ay nararapat na sa pagmumuni-muni. Dapat niya lalong makakuha ang malalim sa pagmumunimuni sa Banal na katotohanan na nakukuha sa Qur'an at magsusumikap upang makakuha ng *marifatullah*. Ang isang mananampalataya, muli, ay dapat makita ang Qur'an tulad ng isang liham na ipinadala ng Makapangyarihan sa lahat sa Kanyang mga lingkod at yakapin ang walang hanggang pinagmumulan ng kaligayahan na may matatag na sigasig ng *iman*.

ANG PAGIGING SA ISANG PALAGIANG ESTADO NG MURAQABAH

Ang ibig sabihin ng *Muraqabah* ay isang pagsisisyasat ng panloob na mundo, upang panatilihin ito sa ilalim ng pagmamatyag at upangibaling ang lahat ng pansin sa mga ito. Ang *Muraqabah* ay tinukoy sa *tasawwuf* bilang naghihintay na inspirasyon o espirituwal na pagpapaliwanag, pati na rin ang pagprotekta sa puso mula sa kung ano ang nakakapinsala, na may kamalayan na ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nakikita ang isa sa bawat sandali at nakasilip sa puso. Sa makatuwid, ang *muraqabah* ay para sa isa upang bumaling sa kanyang panloob na mundo at patuloy na mag-iisip at tumawag upang i-sanaysay ang kanyang sariling kalagayan; at sa ganoong paraan upang makakuha ng isang gising na puso at ang estado ng isip na kinakailangan upang maayos na humingi ng kanlungan sa Makapangyarihan.

Ang Pinakamaikling Daan Patungo sa Tunay

Ang kaharian ng puso, tulad ng mga nakikita natin, ay nagbibigay ng walang hangganang mga batayan para sa pagmumuni-muni. Ang parabula sa ilalim ni Mawlana Rumi –kahabagan nawa siya ng

Allah -ay magandang nagbibigay-diin sa kahalagahan ng *muraqabah*, ang pagninilay sa panloob na mundo:

“Isang Sufi ang napunta sa isang hardin na pinalamutian, upang maitaas ang kanyang mga espiritu at sa gayon ay itapon ang kanyang sarili sa lalim ng pagninilay-nilay. Siya ay nahahalata sa makulay ang hardin. Isinara niya ang kanyang mga mata, sinimulan niya ang kanyang muraqabah at pagmumuni-muni. Ang isang ignorante na dumadaan ay nag-iisip na ang Sufi ay natutulog. Nagulat at nagalit, sinaway niya ang Sufi:

‘Bakit ka natutulog?’ Tanong niya. ‘Buksan ang iyong mga mata at tumitig sa mga puno ng ubas, ang malagong puno at ang luntiang damo! Gawa sa mga gawa ng awa ng Allah!’

Ang Sufi ay sumagot:

‘Dapat mong malaman ang isang bagay na napakahusay, tao kang walang alam, na ang puso ay pinakadakilang gawain ng awa ng Allah. Ang iba ay katulad ng anino nito. Ang isangsapa ay dumadaloy sa gitna ng mga puno. Mula sa kristal na tubig na ito, makikita mo ang salamin ng mga puno sa magkabilang panig. Ang nakalarawan sa batis ay isang pangarap na hardin. Ang tunay na hardin ay nasa puso, sapagkat ang puso ay ang sentro ng Banal. Ang elegante at payat na pagmumuni-muni ay matatagpuan sa makamundong buhay na ito, na gawa sa tubig at putik. Kung ang mga bagay sa daigdig na ito ay hindi ang pagmuni-muni

ng mga sipres ng kagalakan ng puso, hindi kailanman tinawag ng Makapangyarihang Diyos ang pangarap na mundong ito na lugar ng panlilinlang. Ito ay sinabi sa Quran:

‘Ang bawat kaluluwa ay makatikim ng kamatayan, at ikaw ay ganap na mababayaran ng gantimpala sa araw ng muling pagkabuhay ; kung gayon ang sinumang inalis sa malayo mula sa apoy at ginawa upang makapasok sa hardin sa katunayan ay nakamit ang yaong bagay; at ang buhay sa mundong ito ay walang anuman kundi isang pagkakaloob ng mga walang kabuluhan.’ (Ali Imran, 185)

Ang mga mangmang na ipinapalagay na ang mundo ay maging Paraiso at sumigaw ‘dito ay Paraiso!’ Ay yaong mga nalinlang ng kislap ng batis. Yaong mga natitira mula sa totoong mga hardin, na mga matuwid na tagapaglingkod ng Allah, ay nagtutulak sa ganitong paggalang at nalinlang. Darating ang isang araw kapag natapos na ang pagkakatulog ng kamangmangan. Ang mga mata ay bubuksan, ang katotohanan ay makikita. Ngunit ano ang kahalagahan ng pagtingin na iyon sa huling hininga? Isang malaking kagalakan sa taong namatay bago ang kamatayan at ang espiritu ay nagkaroon ng pabango ng katotohanan ng hardin na ito ...”

Ang Muraqabah ay isang mahalagang landas sa pag-abot sa Makapangyarihan at pagkuha ng kaalaman, karunungan at mga susi sa misteryo. Ito ay

isa sa pinakamahalaga at inspirisyonal na paraan, sa tasawwuf, ng espirituwal na pag-unlad.

Ang isang Muslim na nagnanais na gawin ang *muraqabah* ay maghahanda muna ng kanyang puso dito, at makaupo tulad ng *salat*, ikinikiling ang kanyang ulo patungo sa kanyang mga tuhod. Nagtitipon ng kanyang buong konsentrasyon, pagkatapos ay lilipat siya sa Makapangyarihan, at sa ganitong kalagayan ay mag-iisip na binabanggit ang katotohanan na, ‘Ang Allah ay patuloy na nakakakita sa akin sa lahat ng oras; Siya ay kasama ko sa lahat ng oras, mas malapit sa akin kaysa sa aking sarili. ‘Dahil dito, ang Banal na liwanag na sumasaklaw sa lahat ng bagay ay magsimulang tumagos sa kanyang puso.

Muhammad Hadimi –kaawaan siya ng Allah, ay nagsabingang *muraqabah* ay maaari ding gawin sa pamamagitan ng *rabitah*, bilang isang resulta, inaasahan na, ang ilang mga Banal na karunungan ay magsimulang magpakita. (Hadimi, *Risala fi Usul’it-Tariqah*, 139a)

Ang mga tao ng pag-ibig ay nagpapahalaga sa *muraqabah* bilang pinakamalapit na paraan upang makakuha ng pagkakalapit kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Ang pagbaling sa Makapangyarihang Diyos sa puso ay tiyak na mas epektibo at mahalaga kaysa sa pagbaling sa Kanya sa iba pang mga bahagi ng katawan. Kahit sino ay maaaring magpapasya sa kanilang puso sa Panginoon sa anumang oras, na may

kadalian, samantalang ang pagbaling ng ibang mga bahagi ng katawan upang mag-alok ng mga gawa ng pagsamba ay maaaring maging mahirap dala ng katandaan.

Ang matalino ay nagsasabi na “Ang isang tahimik na hininga ng *muraqabah* para Si Allahay mas mahusay kaysa sa pagmamay-ari ng mga kayamanan ni Solo-mon.”

Tulad ng iniulat ng Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -, ang ilang mga tao ay dapat na may kulay sa ilalim ng Trono sa Araw ng Paghuhukom, isang araw kung saan walang iba pang lilim. Ang isa sa mga masayang tao ay yaong mga naaalala ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na nag-iisa sa mga liblib na lugar at mga madamdaming lumuluha. (Tingnan, Bukhari, Adhan, 36, Muslim, Zakat, 91)

PAGKAMIT NG MURAQABAH

Ang *Muraqabah* ay muling ipatupad ang kamalayan ng *ihsan* gaya ng tinukoy sa *Jibril Hadith*:

“Ang *Ihsan* ay ang paglingkod Si Allahtulad ng kung nakikita mo Siya. Kahit na hindi mo Siya nakikita, Siya ay tiyak na nakakakita sa iyo ...” (Muslim, Iman, 1, 5, Bukhari, Iman, 37)

Ang pagkamit ng kapanahunan sa Islam at pananampalataya ay nakasalalay sa pagkuha ng ilang

estado ng *ihsan*; at upang mabuhay na naayon sa *ihsan*, na may kamalayan na nasa ilalim ng patuloy na pangangasiwa ng Makapangyarihan, kailangan nating magpatakbo ng sariling pagtatasa sa pamamagitan ng *muraqabah* at magkakasamang kumilos.

Ang katotohanan na ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay mas malapit sa atin kaysa sa ating mga sarili ay kailangang maipakita sa ating mga puso bilang matatag na paniniwala.

Ang isang tao ay epektibong nakakamit ang *ihsan* sa pamamagitan ng pananampalataya, sa sandaling ang kanyang puso ay nagsimulang magpahid sa mga damdaming ito. Pagkatapos nito, nag-aalok siya ng lahat ng mabubuting gawa sa isang inspiradong puso na puno ng kahulugan, pagiging nakabaon sa espirituwal na kasiyahan ng pagninilay sa Qur'an, sa sansinukob at sa sangkatauhan.

Upang mabasa ang buong Qur'an na may pagmumuni-muni, ang mga disipulo ng *tasawwuf* ay unang nagsagawa ng pagsasanay ng mapagmunumuning pagsasalaysay sa ilang mga *ayat*. Ang napili para sa mga ito ay mga *ayat* na may higit na nakakaapekto sa puso at nagpapatibay nang higit pa sa mga sentimento ng pakiramdam sa pagkakaroon ng Makapangyarihan at sa Kanyang pag-ibig. Sa Naqshibandi Order, ang prosesong ito ay ang pagtatapon sa sarili sa malalim na pagninilay sa naturang *ayat* ay tinatawag itong *muraqabah*.

Ang *Muraqabah* ay may apat na yugto:

1- Muraqaba-i Ahadiyya (Pagmumuni tungkol sa Pagiging isa ng Allah)

Ang pinagninilay-nilayan dito ay ang *surah* al-Ikhlās at ang *ahadiyyah*, iyon ay ang kaisahan ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, na itinuturing na may pinakamainam na katangian, na walang kahit na anong uri ng mga kakulangan. Ito ay pinaniniwalaan sa yugtong ito na nagsisimula ang inspirasyon sa puso.

Ang mga kahulugan ng *ayat* ay dapat isalarawan sa isip nang walang, gayunpaman, na gumamit ng analohiya o nagnanais na iharap ang mga pisikal na katangian sa Makapangyarihan. Ang isa lamang ay isinasaalang-alang ang mga katangiang ito na itinuturo ng Makapangyarihang Diyos. Kapag ang larawan ay naging hindi malinaw, ang *ayah* ay paulit-ulit at ang pagmumuni-muni ay nagsisimulang muli. Habang nagpapatuloy ito, ang damdamin ng mananampalataya sa *ihsan* ay umaakyat, habang nagsisimula siyang tumanggap ng bahagi ng *marifatullah*.

Ano ang mahalagang ipinaaalala sa atin ng *surah* al-Ikhlās: Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay Isa at Natatangi. Ang pagkakaisa ay eksklusibo sa Kanya lamang.

Ang Makapangyarihan ay hindi nagpapakita ng Kanyang kakanyahan sa mundong ito. Siya ay may katangian ng *mukhalafatun 'lil-hawadis*, na Siya ay hindi katulad ng nilikha sa anumang paraan. Anuman ang nasa sansinukob ay maaari nating isipin o isipin, ang Kakanyahan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay higit na naiiba at higit sa lahat. Ang ating Panginoon ay napakalawak; walang hanggan mas malaki kaysa gayunpaman maaaring ilarawan sa Kanya, at ng pagiging perpekto ang pang-unawa ay hindi maaaring maisip. Tulad ng walang pagkakahawig o kabaligtaran, imposibleng maisip ang Kanyang Kakanyahan.

Ang Makapangyarihan ay *Samad*. Siya ay walang kailangan, samantalang ang lahat ay nangangailangan sa Kanya. Lahat ng pwersa sa sansinukob ay nabibilang sa Kanya. Ang tao ay dapat na mag-isip sa lakas at kamahalan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at pagdating sa mga tuntunin sa kanyang sariling kahinaan, ay dapat isuko niya ang kanyang buong buhay sa Kanyang Lumikha. Ang pagwawaksi ng kanyang kaakuhan, dapat siyang humingi upang maging isang presinto ng paghahayag ng mga katangian ng kagandahan ng Makapangyarihan (jamal).

Ang *Ahadiyya*, o Kaisahan, ay hindi nagpapahintulot ng anumang dibisyon, paghiwalay sa mga bahagi o anumang pakikipagsosyo. Kaya't ang Makapangyarihan ay hindi ipinanganak; walang anumang bagay na katumbas sa Kanya. Siya ay hindi isang ama, isang ina o isang anak na lalaki

na ayon sa Kritiyanong pananampalataya. Ang paniniwala sa *Kaisahan ng Allah*, kaluwalhatian sa Kanya, ay hindi nagpapahintulot ng anumang paniwala ng pakikipagsosyo o kapanganakan, dahil kung ano ang ipinanganak ay nakapaghihiwalay at ang nagpaphiwalay ay tiyak na hahantong sa kamatayan; ito ay nakaharap sa parehong kapalaran bilang kung paano ito nagsimula. Ang panganganak ay isang aktibidad na pagmamay-ari ng mga tao at may kinalaman sa pagpapahaba ng lahi ng tao. Ang pangangailangan ng kalibre na ito ay isang kakulangan para kay Allah, ang Isa, ang *Samad*, ang Kinakailangang Pagkatao, na malayo sa lahat ng uri ng mga pagkakamali at mga bahid.

Ang puso, ang sentro ng pagmumuni-muni at pakiramdam, ay dapat makaramdam sa mga pagpapahayag at daloy ng Banal na Kamahalan at Kapangyarihan sa loob at dapat ay nasa estado ng isang walang humpay na pasasalamat.

2- Muraqaba-i Maiyya (Pagmumuni tungkol sa Pakikikiisa sa Allah)

Ang malalim na pagmumuni-muni sa yugtong ito ay ang kahulugan ng “Siya (Allah) ay sumasaiyo, maging saan ka man ...” (al-Hadid, 4). Ang isang tao ay nakakuha ng pag-unawa kung sino ang dapat niyang

samahan at ito ang estado ng isip ay nagiging isang kamalayan sa puso.

Ang sangkatauhan ay hindi maaari, sa anumang paraan, na mananatili sa labas ng kaalaman at kataas-taasan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, kahit na ang isa ay nakatago sa ilalim ng lupa o sa pinakamalalim na dulo ng karagatan. Ang bawat pintig ng puso, ang bawat paghinga, ang bawat bagay na nakikita at ang bawat tunog na narinig ay nagpapatunay na ang Makapangyarihan ay patuloy na kasama ng Kanyang mga tagapaglingkod. Kapag dumating ang kanilang mga oras, ang Makapangyarihan sa lahat sa katunayan ay magtatapos sa kanilang pag-aari ng mga kakayahan na ito sa panahon ng kanilang huling hininga.

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

“Hindi mo ba nakikita na alam ng Allah ang anumang nasa kalangitan at anumang nasa lupa? Wala saanman ang isang lihim na payo sa pagitan ng tatlong tao ngunit Siya ang ikaapat sa kanila, ni sa pagitan ng lima ngunit Siya ay ang ikaanim sa kanila, ni mas mababa kaysa sa ganoon o higit pa ngunit Siya ay kasama nila saan man sila; pagkatapos ay ipaalam Niya sa kanila kung ano ang kanilang ginawa sa araw ng Muling Pagkabuhay: tiyak na ang Allah ay Nakakaalam ng lahat ng mga bagay.” (al-Mujadalah, 7)

Ang Pinakamakapangyarihan ay pinakamamahal na kaibigan ng tao, mas malapit sa kanya kaysa sa kanyang pinakamalapit na kamag-anak; isang

presensya na maliwanag sa pamamagitan ng Kanyang kapangyarihan bilang ganon at ang gawain ng Kanyang mga anghel. Ang iba ay maaari lamang malaman ang panlabas na kondisyon ng nila. Hindi lamang sila ay hindi nakatutulong sa bawat aspeto, hindi nila malulutas ang maraming mga problema na maaaring pauit-ulit na makapagbabagabag. Ang Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, sa kabilang banda, ay lubos na nakakaalam ng bawat kondisyon na maaaring makita ng isang tao at gawin ang ayon sa Kanyang kalooban, lalo na sa panahon ng kamatayan. Ito ay kung gayon ang isa ay tunay nakipag-ayos sa mga tuntunin ng katunayan na walang iba pang mga mas malapit sa kanya kaysa sa makapangyarihan sa lahat. Ang Quran ay nagsasabi:

“Bakit kaya hindi na kapag ito (kaluluwa) ay dumating hanggang sa lalamunan. At tumingin ka sa oras na iyon. At kami ay mas malapit nito kaysa sa iyo, ngunit hindi mo nakikita.” (Al-Waqia, 83-85)

Sa mga nakakalimot sa Makapangyarihan sa lahat na kasama nila sa lahat ng oras at sa mga walang kakayahang ito ng kamalayan, Ipinadala ng Makapangyarihan sa lahat ang sumusunod na babala:

“Sila ay nagtago sa kanilang sarili mula sa mga tao at hindi nagtago sa kanilang sarili mula kay Allah, at Siya ay kasama nila kapag binubulay-bulay nila sa gabi ang mga salita na hindi Siya kinalulugdan, at ang

Allah ay sumasaklaw sa kanilang ginagawa.” (An-Nisa, 108)

Ang isang taong may kamalayan na sinamahan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa lahat ng oras at nalalaman na ang lahat ng mga gawa ay nasa ilalim ng Banal na pagbabantay ay nagsisimula na mag-isip kung ano ang kanyang ginagawa at sa gayon ay umiiwas sa tukso at paggawa ng kasamaan.

3- Muraqaba-i Aqrabiyya (Pagmumuni tungkol sa pagiging malapit ng Allah)

“At tiyak na nilikha namin ang tao, at alam Namin kung ano ang ipinahihwatig ng kanyang isip sa kanya, at Kami ay malapit sa kanya kaysa sa kanyang buhay-ugat,” (Qaf, 16) ang ayah na pinagmumuni-munihan sa antas na ito. Tulad ng iminungkahi ng salitang *aqrabiyya*, ang ibig sabihin nito ay ang ‘pagkakalapit’, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay mas malapit sa atin kaysa sa ating sarili. Alam niya ang ating mga kaisipan, pananalig at damdamin.

Ang mga bagay na nakatago kahit sa mga anghel na ipinagkatiwala sa tungkulin ng pagtatala ng bawat salita na sinasabi, mga kaisipan at mga desisyon na dumarating sa isipan, kahit sa ilang sandali, ay hindi lihim sa Makapangyarihan, sapagkat Siya ang

lumikha ng mga kaisipan, tulad ng lahat ng iba pa.⁵⁹
Paano hindi malalaman ng Tagalikha?

Ito ay imposible para sa isa, na maayos na sumasalamin sa mga ito, na hindi manginig at tawagan ang sarili upang managot! Ang pagtanaw sa kaisipan nitong *ayah* na nagiisa sa puso at sa isip ay sapat na upang makintal ang takot upang maiwasan ang isa mula sa pagbigkas ng isang salita na hindi makalugod sa Makapangyarihan; kahit na mula sa pagtanggap ng isang malisyosong pag-iisip. Ang *ayah* na ito ay sapat na upang mapanatili ang isang matatag na landas ng katuwiran at alerto sa pag-iisip ng isang darating na paghuhukom sa Kabilang Buhay.

Sinasabi sa *surah* al-Anfal na ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay pumapasok sa pagitan ng isang tao at ng kanyang puso at iniuutos ang mga iniisip

59. Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagpapakita na may mga katangiang *Khaliq* / Creator sa pangyayari ng parehong mabuti at masama. Kapag ang isang tao ay nagnanais na gumawa ng isang masamang gawa, ipinakikita ng Makapangyarihan sa lahat ang Kanyang katangian bilang Maylalang at pinapayagan ang tao na dumaan sa gawa o pinipigilan siya mula sa paggawa nito. Ito ay pantay na wasto din sa mabubuting gawa. Kapag ang isang tao ay nagnanais na gumawa ng isang bagay na mabuti, ang Makapangyarihan, muli, ay nagpapakita ng Kanyang katangian bilang tagalikha, at pinahihintulutan ang tao o pinipigilan siya. Kung pinigilan, ang tao ay tumatanggap pa rin ng gantimpala para sa pagdala ng isang magandang intensyon. Sa madaling salita, ito ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na lumilikha ng mabuti at masama, ngunit ang Kanyang kasiyahan ay palaging namamalagi sa kabutihan.

at hangarin kung naisin niya.⁶⁰ Ang Makapangyarihan ay mas malapit sa puso ng isang tao kaysa sa tao mismo, at mas malapit at higit pang mapag-utos sa puso ng tao kaysa sa tao . Kaya't wasto ang kapangyarihan ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, na hindi lamang Siya pumasok sa pagitan ng isang tao at iba pa, Siya ay pumapasok din sa pagitan ng tao at ng kanyang sariling puso, pinagkaitan sila, sa kaunting sandali, ng taos-pusong pagnanasa na meron siya. Ang pagkagambala sa kalooban, maaari Niyang iliko ang isang tao sa kabaligtaran na direksyon, binabago ang kanyang mga opinyon at kagustuhan. Kapag ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, samakatuwid ay nagtataas ng kurtina sa pagitan ng isa at sa kanyang puso at inanyayahan siya sa kamatayan, imposibleng hindi pansinin ang panawagan at maglaban sa utos. Maaaring hindi kailanman nakakaalam ang mga tao kung ano ang naghihintay sa kanila sa kanilang susunod na hininga. (Tingnan, Elmalılı M. Hamdi, IV, 2386-2387, [al-Enfal, 24])

Si Abu Musa al-Ashari – kaluguran nawa sya ng Allah- ay nagsasabi:

“Kasama namin ang Sugo ng Allah-mga pagpapala at kapayapaan sa kanya- habang nasa isang paglalakbay. Habang umaakyat kami sa mga burol, tatawag kami, sa tuktok ng aming mga tinig, ‘Allah-u Akbar! La ilaha ill-Allah’. Pagkatapos nito ang Sugo

ng Allah-mga pagpapala at kapayapaan sa kanya-ay nagsabi:

‘Huwag pilitin ang sarili, mga Muslim, sapagkat hindi ka tumatawag sa isang taong bingi o liban.ang Allah ay palaging kasama mo, mas malapit sa iyo kaysa sa inyong sarili.’” (Bukhari, Jihad, 131, Muslim, Dhikr, 44)

Tulad ng nauunawaan ng maraming mga *ayat* at *ahadith* ng isang katulad na likas na katangian, Nais ng Makapangyarihan na ang Kanyang mga lingkod may alapit sa Kanya, gaya ng kanyang pagka malapit sa kanila. Ito ang dahilan sa pagsabi Niya na, “Magpatirapa ka at lumapit!”⁶¹

Ang isang tao na, sa pamamagitan ng *muraqaba-i aqrabiyya*, ay napagtatanto na kahit na ang mga kaisipan na tumawid sa kanyang isip ay alam sa Allah, kaluwalhatian sa Kanya, hindi lamang sumusubok na manatiling malayo mula sa mga pagkakamali, kundi pati na rin sa mga nakakaaliw na masamang damdamin at kaisipan, nagsisikap na mapanatili ang kanyang intensyon na tapat at sa isang matuwid na landas.

Bilang resulta ng ganitong uri ng pagmumuni-muni, lumalaki ang damdamin sa malalim na pag-ibig at pagiging malapit sa Makapangyarihan.

61. al-Alâq, 19.

4- Muraqaba-i Muhabbah (Pagmumuni tungkol sa Pagmamahal ng Allah)

Pinagmumuni-munihan sa yugtong ito ay ang *ayah* “... Siya ay dapat magmamahal sa kanila at mahalin nila Siya”, (al-Maida, 54), bilang resulta nito ang pag-ibig ng Allah, kaluwalhatian sa kanya, ay lumalaki sa puso. Ang isa, pagkaraan, ay nakikita ang buong paglikha namay pag-ibig, para lamang sa Kanyang Lumikha. Ang pusa na nakahiga sa pinto, ang aso na naglalakad sa paligid at ang berdeng sanga na nakabitin sa hardin ay biglang napamahal sa mata ng isang tao. Nararamdaman ng isa ang saya, sa simpleng pagkakita ng isang namumulaklak na bulaklak, alam na rin, ang pagpapala ng Makapangyarihan. Ang mga taong ito ay laging nananatili sa isang tunay na estado ng pasasalamat. Hindi nila sinasaktan ang sinuman at palaging mabilis na magpatawad sa iba na nakasakit sa kanila, na naaalala ang hindi mabilang na mga pagkakamali na mayroon sila sa paningin ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Paano ako magkakaroon ng mukha upang humingi ng kapatawaran mula sa Makapangyarihan sa lahat para sa aking maraming mga kakulangan, sinasabi nila, kung hindi ko napapatawad ang pinakamaliit na pinsala sa akin?

Ang pagiging karapat-dapat sa kapatawaran ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, sa pamamagitan ng pagpapatuloy ng pagpatawad sa iba ay isang

kailangang-kailangan na katangian ng mga ganap na mananampalataya.

Ang tunay na tagumpay ay kung saan pinapatawad ng isang tao ang kalupitan na ipinagkaloob sa kanya ng iba na walang kahit na pinakamaliit na masamang pakiramdam.

Ang pagpapatawad alang-alang kay Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay isa sa mga dakilang pagpapakita ng Banal na pag-ibig. Kung walang mga pagsusumikap na tulad nito, ang anumang pag-angkin ng pagmamahal sa Makapangyarihan ay pawang pagkukunwari.

Sa pamamagitan ng pagmumuni-muni sa nabanggit na *ayah* sa panahon ng *muraqabah*, ang bawat mananampalataya ay tumatanggap ng isang inspirasyon ayon sa kanilang pang-unawa, kakayahan at katapatan. Ang mananampalataya ay patuloy na nagsusumikap na tumaas sa isang antas kung saan siya ay makakabasa ng buong Qur'an na may pagmumuni-muni.

Dahil sa mga sesyon ng *muraqabah*, binabaling ng isang tao ang panloob na mundo sa Makapangyarihang Diyos at pinapanatili ang mga malinis na puso mula sa pananakop ng anumang bagay maliban kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Sinasabi ng mananampalataya ang utos ng Makapangyarihan sa lahat sa lahat ng iba pa; ang kanyang dila ay nagiging abala sa Banal na alaala.

Ang isang tapat na lingkod ng Makapangyarihang Diyos ay tulad ng isang bata na nakatuon sa kanyang laruan. Ang bata ay natutulog na nasasabik sa pagmamahal ng kanyang laruan at ito ang unang bagay na iniisip niya at hinahanap kapag siya ay nagising. Ganito ang eksaktong kaso kapag ang isang tao ay biglang namatay at nagising, mamaya, mula sa kanyang libingan upang maglakbay sa patag ng muling pagkabuhay. Kaya kailangang isaalang-alang ng isa ang mga uri ng mga alalahanin na tumawid at sumasakop sa isipan bago bumagsak na tulog. KungAng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang namumuno sa mga kaisipan ng isang tao na buhay, ang kanyang kamatayan pati na rin ang kanyang muling pagkabuhay ay magaganap kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at ayon sa Kanyang kalooban at kasiyahan.

Naipahayag sa ilang mga *ahadith* ang mga sumusunod:

“Ang mga tao ay bubuhaying muli sa Araw ng Paghuhukom sa estado kung saan sila namatay.”

(Muslim, Jannat, 83)

“Ikaw ay mamamatay sa paraan ng iyong pamumuhay at mabubuhay muli sa iyong kamatayan.”

(Munawi, Fayz’ul-Qadir, V, 663)

Kung ang pagnanais ng isang tao ay gumagalaw sa isang bagay maliban kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ganito ang paraan ng kanyang kamatayan at

muling pagkabuhay; maiiwan nang walang tulong sa Araw ng Paghuhukom.

Ang pagsasanay ng *dhikr* at pagmumuni-muni ay mahalaga upang makamit ang isang perpektong estado ng *muraqabah*. Ang Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsabi:

إِحْفَظِ اللَّهَ تَجِدَهُ تُجَاهَكَ

“Hanapin ang Allah upang makita mo Siya sa harap mo.” (Ahmed, I, 293)

Upang ganap na makinabang mula sa *muraqabah*, pagmumuni-muni at *dhikr*, kinakailangang obserbahan ang kanilang mga kinakailangan at gamitin ang kanilang mga kinakailangang kaugalian, na kinabibilangan ng pagtingin sa pinaka mapayapang sandali para sa paggawa nito at pag-iwas sa mga sandali kapag ang puso ay nasa ilalim ng pagpupunyagi tulad ng, kapag nagugutom, nagagalit o inaantok.

ANG PARAAN NG PAGMUMUNI-MUNI

Ang lahat ng mga nilalang ay mga salamin ng Banal na pagpapahayag, na itinatag sa pagkaunawa ng tao at kamalayan sa pamamagitan ng Kamay ng Karapatan. Nakikilala ang karunungan at mga misteryo na nakikita mula sa salamin na ito, sa kabilang banda, ay nakatuon sa kadalisayan ng salamin ng puso.

ANG PARAAN NG PAGMUMUNI-MUNI

Ang Mga Paraan ng Matuwid sa Pagmumuni-muni

Si Abu Bakr — isang araw, ay natagpuan ang kanyang sarili sa malalim na pagmumuni-muni, pag-iisip tungkol sa Araw ng Paghuhukom, ang dakilang hukuman, Paraiso at Impiyerno, ang pagtitipon ng mga anghel sa mga hiler, ang pagtitiklop ng araw, ang pag-itim at bunga ng mga pagbagsak ng mga bituin at ang pagpukol ng mga bundok. Sa sobrang takot, pagkatapos ay sinabi niya:

“Kung ako ay isang damo lamang doon sa gitna ng luntian, sa lalong madaling panahon ay kakainin ako ng isang dumaraan na hayop upang mapahamak!” Naipahayag sa ibabaw nito sa Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay ang *ayah*:

“At para sa kanya na natatakot na tumayo sa harap ng kanyang Panginoon ay ang dalawang hardin.”

(Ar-Rahman, 46) (Suyuti, Lubab’un-Nuqul, II, 146; Alusi, XXVII, 117)

Muli, si Abu Bakr – kaluguran nawa sya ng Allah - ay lumabas minsan sa isang malinaw, maaliwalas na araw. Nakatingin sa maliwanag na kalangitan, siya ay nakatingin sa likas na katangian, na nilikha ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, para sa Kanyang mga tagapaglingkod, na may kagandahan na halos wala nang paglalarawan. Samantala, napansin niya ang isang ibon na nakadapo sa isang sanga, na nakikinig sa isang magandang tinig. Biglang nalulungkot, at napa buntong-hininga. Tumingin sa ibon na may inggit, sinabi niya:

“Tunay na masaya ka ... Sumusumpa ako Gusto ko sana sa iyong posisyon. Lumilipad ka at pagkatapos ay dumapo sa anumang puno na nais mo, kumain ka sa mga prutas nito at pagkatapos ay aalis ka muli. Wala ring isang tribyunal na naghihintay sa iyo, ni isang parusa na dapat mong katakutan! Sa pamamagitan ng Allah, sa halip na maging isang tao na naghihintay na tawagan sa harap ng aking Panginoon, mas gusto kong maging isang punong kahoy sa daan at may isang kamelyo na ngunguyain at lulunukin ako!” (Ibn Abi Shaybah, Musannaf, VIII, 144)

Si Ali –ang Allah ay malulugod sa kanya- ay nagsabi:

“Walang pakinabang ang pagsamba nang walang pananaw, sa pananaw na walang kabanalan at sa isang pagbasa ng Qur’an nang walang pagmumuni-muni.”

(Abu Nuaym, Hilya, I, 77)

Ang mga sumusunod na salita ng karunungan ay mula din kay Ali –kaluguran nawa sya ng Allah-:

“Walang benepisyo ang may *salat* na walang konsentrasyon, sa pag-aayuno na sinasamahan ng walang saysay na mga salita at pag-uugali, sa isang pagbasa ng Qur’an nang walang pagmumuni-muni, sa kaalaman nang walang paggalang sa loob, sa kayamanan nang walang kabutihang-loob, sa kapatiran na walang proteksyon, sa isang pagpapala na hindi walang-hanggan at sa panalangin nang walang katapatan.” (Ibn Hajar, Munabbihat, p. 31)

Si Ali –kaluguran nawa sya ng Allah- ay dating nakatingin sa lahat ng bagay na may isang mapagninilay-nilay na mata, na mahabang sumasalamin sa kanyang nakita. Mula sa takot sa Makapangyarihang Diyos, minsan ay sumisigaw siya tulad ng isang ulila, nanginginig na parang isang tao na may lagnat. Ang pagiging mas gugustuhin ang mga gawa ng pagsamba, siya ay mananatili sa mga gawa ng pagkarelihiyoso. Siya ay kumakain ng kaunti, ngunit gumugol ng marami sa paraan ng kabutihan. Ang pagpapahalaga sa Islam sa lahat ng bagay, sasabihin niya:

“Ang kabutihan ay namamalagi sa apat na bagay: pagsasalita, katahimikan, pagtingin at pag-

uugali. Ang pagsasalita sa labas ng pag-alaala Si Allahay walang kabuluhan. Ang isang katahimikan na wala sa pagmumuni-muni ay isang pagkakamali. Ang pagtingin na walang pang-unawa ay kamangmangan. Ang pag-uugali na hindi nag-uudyok sa pagsamba Si Allahay kalokohan. Nawa'y maawa ang Allah sa kanya na nagsasalita ng Banal na alaala at mabuti, na ang katahimikan ay pagmumuni-muni at ang pag-uugali ay sa katuwiran! Laging ligtas ang mga tao mula sa kanilang mga salita at pagkilos.”⁶²

Sa paglalarawan ng tunay na mga tao ng Qur'an, si Ibn Masud –kaluguran nawa sya ng Allah-ay nagsabi:

“Kapag nagsasalita ang mga tao sa isa't isa, ang isang *hafiz*, na kabisado ang Qur'an, ay dapat makilala sa kanyang katahimikan. Ang mga luha ng isang *hafiz* ay isang natatanging kagandahan. Ang isang *hafiz* ay dapat na maging marangal at magpakita ng isang mahusay na karakter sa pamamagitan ng katahimikan at pagmumuni-muni ...” (Abu Nuaym, Hilyah, I, 130)

Nang si Umm Darda –kaluguran nawa sya ng Allah-ay tinanong kung ano ang gawa ni Abu'd-Darda –kaluguran nawa sya ng Allah-na itinuturing na pinakamahalaga, sumagot siya:

62. Abû Nasr Sarrâj Tûsî, al-Luma ' / Îslâm Tasavvufu, mga tren. H. Kâmil Yılmaz, Istanbul 1996, p. 137-140.

“Ang pagiging subsob sa pag-iisip sa pagwawasto ng sarili ...” (Waqi bin Jarrah, Zuhd, p. 474)

Si Amr ibn Abdiqays, isang tanyag na henerasyon ng Tabiun, ay nagsabi:

“Narinig ko ito hindi mula sa isa o dalawang Kasama ngunit marami; sinabi nila:

‘Ang pagsikat ng liwanag ng *Iman* (*pananampalataya*)o ang pagtaas nito ay sa pamamagitan ng pagmumuni-muni.’ (Ibn Kathir, I, 448, Suyuti, ad-Durr’ul-Mansur, II, 409, ‘Ali Imran, 190’)

Si Rabi ibn Haytham – kaluguran nawa sya ng Allah-ay hiniling na ilarawan ang isang tao na may higit na kabutihan kaysa sa kanyang sarili, kung saan siya ay tumugon:

“Siya na ang pag-uusap ay *dhikr*, na ang katahimikan ay pagmumuni-muni at ang hitsura ng pag-iisip ...” (Ibn Hanbal, Zuhd, p. 334, Abu Nuaym, Hilyah, II, 106)

Sinabi ni Abu Sulayman Darani:

“Sanayin mo ang iyong mga mata sa pag-iyak at ang iyong puso sa pagmumuni-muni!”

“Ang pagiging alipin sa mundo ay isang belo sa pagitan ng isang tao at sa Kabilang Buhay, pati na rin ang napakalaking kawalan sa katagalan. Ang pag-iisip ng Kabilang Buhay, sa kabilang banda, ay

nagbibigay ng kapanganakan sa liwanag ng isang tao at nagpapalakas ng puso.” (Imam Ghazzali, Ihya, VI, 45)

Sinabi ni Yusuf Hamadani:

“Kapag ang isang mapagmumuni-muning pananampalataya ay nag-uugat sa isang tao, ang mga mabubuting gawain ay nakasunod . Kinakailangang dalhin ang dalawang ito, pagmumuni-muni at mga gawa, magkasama sa alinmang paraan na posible.”⁶³

Sinabi ni Fudayl ibn Iyad:

“Ang pagmumuni-muni ay tulad ng isang salamin ng Banal na kamahalan at kapangyarihan ; ipinakikita nito ang mabuti at ang masama.” (Imam Ghazzali, Ihya, VI, 44)

Si Muhammad ibn Abdullah ay nagsabi:

“May limang uri ng pagmumuni-muni: Pagmumuni-muni sa *ayah* ng Allah kung saan nanggaling ang *marifah*. Pagmumuni-muni sa mga pagpapala ng Allah mula sa kung saan nagmumula ang pagmamahal. Pagmumuni-muni sa mga pangako at gantimpala ng Allah mula sa kung saan ay nagmula ang pagnanais. Pagmumuni-muni sa mga babala at kaparusahan ng Allah mula sa kung saan dumating takot. Pagmumuni-muni sa walang kabuluhan ng mga

63. Yusuf Hamadanî, Rutbat'l-Hayât, mga tren. Necdet Tosun, Ista - bul, 2002, p. 60.

tao bilang gantimpala para sa kabutihan ng Allah mula sa kung saan dumating kahihyan at pagsisisi.”

Sumusunod sa mga snabanggit sa itaas ay mga sumusunod na salita ng karunungan:

“Ang isang mahabang pagmumuni-muni ay yaong pinagsasama ang lahat ng mabuti at tama. Ang katahimikan ay kapayapaan. Ang pagpapadala sa kung ano ang walang kabuluhan ay kalungkutan at isang nmapait na pagsisisi. Ang sinuman na nananatiling alipin sa mga pagnanasa ng kanyang kaakuhan, ignorante sa Kabilang Buhay, ay magpapahayag ng kanyang sarili sa kahihyan sa Araw ng Paghuhukom at kusang naghahangad ng kapahamakan.” (Bayhaki, Shuab, VII, 417/10812; IV, 272 / 5070)

Pagpapa-agos ng Ilog ng Pagmumuni-muni Papunta sa Mataba na Lupa

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay pinagkalooban ang bawat tao na may kakayahang lumago sa pagmumuni-muni. Sa kailaliman ng bawat tao ay namamalagi ang isang umuungal na ilog ng pagmumuni-muni, na walang humpay na dumadaloy sa kurso nito. Kapag hindi binigyan ng direksyon at pinabayaan na dumaloy, hindi nito alam kung saan dumaloy habang dumadaan ito sa lahat ng uri ng mga kurso, mabuti at masama. Minsan ito ay napapahamak sa tuyo na mga disyerto, habang sa iba

pang mga pagkakataon na ito ay napupunta sa isang hindi kilalang kapalaran, na maliit lang ang alam kung ano ang hinaharap sa imbak, tulad ng naanod na kahoy sa isang baha.

Ang pagkapino ay namamalagi sa pamamahala sa ilog ng pagmumuni-muni sa mayabong na lupa at nagpapalago ng masaganang pananim dito.

Ipinadala ng Makapangyarihan sa lahat ang mga babala sa ibaba sa mga hindi gumagamit ng regalo ng pagmumuni-muni at pakikiramdam sa kanyang kasiyahan:

“Tunay na ang pinakamakamasamang mga hayop, sa paningin ng Allah, ay ang mga bingi, ang pipi, na hindi nakakaunawa.” (Al-Anfal, 22)

“At tiyak na nilikha Namin para sa impiyerno ang marami sa mga espiritu at ang mga tao; mayroon silang mga puso na hindi nakakaunawa at mayroon silang mga mata na hindi nakakakita, at mayroon silang mga tainga na hindi nakakarinig; sila ay tulad ng mga baka, hindi, sila ay mas higit pa na nalito; ito ang mga walang pag-aalinlangan.” (al-Araf, 179)

Ang puso ay tulad ng isang salaming narumihan sa kamangmangan at kawalang-paniwala. Ang palamuti nito ay ang unang paniniwala kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at pagkatapos ay ang paglapit sa Kanya na may pag-ibig. Sa pinakasimulang antas, ang isang tao ay dapat mag-isip ng mga sagot sa mga

tanong na tulad ng ‘bakit tayo ganito, kung saan ang ari-arian natin nabubuhay, sino ang nagpapadala ng ating pagkain at saan tayo pupunta?’ Ang Isang buhay na nawala sa mga hangarin ng pagkamakaako na walang anumang pag-aalala para sa mga sagot sa mga mahahalagang tanong at isang malay sa puso mula sa pagkilala sa totoo ay nakalaan para sa isang kahabag-habag na pagtatapos.

Ang mga tao ng ganitong uri ay isang bulag sa mga bagay na nagpapakita ng Katotohanan sa pinakamalinaw at pinaka-komprehensibong mga wika at hindi kailanman huminto upang maipakita, kung saan ang dahilan kung bakit sila ay inihambing sa mga hayop, mga halimbawa ng kamangmangan at sa pagiging nawala. Ang lahat ng kanilang mga kagustuhan ay binubuo ng pagkain, pag-inom at nagbibigay-kasiyahan sa kanilang matamis na kasiyahan ng laman.

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsabi:

“Nakakita ka ba sa kanya na kumukuha ng kanyang mababang pagnanasa para sa kanyang diyos? Ikaw ba ay magiging tagapagtanggol sa kanya? O sa palagay mo ba na karamihan sa kanila ay nakaririnig o nakauunawa? Sila ay walang iba kundi bilang mga baka; hindi, sila ay higit na naliligaw mula sa landas.”

(al-Furqan, 43-44)

Ang isang matuwid na tao ay nagsabi:

“Ang buhay ay isang pagpapakita ng Banal na sining para sa matalino at makatuwiran at pagkonsumo at kasakiman para sa isang hangal.”

Ang pagmumuni-muni, mula sa isa pang mataas na posisyon, ay tulad ng isang dalawang talim na tabak; ito ay maaaring maglingkod sa mabuti, pati na rin sa masama. Maaari itong maging kasangkapan para sa mga kasuklam-suklam na ambisyon ng pagkamakaako, gayundin ang mga layunin ng espiritu. Binabalaan ng Makapangyarihan sa lahat ang mga gumagamit ng kanilang kakayahang magmumuni-muni para sa masasamang paraan:

“At hindi para sa isang kaluluwa na maniwala maliban sa pahintulot ng Allah; at Siya ay naghahagis ng karumihan sa mga hindi makakaunawa.” (Yunus, 100)

Ang sakit ng kawalang-paniwala ay ang pinakamalalim na dumi na maaaring makapinsala sa isang tao. Ang isang taong hindi abala sa kanyang puso at isipan na sumasalamin sa *ayat* ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay hindi maaaring mapadalisay sa dumi na ito.

Ang mga isipan na napalakas sa liwanag ng *Iman* (*pananampalataya*) at pinamumunuan ng patnubay ng paghahayag ay makahanap ng paraan upang makilala ang Makapangyarihan, samantalang ang mga pinagkaitan ng mga ito ay naiiwanan sa paraan ng Katotohanan. Ito ang pinakadakilang kalokohan

ng mga pilosopo na sa paanuman ay naniniwala na makikita nila ang Katotohanan na hindi batayan ang Banal na paghahayag . Ang mga isipan na malayo sa *iman*, sa kanilang mga aklat, ay maaaring makahanap ng isang paraan para sa Katotohanan na pareho din.

Ang pagpapakinabang sa kakayahan ng pagmumuni-muni, sa kabilang banda, ay nangangailangan ng pagpapanatili ng isip at ng puso na malayo sa mga walang kabuluhang gawain na walang halaga kundi ang pag-aaksaya ng panahon. Kaya ipinahayag ang Banal na Quran:

“At sino ang nagpapalayo mula sa kung ano ang walang kabuluhan.” (Al-Muminun, 3)

“At sila na hindi nagpapatotoo sa kung ano ang hindi totoo kapag sila ay dumaan sa walang kabuluhan, sila ay dadaan nang may karangalan.” (Al-Furqan, 72)

Ang Propeta - – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan - ay nagsasabi:

“Ang pagtatakwil sa mga gawaing walang silbi ay tanda ng isang mabuting Muslim.” (Tirmidhi, Zuhd, 11, Ibn Majah, Fitan, 12)

Ang pinaka-epektibong gamot para sa mga sakit ng pagkamakaako ay mag-pokus sa lahat ng pag-iisip sa mga bagay na kapaki-pakinabang at upang ilipat ang layo mula sa lahat ng mga bagay na hindi dapat ng anumang pag-aalala. Ang pagmumuni-muni sa walang

silbing mga bagay ay nagbubukas ng pintuan sa lahat ng uri ng masama at kasamaan . Ang mga taong abala sa kanilang mga isip sa walang kabuluhang mga saloobin ay nawalan ng mabuti, sa kung ano ang talagang kailangan nila.

Si Ibn'ul-Jawzi ay nagsasabi:

“Kung ang patuloy na pag-iisip sa mga bagay na ang pinahihintulotan (*mubah*) ay nag-iiwan ng puso sa madilim, pumunta ka at ipalagay ang pinsala na ginawa sa pamamagitan ng pag-iisip sa ipinagbabawal (*haram*)! Kung kahit na ang mask ay maaaring baguhin ang komposisyon ng tubig at alisin ang kanyang kakayahan ng panghugas, isipin ang tubig na dinilaan ng isang aso! Samakatuwid, sinasabi ng isang matanda, ‘Siya na gumagawa ng isang ugali ng paggawa ng mga bagay na wasto ay nakakaligtaan ang pagkakaisa sa Panginoon.’” (Bursawi, *Ruh'ul-Bayan*, ‘al-Muminun, 51’)

Kung ang isang tao ay hindi nag-uutos sa kanyang mga kapangyarihan upang pag-isipan, ipakilala at ipalagay sa mabuti, ibabalik ito ni Shaytan sa kasamaan; at dahil dito ang tao ay hindi maaaring magmumuni-muni sa isang paraan na karapat-dapat sa Banal. Sa halip na makinabang mula sa mga kaloob ng puso at katuwiran na pinagkaloob ng Makapangyarihang

Kaya nga ang isang mananampalataya ay dapat na laging may mga saloobin na naaayon sa mabuti, sa direksyon na ipinakita ng Qur'an at *Sunnah*.

Ang Pagsasabay ng Pagmumuni-muni ng *Dhikr*

Inilarawan ni Yusuf Hamadani:

“Ang puso at *dhikr* ay tulad ng isang puno at tubig. Ang puso at pagmumuni-muni, sa kaibahan, ay tulad ng isang puno at bunga nito. Ito ay isang pagkakamali upang maghintay na ang puno ay umunlad bago ang pagdidilig nito at inaasahan na ito ay magbunga ng mga prutas bago lumaki ang mga dahon nito at mamumulaklak ang mga bulaklak. Ito ay hindi kailanman magbubunga ng anumang bunga, gaano man kalaki ang pagnanais. Dahil hindi pa panahon na asahan ang mga bunga mula sa puno, kundi pakainin ito at maglinis sa paligid nito. Kailangan ito ng tubig, alisan ito ng mga galamay-amo at dayuhan na mga damo at pagkatapos ay maghintay para sa sikat ng araw. Tanging kapag ang lahat ng mga ito ay sama-sama ay ang puno ay buhay at maging magayak sa malagong berdeng dahon; at saka pa lamang maging karapat-dapat na umasa sa mga sanga nito ng bunga, sapagkat ito ay nangangahulugang ang oras ay tunay na dumating.” (Rutbat’ul-Hayat, p 71)

Sinabi ni Hasan Basri:

“Ang intelihente ay patuloy na ginagamit ang kanyang sarili sa pagmumuni-muni sa pamamagitan ng *dhikr*; at ang *dhikr* sa pamamagitan ng pagmumuni-muni. Sa wakas, nakukuha nila ang kanilang mga puso upang makipag-usap; at kapag ang puso ay nagsisimula upang makipag-usap, ito lamang ang nagsasalita ng mga salita ng karunungan.” (Imam Ghazzali, *Ihya*, VI, 46)

Hindi dapat ihiwalay ang *Dhikr* at pagmumuni-muni. Ang pinakamahalagang bagay tungkol sa *dhikr* ay gawin ito na mapagmumuni-muni at samahan ito ng isang kamalayan. Ayon kay Muhammad Parsa –ang Kahabagan nawa siya ng Allah-, isang kilalang santo, “Kapag nagsasabing ‘La ilaha’ (Walang diyos ...), dapat isaisip ang mortalidad ng lahat ng nilikha at ituring ang mga na walang kabuluhan; at magpapalayo sa lahat ng bagay maliban kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, mula sa isip, linisin ang lahat ng mga kaisipan. Ang puso ay dapat mapuno ng kamalayan ng pagiging isang alipin lamang ng Allah at wala ng iba. Kapag nagsasabing ‘ill-Allah’ (... maliban kay Allah) dapat isaisip na ang pangunahing pag-iral ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay walang hanggan at Siya lamang ang tanging Isa na maaaring puntahan na may pagmamahal. Ang mga katangian ng kagandahan ng Makapangyarihang Diyos (*jamali*) sa gayon ay nagsisimulang magpakita sa puso.”

Si Bahaiddin Naqshband – ang Allah ay nahahabag sa kanya- ay nagsabi:

“Ang layunin ng *dhikr* ay hindi lamang upang ulitin ang ‘Allah’ at ‘La ilaha ill-Allah’. Ito ay upang bumalik mula sa mga sanhi patungo sa Dahilan at mapagtanto na ang lahat ng mga pagpapala ay nagmula sa Kanya.”Ang katotohanan ng *dhikr*, sa ibang salita, ay upang itaas ang isa mula sa bana ng kamangmangan sa- mga abot-tanaw ng pagsaksi sa katotohanan.

Si Mawlana Rumi – ang Allah ay nahahabag sa kanya-ay nagsabi:

“Ang Allah, ang Isa at Natatanging nagbigay sa amin ng pahintulot upang alalahanin (dhikr) Siya, na nagsasabing اذْكُرُوا الله: Re-member Ala!’. Nakikita kami na nag-aapoy, binigyan Niya kami ng liwanag. Ang isang *dhikr* na ginawa lamang sa dila at labi na walang pakiramdam at pagmumuni-muni ay isang kakulangan na panaginip. Ang isang *dhikr* na nagmula sa ilalim ng isang humahangng puso ay dalisay sa mga pangungusap at mga salita.” (Mathnawi, v. 2, couplet: 1709, 1712)

Sa paglipas ng panahon, lumalaki ang Pag-ibig ng Banal sa isang tao na patuloy na naaalala ang mga pangalan at katangian ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na may pagmumuni-muni. Ang punto ay hindi upang ulitin lamang sa salita ang salitang ‘Allah’ kundi upang ilagay ang pag-ibig ng ‘Salita’ sa puso, ang sentro ng pang-unawa.

Sa pamamagitan ng *dhikr* at pagmumuni-muni, unang naabot ang *muhabbatullah*, Banal na pag-ibig, at sa pamamagitan ng *muhabbatullah* ang isa ay patungo sa pagkamit ng *marifatullah*, iyon ay isang mas mahusay na pag-unawa at kaalaman ng mga pangalan at katangian ng Banal. Bilang isang resulta, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagmamahal sa tao, at nakikipagkaibigan sa kanya. Naipahayag sa isang *hadith al-qudsi* ang mga sumusunod:

“Ang matuwid mula sa aking mga tagapaglingkod at ang mga iniibig ko mula sa mga nilikha ay yaong mga naalaala ako; at binabanggit ko sila bilang kabayaran para sa pagmamahal nila sa Akin.” (Ahmed, III, 430)

Ang *Dhikr* ay itinuturing na may tatlong bahagi: sa dila, sa katawan at sa puso. Ang *dyikr* ng dila ay upang tumawag kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, kasama ang Kanyang mga pangalan at mga katangian, luwalhatiin Siya, basahin ang Kanyang salita at manalangin sa Kanya. Ang *dhikr* ng katawan ay upang abala ang bawat isa at ang bawat paa sa kung ano ang iniutos at upang panatilihin nito ang layo mula sa paggawa ng mali. At ang *dhikr* ng puso, nagkomento ang tagpagsalinin na si Elmalılı Hamdi Yazır:

“Ang *dhikr* ng puso ay upang tandaan ang Allah sa isang taos-pusong paraan, at ito ay may tatlong anyo:

1) Ang pag-iisip ng mga katibayan na nagpapatunay sa kakanyahan at katangian ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at paghahanap para sa mga sagot sa mga pagdududa na maaaring dumating sa puso tungkol sa Kanyang kapangyarihan.

2) Ang pagmumuni-muni sa mga karapatan ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, sa atin at sa ating mga tungkulin ng pagiging alipin; pag-iisip ng Kanyang mga utos at mga pagbabawal, ang kanilang mga katibayan at napapailalim na mga karunungan. Ang pagkakaroon ng pananaw sa mga utos at mga pagbabawal at ang mga kahihinatnan ng pagsunod sa kanila ay nagdaragdag lamang ng pagkahilig patungo sa matuwid na mga gawa.

3) Ang pagmumuni-muni sa paglikha, parehong panloob at panlabas, at ang mga karunungan na nakabatay sa kanilang pag-iral sa isang paraan na nagpapahintulot sa isa na mapagtanto na ang bawat tipik ay gumaganap bilang isang salamin para sa Banal na kaharian. Sa mga mata na maayos na tumitingin sa salamin na iyon, ang mga ilaw ng lupain na iyon ay lumiwanag at isang kumislap lamang ng gayong kaaya-aya na nakuha sa isang napakabilis na panahon ay nagkakahalaga ng buong mundo.

Walang katapusan ang *dhikr* na isinasagawa sa antas na ito. Sa yugtong ito, ang isa ay nawalan ng kamalayan ng kanyang sarili at sa kanyang kapaligiran; ang lahat ng kamalayan ay nawala sa Tunay, sa punto

kung saan hindi isang maliit na batik ang nananatiling mula sa alinman sa mga salita ng *dhikr* o ang taong gumagawa ng *dhikr*. Tanging ang mga bagay ng *dhikr*, na ang Tunay, ay nadama. Kahit na maraming mga na makipag-usap tungkol sa antas na ito, ang mga taong ito ay walang punto sa pakikipag-usap.” (Hak Dīni Kur’an Dili, [el-Bakara, 152])

Ang lahat ng mga tao ay kaya mga salamin ng mga Banal na pagpapahayag, nagaganap sa pantaong-pang-unawa at malay-tao sa pamamagitan ng Kamay ng Makapangyarihan. Ang pagtuklas sa mga karunungan at misteryo na nakikita mula sa salamin na ito ay nakasalalay sa kadalisayan ng salamin ng puso.

Ang Madaling Araw: Ang Pinakamahalagang Panahon Para sa *Dhikr* at Pagmumuni-muni

Ang isang manliligaw ay madalas na nagsasalita tungkol sa minamahal. Ang isa na madalas na nagsasalita tungkol sa isang bagay ay nagsisimula sa pakiramdam ng isang mas higit na pagmamahal para dito. Ang pag-ibig ay nasusukat sa antas ng sakripisyo na ipinakita para sa minamahal. Ang pag-abandona ng maayang pagtulog at isang mainit na kama sa madaling araw upang humingi ng kanlungan kay Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, ay isa sa mga pinakadakila na mga indikasyon ng gayong pag-ibig.

Ito ay karapat-dapat na tandaan na ang Banal na awa at kapatawaran ay dumadaloy sa madaling araw. Ang mga *ruwisenyor*, na inspirasyon ng kasaganang

Banal na ito, na humuni sa mga pinakamatamis na himig at mga bulaklak na nagbubunsod sa maraming kulay, ay naglalabas ng kanilang mga pinaka-masarap na amoy. Anong kahihiyan para sa tao na makaligtaan ang kapistahan ng Banal na awa na ito!

Ang pinakamahalagang panahon ng araw ay bukung-liwayway, na tumutugma sa huling ikatlo ng gabi. Ang Liwayway ay nagmamarka ng isang panahon kung saan ang isip ay pinakamalayo sa maaaring pinakamaliliit na alalahanin, kung kailan ang puso ay humuhupa sa kadalisayan, isang mapayapang katahimikan ay napapalibutan ng lahat at panandaliang mga interes ay nawala. Ang oras na ito ay ang pagbaba ng Banal na awa at ang Panginoon ng Uniberso ay nasa Kanyang pinakamalapit sa Kanyang lingkod. Dahil napakalayo mula sa mga maliliit na alalahanin, ang puso ay maaaring bumaling sa Makapangyarihan sa pinakamaliliwanag na kahulugan ng salita, kung saan ang bukung-liwayway ay ang pinaka-angkop at mahalagang panahon upang humantong sa pagmumuni-muni.

Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nagsasabi:

“O ikaw na nakabalot ka sa mga kasuotan! Bumangon na manalangin sa gabi maliban sa kaunti. Kalahati nito, o bawasan ito ng kaunti. O idagdag ito, at bigkasin ang Qur'an nang sukat. Tiyak na gagawin Namin ang liwanag sa iyo ng isang mabigat na Salita.

Tiyak na ang pagbangon sa gabi ay ang pinakamatibay na paraan na yumapak at ang pinakamahusay na pagwawasto ng pananalita. Tunay na mayroon ka sa araw na isang mahabang trabaho.” (Al-Muzzammil, 1-7)

Bilang kabaligtaran sa makalangit na kapayapaan ng buhang-liwayway, ang araw ay isang panahon kung kailan ang ingay ay naghahari, at humahantong sa isang pagkaligaw sa konsentrasyon. Ang isang tao na hindi epektibong gumagamit ng oras sa gabi ay hindi maaaring makamit ang espirituwal na nakasisigla na kasiyahan at pagsamba sa Makapangyarihang Diyos, sa gitna ng lahat ng mga aktibidad na hindi ginagampanan sa araw, gaya ng maaari niyang makamit sa madaling araw .

Ang madaling araw ay isang natatanging panahon na ginawa para sa pagsamba, samantalang ang araw ay isang kahanga-hangang pagpapala na ibinigay para sa paghahatid ng mabuti at kita ng pamumuhay. Ang mananampalataya ay dapat lamang na Tunay sa madaling araw, habang nasa gitna ng publiko, gayunpaman ay may Tunay, sa araw.

Ang Banal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay hindi kailanman inabanduna ang alay ng paghahandog, pagbigkas ng Qur'an, pagdarasal at pagmumuni-muni sa madaling araw, ang pinakamayaman at pinakamadasig na oras ng gabi. Ang ganoong kahit na may karamdaman siya na pinalitan ang kanyang lakas na nagpapahintulot

sa kanya na tumayo nang tuwid, ipagnagpapatuloy pa rin niya ang paggamit sa oras ng madaling araw sa magandang gawain, kahit na ang ibig sabihin ay kailangan siyang maupo.⁶⁴

Ang Banal na Propeta - – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -ay ginagamit ang karamihan ng oras sa madaling araw upang makumpleto ang pagmumuni-muni. Siya ay mananatiling nakatayo, na lumuluha, hanggang sa punto kung saan ang kanyang mga paa ay bumubulon, at nagpapatirapa sa mahabang oras.

Si Imam Hasan ibn Rushayq ay nagsasabi:

“Walang mas mahusay na susi upang buksan ang mga kandado ng karagatan ng pagmumuni-muni at ang pintuan ng Tunay kaysa sa gumising mula sa pagtulog sa madaling araw at makisali sa mga aktibidad na kaaya-aya sa pagsulong ng espirituwal. Sa oras na iyon, ang tao ay malayo mula sa mga panlabas na interes, makamundong alalahanin at ambisyon. Ang panahon ay hinog na para sa pagkapribado kasama ang Panginoon. Ang katawan ay nakapagpahinga at nabuhay muli; ito ay dumating sa kanyang pandama. Ang madaling araw ay ang panahon ng kanyang pinaka-kaaya-aya, ang simoy ay nasa banayad nito; ito ang pinaka angkop na oras sa pagitan ng araw at gabi. *Sinasaklaw ng liwanag ang kadiliman sa*

64. See, Abû Dawud, *Tatavvu'*, 18.

madaling araw. Ito ay isang kaibahan sa gabi: ang mga kadiliman tumatakip sa liwanag.” (Tingnan ang, Abu Ghuddah, Zamanin Kiyemeti p. 86)

Ang Pagbigkas ng Banal na Qur'an :

“Yaong mga nag-iiwan ng kanilang mga kama upang manalangin sa kanilang Panginoon sa takot at pag-asa, at sa paggugolna iyon ay ipinagkaloob Namin sa kanila ...” (As-Sajdah, 16)

Ang pagsisisi para sa mga kasalanan sa madaling araw, angpagiging emosyonal sa pagmumuni-muni sa Banal na kaparusahan, pag-alaala sa kamatayan, pagpapalano kung ano ang gagawin sa pangalan ng mabuti sa mga natitirang araw ng buhay at pagmumuni-muni sa Qur'an ay kabilang sa mga mabubuting gawa na minamahal ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya.

Para sa mga nagbabalik sa kanilang mga madaling araw sa nasabing paraan at gumugol ng buhay ng pag-ibig sa kapwa, Ipinapangako ng Makapangyarihang Diyos ang katangi-tanging masayang balita sa ibaba:

“Walang kaluluwa ang nakakaalam kung ano ang itinago para sa kanila ng kagalakan, bilang isang gantimpala para sa kanilang dating ginagawa.” (As-Sajdah, 17)

Ang Propeta — sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan -ay nagpapakahulugan sa ayah na ito sa mga sumusunod:

*“Sinabi ng Allah na Makapangyarihan sa lahat
‘Para sa Aking mga matuwid na tagapaglingkod,
naghanda ako ng mgahandog na walang nakakakita,
walang tainga na nakarinig, walang isip na kailanman
ay maaaringmakaisip!’”* (Bukhari, Bad’ul-Khalq, 8; Tafsir.
32/1; Tawhid, 35, Muslim, Jannah, 2-5)

Ang naiintindihan mula dito ay ang naghihintay
na mga handog sa Paraiso na hindi pa naihayag
ay mas malaki kaysa sa mga naihayag na. Ayon sa
ilang mga ulat, hindi kahit na ang mga anghel at mga
propeta ay may ganap na kaalaman sa kung ano ang
mga ito.

KONKLUSYON

Ang Pagmumuni-muni: Ang Susi sa Katotohanan at Kaligtasan

Ang pagkamit ng Katotohanan ay posible lamang sa pamamagitan ng pagmumuni-muni. Paano ang isang tao na nagsisilbing bulag at bingi patungo sa malupit na presensya ng Banal na kamahalan ay makahanap ng tamang landas? Hindi na walang dahilan ang sasabihin nila, ‘Ang hindi gumaganyak ng damdamin ay hindi kaalaman’.

Ang mga pagmumuni-muni ng mga di-mananampalataya na hindi maaaring lumapit sa paghahanap ng Katotohanan ay inilarawan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa ibaba:

“Tiyak na hindi ka maririnig ng mga patay, at hindi mo mahiihiling ang mga bingi na makinig sa tawag kapag sila ay bumalik sa pag-uurong.” (An-Naml,

Ang isang isip na sinanay sa ilalim ng Banal na paghahayag, na nagtitiyak ng seguridad mula sa paghawak sa mga walang mga dahilang takot, deliryo at pagnanasa, na sinamahan ng isang pagsisikap na tularan ang puso ng Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan-, ay gabay ng isa sa katotohanan at mabuti. Ang Propeta- mga pagpapala at kapayapaan sa kanya-lahat ng iba pang mga himala sa tabi, na nagpapakita lamang sa kanyang mga moral at ang buhay ay sapat upang kumbinsihin ang isa sa kanyang katapatan at kabutihan sa lahat ng bagay na inanyayahan siya. Bilang isang resulta ng pagmumuni-muni at sa tulong ng Banal, ang isa ay ligtas na mula sa salansan ng pagkamakaako at ang mga patay na dulo ng dahilan.

Ang kalagayan at pagsisisi ng mga nasa Impiyerno ay inilalarawan ng Makapangyarihan sa mga sumusunod:

“At sila ay iiyak doon para sa tulong: O aming Panginoon! Dalhin mo kami; gagawin natin ang mabuting gawa maliban sa mga dating ginagawa natin. Hindi ba namin pinananatili sa iyo ang buhay na may sapat na katagalan, upang siya na pag-iisip dito ay dapat na isipin? At dumating sa iyo ang isa na nagbababala; samakatuwid namnamin niyo; para sa hindi makatarungan, walang tutulong.” (Fatir, 37)

Ito ay nangangahulugan na ang tao ay maaaring maabot ang katotohanan at walang hanggang kaligtasan sa pamamagitan ng dalawang paraan:

1) Sa pamamagitan ng paghahanap ng mga matuwid na Muslim at pagsuko ng kanyang sarili sa kanilang maaasahang mga kamay at pagsunod sa Tunay sa pamamagitan ng inspirasyon at kabanalan na natanggap mula sa kanila;

2) O sa pamamagitan ng paggamit ng kanyang kakayahan upang pag-isipan at pakiramdaman ang direksyon ng Qur'an at *Sunnah* upang mahanap ang katotohanan, na kung saan siya ay magsumite sa kanyang sarili. Ang hindi pagsunod sa *ahl'ul-haqiqah* at hindi pagsasanay ng pag-iisip at pagsunod sa walang humpay na pangungulo ay nakasalalay sa pagtatapos sa isang trahedyang katapusan.

Ang Tunay na Pagmumuni-muni:

Pagpapatunay sa Kinakailangang Pag-iral

Tulad ng ipinahayag noon, imposible para sa mga tao na maunawaan ang Kakanyahan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Ang tanging paraan para sa kaalaman na bukas sa tao ay ang limang pandama, katwiran at puso; gayon pa man ang lahat ng kanilang kapabilidad ay limitado. Sa limitadong paraan, walang simpleng paraan na maunawaan ang Isa na Ganap, Pangunahin at Walang Hanggan. Ang Limitado ay

nangangahulugan lamang sa isang limitadong pag-unawa.

Ang pagsasagawa ng mga aktibidad na lumalampas sa kakayahan ng tao, tulad ng pag-iisip ng Kakanyahan ng Makapangyarihang Diyos at naghahanap upang malutas ang bugtong at misteryo ng kapalaran, samakatuwid ay ipinagbabawal ng Qur'an at Sunnah. Tulad ng kabigoan sa pagmumuni-muni sa Banal na mga katotohanan ay isang paanyaya para sa kalamidad, ang kawalan ng kaalaman sa lugar ng isang tao at paglubog sa mga saloobin na humigit sa mortal na kakayahan ay maaari ring humantong sa isa sa landas ng pagkawasak.

Ito ay para sa kadahilanang iyon na ang Banal na Propeta -sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan- ay nagsasabi:

“Pagmumuni-munihan ang paglikha at mga pagpapala ng Allah ngunit huwag mong isipin ang Kanyang Kakanyahan; sapagkat hindi mo maaaring tantsahin ang kapangyarihan na karapat-dapat sa Kanya.” (Tingnan ang Daylami, II, 56, Haythami, I, 81, Bayhaki, Shuab, I, 136)

Ang dakilang Ibn Arabi ay nagsabi:

كُلُّ مَا خَطَرَ بِإِلَهِكَ وَاللَّهُ غَيْرُ ذَلِكَ

“Anumang pag-iisip na maaaring dumaan sa iyong isip tungkol kay Allah, Siya ay iba pa.”

Sa katunayan, tulad ng itinuturo ng Islam at sa nabanggit na, ang isa sa mga mahahalagang katangian ng Makapangyarihan ay *mukhalafatu 'n-lil-hawadith*, na hindi katulad ng *shirk*, na nagpapahiwatig ng mga pakikipagsosyo sa Makapangyarihan, salamat sa aming paniniwala sa Kanya na *mukhalafatu 'n-lil-hawadith*.

Sa kaibahan sa walang posibilidad na makarating sa pag-unawa sa mahahalagang katotohanan ng Allah, ang kaluwalhatian sa Kanya, posible na magkaroon ng panloob na katiyakan ng Kanyang *Pagkakaisa at pag-iral*, batay sa mga pagpapakita ng Kanyang mga katangian sa uniberso at phenomena. Na nagmamarka sa mga hangganan ng mga tao na makaunawa, na tulad ng lahat ng iba pang paglikha, ay limitado. At iyon ay sapat sa Banal na Paningin na tatanggapin bilang isang *mu'min*, isang mananampalataya. Ang mga iskolar na Muslim, para sa kadahilanang iyon ay madalas na nagsabi, “Ang tugatog ng kaalaman ay kaalaman kay Allah.”

Ang mga tao ay may isang pang-unawa na nagbibigay-daan lamang sa kanila na lumipat mula sa katangian na nauugnay sa kung kanino ito iniuugnay, mula sa trabaho hanggang sa tagalikha nito, mula sa sining hanggang sa pintor nito at mula sa epekto nito hanggang sa sanhi. Sa pamamagitan ng pagtingin sa mga nilalang, na ang bawat isa ay tunay na isang gawa ng sining, ang sangkatauhan ay maaaring makaunawa sa kamahalan, karilagan at habag ng Makapangyarihan,

hanggang sa kanyang kakayahan. Ang isa ay maaari lamang kumuha ng mas marami mula sa karagatan ng *marifatullah* ayon ay pinahihintulutan ng kapasidad ng kanyang timba.

Sinabi ni Mawlana Rumi:

“Isang araw isang pagnanais ang nagising sa akin upang makita ang liwanag ng Allah sa mga tao. Ito ay parang nais kong makita ang karagatan sa isang patak, ang Araw sa isang maliit na butil.”

Ang pagmumuni-muni sa mga katangian, kilos at gawa ng Banal na Makapangyarihang na may dalisay na puso at taos-pusong intensiyon ay magiging hindi maisip para sa sinuman na maging isang di-mananampalataya. Ang pagiging di-mananampalataya ay nagsisimula lamang kapag huminto ang aktibidad sa intelektwal at ang sensitibong balanse ng puso ay nababagabag. Ito ay imposible para sa isa, na ang predisposisyon ng isip at puso ay buo, na humantong sa kawalang-paniwala; Ipagpalagay na binuksan niya ang kanyang mga mata sa isang mundo ng kawalang-paniwala, ang posibilidad na siya ay makalabas ditto ay napakataas. Ang isang mahusay na halimbawa nito ay si Ibrahim - ang kapayapaan – sa kanya, na, sa kabila ng pagiging ipinanganak sa isang kapaligiran kung saan ang pagsamaba sa mga diyus-diyusan ay naghari, sa huli ay kinilala ang pag-iral at pagkakaisa mg Allah, kaluwalhatian sa Kanya, sa pamamagitan lamang ng kanyang intelektuwal at

panloob na kakayahan; isang salaysay na kung saan ang Qur'an ay nagbibigay ng maraming pagbanggit.

Kaya't ang kawalang-paniwala ay imposible para sa isa na maaaring mag-isip nang tuwid. Ang paghabol ng isang bagay na hindi umiiral ay hindi, sa anumang paraan, makakaayos ng isang pagtatalo. Kinakailangan ang mga malakas na pruweba at malinaw na ebidensya. Ano ang layunin ng pag-angkin ng isang bagay na hindi umiiral kung ang misteryo ng buhay, kamatayan at ang sansinukob ay nananatiling hindi pa nalulutas? Ito ay tulad ng kaso ng mga taong hindi alam na sila ay naghihirap mula sa labis na masakit na gutom, dahil lamang ang kanilang mga katawan ay masyadong mahina upang madama ito. Ang pagtangga ng kanilang kagutuman sa katunayan ay nagpapakita lamang kung gaano kahalaga ang kanilang karamdaman. Ang isang tao na ang buong sistema ng nerbiyos ay paralisado o pinadadali ay hindi nakakaalam ng kuko na nagpapaikut-ikot sa kanyang katawan o ng pagputol ng kutsilyo sa pamamagitan ng kanyang mga paa na tulad ng pagputol ng papel. Ang mga nagdadala ng mga karamdaman sa kanilang mga espiritu nang hindi nalalaman ito ay inilarawan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na:

“Bulag, bingi at pipi ...”

Ang Makapangyarihan ay inilagay sa predisposisyon ng bawat tao ang parehong pangangailangan at kapangyarihan upang maniwala at

ang pagnanais upang maghanap para sa katotohanan. Ang hindi pag-alala sa o pagkahiwalay sa *Iman* (*pananampalataya*) at sa katotohanan ay dahil sa isang espirituwal na pagkabulag at pagkabingi. Kung hindi man, ang diwa ng isang hindi mananampalataya ay handa na upang maunawaan o nasa kahit sa kanyang pinto; ngunit ang tampok na ito ay kanyang pinigilan mula sa pagtaas sa pamamagitan ng isang espirituwal na kapansanan sa pamamagitan ng kung saan siya ay natamaan, tulad ng malabong panaginip na hindi natatandaan ng isa sa kanyang paggising.

Ang espiritu ng tao ay nakakiling sa paniniwala, isang pangangailangan na sumalubong sa atin simula sa ating pagkabata, tulad ng kagutuman na naghihintay na matugonan. Ang isang bata na nakikita ang kanyang ama na naghahandog ng *salat*, halimbawa, ay hindi humingi ng anumang katanungan tungkol sa mga detalye ng *salat*. Sa halip, sinubukan niyang malaman ang kadakilaan ng Makapangyarihan; at sa pagsisikap na ipahayag ang ‘kadakilaan’ na ito, siya ay nagsusumikap sa mga pisikal na paglalarawan, dahil hindi pa niya maintindihan ito sa mga magulo na termino. Siya ay nagtatanong kung gaano karami ang Allah at kakaiba sa kung ano ang naghihintay sa kanya pagkatapos siya mamatay, siya ay sabik na humihingi ng mga katanungan upang malaman kung anong uri ng mga lugar ang langit at impiyerno. Nahanap niya ang kanyang sarili sa isang walang humpay na paghahanap, para sa walang iba pang mga dahilan kaysa

sa espirituwal na kagutuman na nakabalot sa kanyang predisposisyon. Kapag ang naka-lagay na kakayahan ay tumataas sa ibabaw, ang isang tao ay nagiging isang *mu'min*, isang mananampalataya. Kapag ito ay naiwan na nakakulong sa malalim sa kamalayan, tulad ng isang nakapalibot na ibon, ginagawa itong isang di-mananampalataya. Matapos ang mahabang taon sa pagkabiha, ang isang ibon ay nakalimutan kung paano lumipad at hindi maaaring tumakas, kahit na ito ay ilalabas; dahil ang mga pakpak nito ay nagkasaltsiyum. Kapag ang pakiramdam ng *iman* ay hindi pinahihintulutan mula sa pagtaas sa kamalayan, ang kakayahang maniwala pagdating ng pangahon ay magiging bulag.

Kaya't dapat nating hanapinAng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na lumikha sa atin mula sa wala, hanggang sa abot ng pagkakataon at kakayahan. Upang makamit ang karunungan at *marifatullah* at sa gayon ay makarating sa Makapangyarihan, kailangan nating magkaroon ng wastong pag-unawa sa Kanyang mga katangian at pagkilos.

KungAng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na may walang hanggang Dunong sa lahat ng Kanyang mga gawa, ay ipinahayag muna sa Banal na Propeta – sa kanya nawa ang pagpapala at kapayapaan – ang 'Pagbasa sa ngalan ng iyong Panginoon, na walang kamag-anak o katulong', sana na may isang handa magdadala ito ng pagtutol, pagbabawas ng posibilidad ng gabay para sa mga isip na nasanay sa kawalang-

paniwala. Ngunit ang Makapangyarihan sa lahat ay nagsimula sa Kanyang Paghahayag na may diin sa isang hindi mapag-aalinlanganan na katangian: ang Lumikha - “Basahin sa pangalan ng iyong Panginoon na nilikha ...” (al-Alaq, 1). Ang mga naniniwala sa diyus-diusan, na alam na alam na ang mga diyus-diyusan ay hindi mga tagalikha ng anumang bagay, pagkatapos ay nagsimulang makilala ang katotohanan na ito ay Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang tunay na Panginoon, ang tanging Isa na karapat-dapat sa papuri at pasasalamat.

Si Baydavi, ang kilalang tagpagsalin, ay nagsabi:

“Ang dakilang Allah ay nagpapaalala sa *surah* al-Alaq na dinala Niya ang tao mula sa pinakamababang antas hanggang sa pinakamataas. Samakatuwid siya ay nakakakuha ng pansin una sa paglikha, isang gawa na tumutukoy sa isip pabalik sa Makapangyarihan. Pangalawa, binabanggit Niya ang pagbabasa-pagsusulat, na tumutukoy sa kakayahang marinig ang Makapangyarihan. Sa madaling salita, pinagsasama Niya ang mga makatuwiran at ang mga agham sa pagsasalaysay.”

Ang Makapangyarihan ay nagbigay ng pagmumuni-muni sa Kanyang nilikha na isang paraan para sa mga hindi naniniwala upang matanggap ang karangalan ng *iman*. Para sa mga mananampalataya, sa

kabilang banda, ito ay nagsisilbing isang paraan upang madagdagan ang katiyakan ng kanilang paniniwala.

Ang Lahat ng Mga Bagay ay nasa isang Estado ng Pagkilos ng bagay at Pagbabago

Kung ang katotohanan ay sasabihin, ang lahat ng bagay sa sansinukob ay napapailalim sa patuloy na pagbabago, na naghahalili mula sa isang hitsura sa isa pa. Sa sinapupunan ng ina, halimbawa, ang isang namuong dugo ay nagiging isang bukol ng laman at na sa laman at mga buto. Ang pagbabago ay naghari sa ibabaw ng napakaraming bagay na napapansin, mula sa mga bituin sa mga planeta, mula sa mga mineral hanggang sa mga halaman, at iba pa.

May isang napakalaking kilusan sa loob ng isang atom. Ang mga *electron* ay umiikot sa isang maselan na sayaw, sa isang bilis ng nakakahilong lampas sa imahinasyon. Ang bilis ng mga *proton at neutrons*, sa kabilang banda, ay nasiksik sa isang mas mababang masa, umikot sa isang mas nakapagpapasiglang bilis na higit sa 60,000 kilometro bawat segundo. Ang katakut-takot na bilis na ito ay nagpapakita ng mga ito tulad ng mga patak ng isang likido na kumukulo at nagbubunga mula sa napakalawak na init.

Ang *dalawang* linya sa ibaba ay eleganteng ipinaahayag kung paano ang kahit isang solong maliit na butil ay sapat upang mabigyang-diin ang isang koneksiyon sa pagitan ng sining at ang Manlilikha:

Walang pangangailangan para sa buong sansinukob, upang makilala Ka,

Sapat na patunay ay isang solong butil na ginawa mo ...

Ang pag-alala na may humigit-kumulang na 100 trilyong atomo sa isang 1 milimetro ng *parisukat na ulo ng karayum* ay nagbibigay sa atin ng mas mahusay na pagpapahalaga sa likas na katangian ng Kapangyarihan na nagtatakda ng lahat ng bagay sa paggalaw sa buong sansinukob.

Kinakailangan ang isang Totoong Dahilan para sa lahat ng pagbabagong ito at paggalaw upang maganap; at iyon ang Makapangyarihang Ang Allah, ang Kataas-taasang Lumikha. Ito ay ganap na hindi maisip na sa napakagagandang parada ng mga pangyayari na ito ay walang pinagmumulan o lumabas mula sa isang hindi namalayan na dahilan.

Lahat ay Nilikha na may Layunin

Maliwanag na ang katunayan na ang bawat solong bagay na umiiral sa sansinukob ay nilikha sa linya na may dahilan. Tulad ng ipinahayag dati:

-Sa pamamagitan ng sinag mula sa Araw na sumasalamín mula sa Buwan, natatanggap ng mga organismo ang kanilang liwanag at umunlad. Dumating ang oras sa mundo at buwan na umiikot sa paligid ng Araw. Ang resulta ng pag-ikot ng mundo sa sarili nitong aksis ay ang mga panahon, taon, araw

at gabi; at mga buwan ng ang buwan ay umiikot sa paligid ng Mundo.

-Ang hangin na patuloy nating nilalanghap ay tumatagos sa mga baga at nilinis ang ating dugo. Ang hangin ay ang pinaka-madaling makuha dahil ito ay ang isang bagay na ang ating mga katawan ay higit na nagangailangan.

-Ang pagmamaneho ng mga ulap sa harap ng mga ito, ang mga hangin ay nagdadala ng ulan kung saan kailangan, nakakapataba sa mga halaman at mga puno, pinangangasiwaan ang init at nililinis ang hangin.

-Ang mga pakinabang ng mga dagat at karagatan gayundin, ay hindi mabilang.

Ang kahalagahan ng mga benepisyong ito at ang hindi mabilang na hindi pa namin nabanggit sa buhay ng tao ay nakasisilaw. Ang isang mapagmumuni-muning pagtingin sa mga ito ay sapat na upang ibunyag ang napakalaking karunungan at layunin na pinagbabatayan ng bawat isang nilikha. Ang pag-iisip na ang mga ito ay isang walang kapararakan na uri ng pagkakataon lamang ay magkakansela sa lahat ng kapangyarihan ng paghatol at malinaw na pag-iisip. Ang mga ito ay walang alinlangan na mga gawain ng Isang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang walang hanggang Dunong, Makapangyarihan at Maluwalhati.

Iba't ibang Bagay ang ginawa mula sa Parehong Materyal

Sa kanilang kaibuturan, ang tila iba't ibang mga bagay na nakikita natin sa paligid natin ay magkapareho. Lahat sila ay gawa sa bagay. Iba't ibang elemento ngunit bahagi ng parehong nilalaman. Ang mga bagay sa espasyo, halimbawa, ay binubuo mula sa parehong bagay, gayunpaman ang bawat isa ay may natatanging pagkakakilanlan, posisyon, kakapalan at haba ng buhay. Ang ilan ay malamig, habang ang iba ay sobrang init.

Ang mga halaman at hayop ay binubuo ng mga elemento tulad ng *nitrogen*, *carbon*, *oxygen* at *hydrogen*, kahit na walang koneksyon sa pagitan ng mga sangkap na ito at buhay, lalo na sa mga katangian tulad ng pag-aalam, pagnanais, kapangyarihan, pandinig at paningin.

Ang lahat ng ito ay Banal na mga gawa ng sining. Ang magkakaibang ngunit perpektong hanay ng mga organismo na nakikita natin sa buong sansinukob ay ang paggawa ng *Marilag na pintor*. Ito ay hindi maipahiwatig para sa isang Pagkatao, na nagdadala sa pagkakaroon ng maraming mga gawa ng obra maestra, sa lahat na isang biglaang magsimulang maging katulad sa kanila. Siya ang *Wajib 'ul-Wujud*, ang Walang-hanggan na kung saan ang Pag-iral ay nagmula sa Kanyang Sarili.

Sa isang salita, ito ay talagang mahirap para sa isang taong nag-iisip na hanapin ang kanyang Panginoon at humanga sa Kanya. Sa pamamagitan ng pagmumuni-muni, ang isang di-mananampalataya ay nakakahanap ng *iman*, habang ang isang mananampalataya ay ginaganap ang kanyang pananampalataya at sumulong sa hagdan ng *marifatullah* at *muhabbah*.

Ang Daan ng *Marifatullah*

Sinabi ng mga Muslim na mga teologo na ang unang obligasyon na ipinag-uutos sa sangkatauhan ay ang isang pagmumuni-muni na maghatid sa kanila sa *marifatullah*.

Ang pinaka pangkalahatan at batayang layunin ng Banal na Quran ay upang maihatid ang mga isipan at mga puso mula sa pagsalakay ng bawat pag-iisip maliban kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at patnubay sa kanila upang *marifatullah*.

Ang mga tao ay nilikha upang malaman at paglingkuran ang Makapangyarihan. Walang mas mahusay na paraan upang matupad ang layuning ito kaysa sa *dhikr* at pagmuni-muni. Ang pagsamba ay ang kakanyahan ng buhay ng tao. Ang *Dhikr*, sa kabilang banda, ay isa sa mga pinakamahusay na paraan ng pagsamba kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya. Ang *Dhikr* at ang pagmumuni-muni ay katulad ng mga di-mapaghihiwalay na kambal.

Ang pinakamahalagang bagay para sa mga tao ay, walang pag-aalinlangan, ang umaabot sa walang hanggang kaligayahan at kapayapaan. Ang ibang mga pagnanasa ay dapat na walang halaga sa paghahambing. Sa ngayon, ang pinakamahalagang paraan ng pag-abot sa walang hanggang kaligayahan at kapayapaan ay *marifah*.

Ang pang-agham na kaalaman ay upang maunawaan ang isang naibigay na kaganapan sa mga sanhi at epekto nito. Sa kabilang panig naman, ang *Marifah* ay nangyayari na may karagdagang pag-unawa sa Banal na Kalooban na nagpapakita sa pangyayaring iyon. Ito ay para sa kadahilanang iyon ng kaalaman ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na nilikha ang *marifatullah*, na kung saan ay upang maunawaan ang pag-iral ng Makapangyarihan hangga't pinapayagan ng kaalaman.

Ang *Tadhakkur* (pag-iisip sa pag-aalala) ay binigyan ng prayoridad ng pagbanggit sa *taqwa* (*kabanalan*) sa *surah* al-Muminun, sa *ayat* 84 hanggang 87. Sapagkat ito ay paraan ng pagmumuni-muni at espirituwal na pandama na kung saan ang mga tao ay kumuha ng kaalaman tungkol sa kahalagahan, na may pagkilala kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, na nagtuturo sa isa na may kamalayan sa pangangailangan na maging maka-Diyos at abandunahin ang Kanyang kalooban. Walang gawa ang anumang may halaga nang walang *marifatullah*.

Walang isang pag-aalinlangan na ang may pinakamarangal na kaalaman ay ang *marifatullah*. Sinabi ni Junayd Baghdadi:

“Kung nakilala ko sana ang isang mas mahusay na kaalaman sa ilalim ng araw kaysa sa kung ano ang hinahabol ng mga mag-aaral ng *marifah*, binali-wala ko sana ang ibang bagay at nagsumikap sana na walang humpay upang makuha ito.”

Si Ibn Qayyim al-Jawziyya ay may katulad na mga salita:

“Sa Qur’an, Ang Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ay nag-aanyaya sa Kanyang mga tagapaglingkod sa *marifatullah* sa pamamagitan ng dalawang paraan:

1. Sa pamamagitan ng pagmamasid sa mga bagay na nilikha ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, at pagsasalamin sa kanila,
2. Sa pamamagitan ng pagmumuni-muni at pagsasalamin sa mga *ayat* ng Banal na Qur’an .

Ang unang grupo ay binubuo ng mga palatandaan ng Panginoon, habang ang pangalawa ay binubuo ng nakikita, naririnig at naiisip.” (Ibn Qayyim, *Fawaid*, p 31-32)

Ang pakiramdam na espirituwal at pagmumuni-muni sa mga ito ay naghahatid sa isa sa isang pananaliksik na pananampalataya (al-iman’ut-tahqiqi) at sa layunin ng pag-iral.

Ang tula ay nagsasabi na maganda tungkol dito:

*Ang malawak na sansinukob, isang dakilang
aklat ng Allah, nagpataw,*

*Alinmang letra na nakikita mo, ang Allah ay ang
kahulugan nito ...*

Ang Pag-iisip ay Dapat Humantong sa
Pagsasanay

Upang maabot ang katotohanan sa pamamagitan
ng pagmumuni-muni, *dhikr* at *muraqabah*,
kinakailangang ilagay ang lahat ng kaalaman na
natutunan sa pagsasanay. Gayunpaman marami ang
maaaring mag-isip ng mga Banal na mga katotohanan
at ng mga *ayat* ng Banal na Qur'an, ang kanyang
pagmumuni-muni ay walang kahulugan maliban kung
maayos niyang ginagawa ang natututuhan niya; dahil
ang panlabas na pagsasalamin ng pagmuni-muni at
espirituwal na pakiramdan.

Si Imam Ghazzali ay may sinabi tungkol dito:

“Ang kaalaman, ang bunga ng pagmumuni-muni,
ay ang makakuha ng isang estado ng pag-iisip (*hal*)
at lumipat sa paggawa ng mga mabuting gawa. Sa
sandaling ang kaalaman ay nakatakda sa puso, ang
puso ay magsimulang sumailalim sa pagbabago.
At kapag ang puso ay sumasailalim sa pagbabago,
gayon din ang mga gawa na isinagawa ng mga
biyas. Kaya ang pagkilos ay nakasalalay sa estado
ng pag-iisip, ang kalagayan ng pag-iisip sa kaalaman

at kaalaman sa pagninilay. Ito ay nangangahulugan na ang pagmumuni-muni ay parehong simula at susi sa lahat ng bagay na mabuti. Ang tunay na pagmumuni-muni ay yaong naghahatid ng isa mula sa kapangitan sa kagandahan, mula sa kasakiman sa pag-iwas at kasiyahan. Ito ang uri ng pagmumuni-muni na nagbubunga ng pang-unawa at kabanalan.” (Imam Ghazzali, *Ihya*, VI, 47)

Sa pamamagitan ng isang pagmumuni-muni at pandama na kaaya-aya sa pagsasanay, ang tao ay gumagaling mula sa sakit ng pagtingin sa kababalaghan ng sansinukob.

Ang isang ordinaryong tao, na humahanga sa mga obra na gawa ng tao, na batay sa isang imitasyon ng kalikasan, ay hindi nakararamdam ng parehong pakiramdam kapag tumitingin sa sansinukob na may kaugnayan sa Lumikha nito. Ang mga bagay na kahanga-hanga, para sa kanya, ay mga ordinaryong pangyayari lamang.

Ang mga relihiyoso, na ang mga puso ay dalisay, sa kabilang banda, ay walang pakialam sa pagpapakilalala ng mga obra na gawa ng mga pintor na may interes ng pagkuha ng katanyagan, at sa halip ay ibinaling ang kanilang interes at pagbubunyi sa Totoong Pintor at Kanyang obra maestra. Nasiyahan sila sa kasiyahan ng pagtingin sa Banal na sining na burdado ng hindi mabilang na kababalaghan ng kalikasan. Nakikita nila ang maraming bulaklak at

mga dahon ng mga halaman, ang walang pagkaubos na kaibahan ng kulay, amoy at hugis ng bawat puno, ang natatanging lasa ng bawat prutas, kahit na ang lahat ay sumisibol mula sa mismong lupa, at tumingin sa kamangha-mangha sa kahanga-hangang mga disenyo ng mga pakpak ng isang paru-paro at ang hindi kapani-paniwalang kakayahan ng paglikha ng tao. Pinahahalagahan nila ang mga mahiwagang salita na ipinahayag sa pamamagitan ng tahimik na wika (*lisan'ul-hal*) ng mga Banal na kababalaghan tulad ng paningin at pag-unawa, na nakikita ng marami bilang ordinaryong mga pangyayari.

Para sa gayong mga tao, ang buong sansinukob ay tulad ng isang aklat na naghihintay na mabasa. Ang pagkakaroon ng daig na kaala

man sa nakasulat, nakikita nila ang kaalaman ng puso; tulad ni Mawlana Rumi, na bilang isang iskolar na nakabaon sa kanyang mga libro at pag-iisip ng kanyang sariling atensiyon sa Saljuk Madrasa, na biglang nag-aalab sa pamamagitan ng nakapagtataw na tawag ng isang nakabibighaning, mistiko ng dervish na pinangalanang Shams, at natagpuan ang kanyang sarili na naglalagablab sa apoy ng pag-ibig ... Ipinanganak muli sa kapaligiran ng pagmamahal, ito ay ang parehong Mawlana kung saan ang kanyang paningin ay nappapahalaga sa mga nakasulat na mga libro ana bumaba sa kung saan sila ay nararapat na nabibilang, habang sinimulan niya ang pagbabasa ng mahiwagang mga disenyo ng sansinukob sa kanyang

sariling mata ng puso. Ito ay pagkatapos lamang ng yugtong ito na ang obra maestra na ang *Mathnawi*, isang hiyaw na nagbubunyag ng mga misteryo ng Qur'an, sansinukob at tao, ay nangyari.

Napakaganda ng kagalakan para sa mga tunay na tagapaglingkod na, sa pamamagitan ng isang pinong puso at isang dahilan na pinatnubayan at napaliwanagan ng liwanag ng *iman*, ay humantong sa kanilang buhay sa klima ng pag-iisip at espirituwal na pandama, at nakakamit ang *marifatullah!* ...

PANGHULING SALITA

Sa aming mga panahon, maraming mga taoang nalalayo mula sa kanilang sariling kasaysayan at kultura na humingi ng kapayapaan sa mga personal na programang pagunlad ng Kanlurang pinanggalingan o sa mga kurso ng yoga at pagmumuni-muni na nagmula sa Dakong Silangan. Hindi nila nalalaman na ang tunay na kapayapaan ng mga tao na desperadong hinahanap ay natagpuan lamang sa *dhikr*, *tafakkur*, *tahassus* at *muraqabah*, lubos na inirerekomenda ng Islam bilang mga susi ng pagbukas ng Banal na karunungan at katotohanan.

Ang isang pagmumuni-muni na pinatibay sa pamamagitan ng panloob, ang espirituwal na pandama ay ang pinagmumulan ng espirituwal na pagpapalawak at panloob na kapayapaan. Ang pagmumuni-muni lamang ng gayong kalikasan ay maaaring maghatid sa isa sa karunungan. Ang simula ng karunungan, sa kabilang banda, ay ang takot kay Allah, kaluwalhatian sa Kanya, isinama sa pamamagitan ng mga damdamin ng paggalang at pagkasindak. Ang pag-iisip, sa isang

salita, ay nagdadala ng isang mananampalataya sa kasiyahan at pag-ibig ng Makapangyarihan.

Ang isang tao na nararapat na sumasalamín sa sansinukob at ang mga pangyayari na nagaganap dito ay naghahanap ng mga sagot sa mga tanong tulad ng ‘Ano ang buhay?’, ‘Bakit ako nilikha?’, ‘Ano ang katotohanan sa likod ng mga paglilipas ng araw na ito?’, ‘Alin ang landas nito na hahantong sa kaligayahan?’, ‘Ano ang dapat kong hanapin?’, ‘Paano ako mabubuhay?’, ‘Mula saan ako nanggaling at saan ako pipisan?’, At iba pa. Ang mga saloobin na ito ay humiwalay sa kanya mula sa mga pagdaan sa mundo at dinadala siya sa tamang landas na humahantong sa walang hanggang kaligayahan.

Sa hamak na librong ito, sinubukan naming ipaalam lamang ang ilan sa mga misteryo, karunungan at katotohanan na nakapaloob sa sansinukob, tao at ng Banal na Qur’an, na may ilang tulong mula sa mga kontemporaryong pang-agham na natuklasan. Sino ang nakakaalam sa dami ng mga misteryo at mga napapailalim na mga karunungan na itinakda upang maging malabo sa malapit na hinaharap upang ibuhos ang karagdagang liwanag sa kawalang-hanggan ng Banal na Kapangyarihan at Kamahalan?

Ang aming nabanggit dito ay, bukod dito, ilan lamang sa mga halimbawang katimbang sa katamtamang laki ng aklat. Taos-puso kaming umaasa na ang aming mga minamahal na mambabasa ay

Insha-Allah, muling magpatibay sa abot-tanaw na pagmumuni-muni, na sinubukan naming palawakin sa liwanag ng mga halimbawang iyon, sa loob ng mga kaharian ng kanilang sariling mga puso, sa isang paraan na maaaring sumaklaw sa lahat ng mga nilalang at mga pangyayari; at sa gayon makuha ang maraming isang perlas ng lihim at karunungan mula sa malawak na karagatan ng *marifah*.

Nawa bigyan ng Allah, kaluwalhatian sa Kanya, ang bawat isa sa atin ng isang abot-tanaw para sa pagmumuni-muni! Nawa'y buhayin Niya ang ating mga puso sa pamamagitan ng pagbibigay sa atin ng kakayahang magbasa ng napapailalim na mga karunungan ng Qur'an, sansinukob at tao na may pang-unawa na mata! Maaaring isama Niya ang lahat sa atin sa Kanyang napakagandang tagapaglingkod na namumuhay ng *muraqabah* at inihatid sa *marifatullah*!

Amin!

MGA NILALAMAN

PAUNANG SALITA	5
ANG PAGMUMUNI-MUNI SA ISLAM	17
Ang Mga Hangganan ng Katuwiran.....	17
Ang Papel ng Puso.....	21
Ang Kahalagahan ng Pagmumuni-muni	25
Ang Propeta ng Allah ay nasa isang Palagiang	
Kalagayan ng Pagmumuni-muni	26
PAGMUMUNI-MUNISA SANSINUKOD.....	37
ANG PAGMUMUNI-MUNI SA MGA	
KALANGITAN	39
Ang mga Kalawakan	41
Ang Sistemang Pang-araw	43
Ang mga Kalangitan ay Patuloy na	
Lumalawak.....	45
Ang Pitong Langit.....	47
Ang Pagtigil sa pagmumuni-muni	
ay isang malaking kasalanan.....	50
ANG KAPALIGIRAN.....	57
Presyon ng Hangin	63

Ang Pagkakabagay-bagay ng Lamig at Init..	64
Ang mga Hangin	65
Ang Iba Pang Mga Benepisyong Hangin.....	67
Isang Banal na Salaan	68
Ang Binabantayan Kulandong	69
Ang mga Radyo Weyb	71
Mga Ulap, Ulan at Niyebe	73
PAGMUMUNI-MUNI SA LUPA.....	76
Mga Halaman	79
Ang Malaking Dagat	85
Ang Tubig.....	86
Mga Pangunahing Kaalaman	
sa Kaharian ng Hayop	87
Ang Honeybee.....	90
Ang “Ang Kamanghaan ng Likas na Ugali”.	92
Ang Paglikha sa Mga Pares.....	96
Ang Pagmumuni-muni sa Mga Pagpapala	
ng Makapangyarihan.....	98
Ang Pagmumuni-muni sa	
Bawat Pagkakataon	100
Ipinapaliwanag ng bawat Partikulo ang	
Makapangyarihan.....	101
ANG PAGMUMUNI-MUNI NG TAO	109
ANG KAHANGA-HANGANG	
KAPITAGANAN NG NILIKHA	109
Ang mga buto	113
Ang mga Biyas	115

Ang Pagkamahabagin at Awa ng Makapangyarihan.....	118
Ang Mukha at Mga Bakas ng Daliri	120
Ang Milagro ng Gene.....	123
BAKIT NILIKHA ANG TAO?	126
PAGLUTAS NG MISTERYO	
NG KAMATAYAN.....	129
Pagmumuni-munihan ang Kamatayan	132
Ang Pagmumuni-muni sa Kamatayan ng mga Kasamahan	134
Ang Mga Benepisyo ng Pag-iisip sa Kamatayan.....	137
Paghahanda para sa Pagyanig ng Kamatayan.....	139
 ANG PAGMUMUNI-MUNI SA QUR'AN	 149
Ang Qur'an : Ang Mga Turo ng Maka- pangyarihan.....	150
Lahat ng Mga Aklat ay para sa Isang Aklat	151
ANG MAPAGMUMUNI-MUNING	
PAGBASA NG QUR'AN	153
Ang Pagbabasa ng mga Sahaba (kasamahan ng Propeta) ng Qur'an	161
Ang Matuwid na Pagbasa ng Qur'an	163
Mga halimbawa para sa Pagmumuni-muni sa Banal na Quran	165
SURAH AL-WAQIA.....	172
Paglikha ng Sangkatauhan	173

Kamatayan at Muling Pagkabuhay	173
Mga Buto at Halaman	174
Preskong Tubig.....	175
Apoy.....	175
Mga Bituin o Paghahayag.....	177
Ang Banal na Qur'an	178
Kamatayan.....	179
Naghihintay sa Nasira ang Isa sa Tatlong Sitwasyon	180
Paghahanap ng Kanlungan sa Makapangyarihan.....	181
SURAH AN-NAML	181
SURAH AR-RUM.....	183
ANG PAGPAPABAYA SA PAGMUMUNI-MUNI SA AYAT NG MAKAPANGYARIHAN	185
ANG PAGIGING SA ISANG PALAGIANG ESTADO NG MURAQABAH.....	189
Ang Pinakamaikling Daan Patungo sa Tunay	189
PAGKAMIT NG MURAQABAH	193
1- Muraqaba-i Ahadiyya	195
2- Muraqaba-i Maiyya.....	197
3- Muraqaba-i Aqrabiyya	200
4- Muraqaba-i Muhabbah.....	204

ANG PARAAN NG PAGMUMUNI-MUNI..... 211

Ang Mga Paraan ng Matuwid sa Pagmumuni- muni.....	211
--	-----

Pagpapa-agos ng Ilog ng Pagmumuni-muni Papunta sa Mataba na Lupa	217
Ang Pagsasabay ng Pagmumuni-muni ng Dhikr	223
KONKLUSYON.....	234
Ang Pagmumuni-muni: Ang Susi sa Katotohanan at Kaligtasan	234
Ang Tunay na Pagmumuni-muni: Pagpapatunay sa Kinakailangang Pag-iral	236
PANGHULING SALITA.....	255

FOR FREE IN PDF FORMAT ISLAMIC WORKS

YOU CAN DOWNLOAD IN PDF FORMAT
1300 BOOKS IN 55 LANGUAGES FOR FREE

Islamic books in different languages are waiting
for you in PDF format at the web site
www.islamicpublishing.org